

AARSBERETNING

VEDKOMMENDE

NORGES FISKERIER

FOR

1913

UTGIT AV FISKERIDIREKTØREN

5TE HEFTE

1913

1. **Amtmanden i Finmarken:** Beretning om vinter- og vaarfisket i Finmarkens amt i aaret 1913.
 2. **Amtmanden i Finmarken:** Beretning om Finmarkens amts sommer- og høstfiske samt haakjærringsfangsten og øvrige ishavsekspeditioner m. v. i aaret 1913.
 3. **Beretning** om skreifisket i Tromsø amt 1913.
 4. **Beretning** om skreifisket i Nordlands amt 1913.
 5. **Beretning** om skreifisket i Nordre Trondhjems amt 1913.
 6. **Beretning** om skreifisket i Søndre Trondhjems amt 1913.
 7. **Fiskeriassistent Oscar Sund:** Beretning om anlæg av Statens hummeravlsstation og driften i 1913.
 8. **Thor Iversen:** Undersøkelser og fiskeforsøk Vikten—Støtt 1913.
 9. **Thor Iversen:** Brislingundersøkelser 1913.
- } Væsentlig efter lens-
mænds og opsynsbe-
tjenters opgaver ved
Fiskeridirektøren.

BERGEN

A/S JOHN GRIEGS BOKTRYKKERI

1915

AARSBERETNING

VEDKOMMENDE

NORGES FISKERIER

FOR

1913

UTGIT AV FISKERIDIREKTØREN

5TE HEFTE

1913

1. **Amtmanden i Finmarken:** Beretning om vinter- og vaarfisket i Finmarkens amt i aaret 1913.
 2. **Amtmanden i Finmarken:** Beretning om Finmarkens amts sommer- og høstfiske samt haakjærringsfangsten og øvrige ishavsekspeditioner m. v. i aaret 1913.
 3. **Beretning** om skreifisket i Tromsø amt 1913.
 4. **Beretning** om skreifisket i Nordlands amt 1913.
 5. **Beretning** om skreifisket i Nordre Trondhjems amt 1913.
 6. **Beretning** om skreifisket i Søndre Trondhjems amt 1913.
 7. **Fiskeriassistent Oscar Sund:** Beretning om anlæg av Statens hummeravlsstation og driften i 1913.
 8. **Thor Iversen:** Undersøkelser og fiskeforsøk Vikten—Støtt 1913.
 9. **Thor Iversen:** Brislingundersøkelser 1913.
- } Væsentlig efter lens-
mænds og opsynsbe-
tjentes opgaver ved
Fiskeridirektøren.

BERGEN

A/S JOHN GRIEGS BOKTRYKKERI

1915

AARSBERETNING

VEDKOMMENDE

NORGES FISKERIER

FOR

1913

UTGIT AV

FISKERIDIREKTØREN

BERGEN

A/S JOHN GRIEGS BOKTRYKKERI

1915

Indhold.

- I. a) **Beretning** avgit av Fiskeridirektøren om Statens administration og arbeider til fiskeriernes fremme i budgetterminen 1 juli 1912 til 30 juni 1913.
- b) **Aarsberetninger** fra fiskeriselskaper og fiskeriforeninger.
- II. **Fiskeriraadets forhandlinger** i møte 6 til 10 oktober og de for raadet fremlagte forelæg.
- III. **Utvalgsformand Richard Hansen:** Lofotfiskeriet 1913.
- IV. a) **Fiskeriinspektør Buvik: Beretninger:**
1. Østlandsfisket (sildefisket paa sydkysten) vinteren 1912—1913.
 2. Sildefisket nordenom Stat vinteren 1912—1913.
 3. Sildefisket i de bergenhussiske og Stavanger amter samt utenfor Flekkefjord vinteren 1912—1913.
 4. Vaartorskfisket i Nordre-Bergenhuss og Søndre vaarsilddistrikt.
 5. Vaarsilde- og torskefisket vedkommende.
 6. Om foranstaltninger til fiskeriernes fremme.
- b) **Opsynschef Puntervold:** Beretning om skreifisket i Romsdals amt 1913.
- c) **Amtmanden i Finmarken:** Beretning om Finmarkens amts sommer og høstfiske samt haakjærringfangsten og øvrige ishavsekspeditioner m. v. i aaret 1912.
- V. 1. **Amtmanden i Finmarken:** Beretning om vinter- og vaarfisket i Finmarkens amt i aaret 1913.
2. **Amtmanden i Finmarken:** Beretning om Finmarkens amts sommer- og høstfiske samt haakjærringsfangsten og øvrige ishavsekspeditioner m. v. i aaret 1913.
3. **Beretning** om skreifisket i Tromsø amt 1913.
4. **Beretning** om skreifisket i Nordlands amt 1913.
5. **Beretning** om skreifisket i Nordre Trondhjems amt 1913.
6. **Beretning** om skreifisket i Søndre Trondhjems amt 1913.
7. **Fiskeriassistent Oscar Sund:** Beretning om anlæg av Statens hummeravlsstation og driften i 1913.
8. **Thor Iversen:** Undersøkelser og fiskeforsøk Vikten—Støtt 1913.
9. **Thor Iversen:** Brislingundersøkelser 1913.
-
-

Beretning om vinter- og vaarfisket i Finmarkens amt i aaret 1913.

I Ostfinmarken støtte lodden under land i første halvdel av april, i Vadsø allerede 18 mars, Mehavn 20 og Vardø 25 mars. Den holdt sig under land til sidst i mai og begyndelsen av juni, i Sydvaranger helt til 22 juni.

I det vestligste av Vestfinmarken merkedes ingen lodde; derimot støtte lodden under land i de østlige vær i første halvdel av april og forsvandt i første halvdel av mai, i Hjelmsø først 10 juni.

Større fisketyngde merkedes i Ostfinmarken for de fleste værs vedkommende omkring mitten av april, i Vadsø 5 mai. Den forsvandt de fleste steder i mitten av juni, men holdt sig ogsaa flere steder som Varangerfjorden, Vardø, Lebesby til opsynet hævedes.

I Vestfinmarken merkedes større fisketyngde i første halvdel av april, i Maasø og Ingø 24 april. Ved Hammerfest by og Hammerfest herred samt Kvalsund og Loppen merkedes ingen fisketyngde.

Tælling av fiskere og baater fandt sted den 17 mai.

Nedenstaaende tabel viser fordelingen av fiskerne paa amtets forskjellige vær paa tællingsdagen den 17 mai 1913.

Fiskevær	Mand	Baater	Fiskende fra fartøi	Utlæn- dinger
Loppen og Øksfjord	143	66	—	—
Hasvik	171	61	—	—
Hammerfest herred	298	104	—	—
Hammerfest by	10	5	—	—
Kvalsund herred	20	10	—	—
Rolfso	80	26	—	—
Ingø	304	84	—	1

Fiskevær	Mand	Baater	Fiskende fra fartoi	Utlæn- dinger
Hjelmsø	615	150	—	—
Gjesvær	1 085	265	—	2
Maasø	326	117	—	—
Skarsvaag	306	120	—	—
Kjelvik	453	148	—	—
Honningsvaagene	3 583	731	—	5
Kjøllefjord distrikt.....	2 383	470	—	—
Mehavn	2 885	441	—	—
Gamvik	970	275	—	—
Finkongkjeilen	859	246	—	8
Berlevaag	1 514	355	—	4
Kongsfjord	534	80	—	—
Baadsfjord	1 607	260	—	—
Havningberg distrikt	514	185	—	—
Vardø.....	2 415	735	1 182	16
Kiberg.....	417	142	—	32
Nordvaranger	355	106	—	9
Vadsø by.....	147	35	—	4
Næsseby.....	186	64	—	1
Sydvaranger	136	45	—	2
Ialt	22 316	5 326	1 182	84

Av disse var utrustet med:

line	6 913	mand	og	1650	baater
dypsagn	10	—	„	3	—
forskjellige redskaper	15 393	—	„	3673	—

De paa tællingsdagen i Finmarken værende fiskere og baater var fra:

Hjemsted	Mand	Baater	Hjemsted	Mand	Baater
Bergen	2	2	Bodø.....	39	9
Stavanger	3	1	Narvik	3	1
Aalesund	163	22	Tromsø	150	53
Haugesund.....	5	1	Hammerfest	20	8
Kristiansund	74	12	Vardø	459	311
Trondhjem	—	1	Vadsø	270	73

Hjemsted	Mand	Baater	Hjemsted	Mand	Baater
Bergens stifts landdistrikt	125	19	Dverberg og Andenes	321	64
Trondhjems stifts landdistrikt	161	28	Sortland	317	52
Binddalen	23	5	Kvæfjord	296	52
Brønnøy	165	42	Trondenes og Sand ..	611	83
Vik	8	—	Berg og Torsken	388	84
Vega	86	14	Tranø, Dyrø og Sørreisa	1 208	173
Tjøtta og Vevelstad ..	184	40	Maalselven, Bardo ...	92	7
Alstahaug, Stamnes ..	133	35	Astafjord og Salangen	1 225	155
Herø	291	64	Lenvik og Hillesøy ..	1 250	190
Vefsen	26	2	Balsfjord og Malangen	1 023	154
Nesne og Dønnes	51	10	Tromsøysundet	605	90
Hemnes og Korgen ..	25	8	Karlsøy	626	108
Mo	75	14	Lyngen og Sørfjorden	1 142	168
Lurøy og Trænen	97	19	Skjærvøy, Nordreisa og		
Rødø og Melø	299	62	Kvæningen	945	140
Gildeskaal	249	34	Loppen og Øksfjord .	237	89
Beieren	28	4	Hasvik	253	67
Skjærstad	26	5	Alten og Kaafjord ...	103	19
Saltdalen	59	10	Talvik	311	57
Bodø landsogn	55	11	Hammerfest landsogn .	362	125
Folden	138	19	Kvalsund	148	38
Kjærringø	3	1	Maasø	596	288
Steigen, Lødingen	164	42	Kjelvik	495	326
Hammerø	197	31	Kistrand	258	58
Tysfjorden	213	11	Karasjok	5	—
Ofoten	235	41	Lebesby og Kjøllefjord	304	109
Lødingen og Hol	268	46	Tanen og Gamvik ...	398	365
Vaagan og Gimsø ...	346	82	Næsseby og Polmak ..	269	78
Borge og Valberg ...	430	51	Nordvaranger	504	141
Buksnes og Hol	475	100	Sydvaranger	199	56
Flakstad og Moskenes	164	36	Vardø landsogn	300	285
Værøy og Røst	59	17	Sverige	6	—
Hadsel	573	95	Finland	81	—
Øksnes og Langnes ..	193	31	Rusland	37	—
Bø og Malnes	712	122	Syd-Amerika	1	—
			Ialt	22 316	5326

Det tilstedeværende antal fiskere og baater paa tællingsdagen i de 5 foregaaende aar var:

i 1908	18 431	mand	(hvorav 147	utlændinger)	med	4330	baater
i 1909	19 923	„	—	178	—	„	4742 —
i 1910	18 164	„	—	112	—	„	4482 —
i 1911	19 011	„	—	123	—	„	4452 —
i 1912	22 987	„	—	125	—	„	5264 —

Over de i Finmarkens fiskevær paa tællingsdagen værende kjøpe-fartøier meddeles saadan fortegnelse:

Hjemsted	Antal	Drægtighed i tons	Samlet besæt- ning, føreren iberegnet
A. Efter hjemsted.			
Stavanger	2	86	14
Haugesund	9	1342	62
Bergen	37	4377	258
Florø	1	120	12
Aalesund	43	4401 ^{1/2}	280
Molde	1	51	5
Kristiansund N.	102	8694	635
Trondhjem	40	2051	240
Sannessjøen	3	156	19
Bodø	10	683	69
Tromsø	9	710	46
Hammerfest	5	280	28
Vardø	6	278 ^{1/2}	24
Hardanger	15	668	76
Titran	1	39	5
Fosen	9	379	44
Namdalen	9	421	45
Helgeland	25	1294	135
Salten	47	2194	256
Lofoten og Vesteraalen	20	1464	102
Senjen og Tromsø	30	1140	142
Finmarkens landdistrikt	6	189	19
Rusland	87	6360.64	543
Ialt	517	37 378.64	3059
B. Efter fiskevær.			
Hammerfest herred	1	15	3
Rolsfø	1	24	3

Hjemsted	Antal	Drægtighet i tons	Samlet besæt- ning, føreren iberegnet
Hjelmsø	14	713	78
Maasø	7	204	32
Gjesvær	42	1 662	198
Skarsvaag	2	80	7
Kjelvik	10	451	45
Honningsvaagene	75	3 807	395
Kjøllefjord	42	2 735	255
Mehavn	62	3 647.64	360
Gamvik	7	237	27
Finkongkjeilen	17	657	90
Berlevaag	15	742	69
Kongsfjord	7	441	49
Baadsfjord	98	15 374	753
Vardø	114	6 482	672
Kiberg	2	68	13
Vadsø	1	39	10
Ialt	517	37 378.64	3059

I de anførte opgaver er medtat de fartøier, som med fuld last hadde forlatt Finmarken før tællingen fandt sted.

Med hensyn til den samlede deltagelse i fisket henvises til efterstaaende tabel, som indeholder oplysning om antallet av fiskere og baater samt skøiter og dampskiber, som for kortere eller længere tid tok del i vinter- og loddefisket i de forskjellige vær.

Fiskevær	Maud	Baater, skøiter og dampskiber
a. Vinterfisket indtil loddefiskeopsynet begyndte.		
Loppen og Øksfjord	243	79
Hasvik	594	176
Talvik	370	110
Kvalsund	300	94
Hammertest herred	305	91
Hammerfest by	40	17
Maasø	700	225

Fiskevær	Mand	Baater, skøiter og dampskiber
Kjelvik (ikke mottat)	—	—
Kistrand	65	25
Lebesby og Kjøllefjord	1060	145
Tanen	1220	330
Nordvaranger	46	13
Vadsø	42	14
Sydvaranger	33	15
Ialt	5123	1334
Herav benyttet:		
kun garn	171	74
„ line	1986	607
baade garn og andre redskaper	586	178
„ line og snøre	2380	475
Ialt	5123	1334
b. Loddefisket.		
Loppen og Øksfjord	189	63
Hasvik	456	135
Talvik	180	75
Kvalsund	300	94
Hammerfest herred	324	114
Hammerfest by	161	33
Rolsfjorden	115	31
Ingø	304	84
Hjelmsø	878	197
Maasø	352	135
Gjesvær	1389	328
Skarsvaag	354	138
Kjelvik	461	166
Honningsvaagene	3736	756
Lebesby	250	70
Kjøllefjord	3600	600
Mehavn	3479	520
Gamvik	1139	282
Finkongkjeilen	900	249
Berlevaag	1778	409
Kongsfjord	826	128

Fiskevær	Mand-	Baater, skøiter og dampskiber
Baadsfjord	6 010	620
Syltefjord	241	78
Havningberg	373	143
Vardø	6 369	1372
Kiberg	511	171
Nordvaranger	300	80
Vadsø	116	33
Næsseby	176	63
Sydvaranger	136	45
Ialt ¹⁾	35 403	7212
Herav benyttet:		
kun garn	48	22
„ line	14 551	2716
baade garn og andre redskaper	512	179
„ line og snøre	20 292	4295
Ialt	35 403	7212

Følgende tabel indeholder fortegnelse over de under fisket i de forskjellige vær fremmøtte kjøpefartøier:

Fiskevær	Antal	Drægtighet i tons
A. Vinterfisket.		
Loppen og Øksfjord	3	45
Hasvik	3	146
Maasø	9	500
Lebesby og Kjøllefjord	14	800
Ialt	29	1491
B. Loddefisket.		
Loppen og Øksfjord	3	45
Hammerfest herred	1	15
Hammerfest by	33	1650

1) Endel fiskere, som under fisket har forlatt et vær for at fortsætte i et andet, er talt to eller flere ganger, saa det virkelige maksimumtal ligger nærmere de 22316 mand, som var tilstede paa tællingsdagen den 17 mai.

Fiskevær	Antal	Drægtighed i tons
Rolfsø	1	24
Hjelmsø	15	595
Maasø	2	45
Gjesvær	50	1 872.08
Skarsvaag	3	110
Kjelvik	10	424
Honningsvaagene	95	5 244
Kjøllefjord	90	7 000
Mehavn	96	5 547
Gamvik	10	417
Finkongkjeilen	17	657
Berlevaag	23	1 900
Kongsfjord	10	819
Baadsfjord	110	16 500
Havningberg	4	100
Vardø	184	10 560
Kiberg	5	248
Vadsø	20	1 030
Ialt	782	54 802.08

Forskjellen mellem dette tal (782) og det ved tællingen den 17 mai fremkomne (517) skriver sig dels fra, at fartøier ankom efter tællingsdagen, og dels fra, at endel flyttet efter fiskets gang og saaledes har ligget i flere end et vær, hvorved de er blit talt paa mere end et sted.

Nedenfor meddeles opgave over, hvor mange russiske kjøpefartøier og landkjøpere kjøpte fisk indtil makketidens begyndelse og hvor meget disse antages at ha kjøpt av torsk, hyse og andre fiskesorter:

Opsynsdistrikt	Antal russiske kjøpefartøier	Torsk kg.	Hyse kg.	Andre fiskesorter kg.
A. Kjøpefartøier.				
Hammerfest by	33	—	—	80 000
Hjelmsø	2	—	4 000	300
Gjesvær	4	47 000	106 000	18 500
Skarsvaag	1	6 400	—	10 000
Kjelvik	1	118 400	12 000	6 000

Opsynsdistrikt	Antal russiske kjøpefartøier	Torsk kg.	Hyse kg.	Andre fiskesorter kg.
Honningsvaagene	18	700 000	363 000	907 000
Kjøllefjord	4	500 000	55 000	8 000
Mehavn	18	1 900 000	440 400	229 100
Gamvik	4	72 000	20 000	3 000
Finkongkjeilen	2	65 000	18 000	15 000
Berlevaag	6	403 000	—	23 000
Kongsfjord	4	160 000	48 000	5 000
Baadsfjord	22	1 500 000	76 000	70 000
Havningberg	1	40 000	30 000	—
Vardø	68	2 246 300	145 800	47 500
Kiberg	2	95 000	10 000	—
Vadsø	20	665 000	520 300	—
	210	8 518 100	1 848 500	1 422 400
Mot i 1912	98	5 884 800	472 350	182 850
„ i 1911	150	5 246 400	654 100	231 690
„ i 1910	137	5 258 275	784 363	155 010
B. Landkjøpere.				
Honningsvaagene	3	30 000	200 000	180 000
Gamvik	1	15 000	4 000	2 000
Berlevaag	2	171 000	—	90 000
Kongsfjord	1	40 000	—	3 000
Baadsfjord	1	50 000	4 000	5 000
Vardø	77	2 917 957	428 968	51 126
Kiberg	1	13 000	—	—
	86	3 236 957	636 968	331 126
Mot i 1912	109	4 278 910	444 685	278 375
„ i 1911	80	3 970 024	109 763	78 689

I de øvrige vær har russiske kjøpefartøier ikke været tilstede, heller ikke russiske landkjøpere.

Av russiske arbeidere deltok i fiskens tilberedning paa land:

- a. Under vinterfisket: I Maasø 1 mand.
- b. Under vaarfisket: I Gamvik 3, Finkongkjeilen, Berlevaag 9, Kongsfjord 2, Baadsfjord 8, Syltefjord 1, Vardø 174, Kiberg 8.

Der var under vaarfisket i 1913 ingen opsynschef og heller ikke nogen særskilt fiskedommer. Kommandofartøiet Heimdal, chefkommandør-kaptein Johansen, forrettet som militært vagtskib under fisket.

Ordenen under vaarfisket var i det hele tat god. Der opgives utfærdiget 41 mulktforelæg for overtrædelse av forskjellige §§ i fiskeriloven av 3 august 1897 og løsgjængerlovens §§ 16 og 17.

Motorskøiternes antal er i sterkt stigende.

Laveste og høieste pris pr. 100 kg. torsk var under vaarfisket kr. 6—14 og for 1 hl. lever 8—15 og under vinterfisket henholdsvis kr. 6—12.50 og kr. 7—12.

Av den fangede torsk kan regnes fra 1000—2500 kg. paa 1 hl. lever og av hyse fra 1000—5000 kg. paa 1 hl. lever.

Efter de fra lensmænd og opsynsbetjente mottagne opgaver er der under dette vinter- og vaarfiske opfisket nedenstaaende mængde torsk, hyse, kveite m. v. beregnet i kg. samt lever og rogn beregnet i hl., likesom der opgives solgt nedenstaaende antal fiskehoder:

Distrikt	Torsk kg.	Hyse kg.	Kveite kg.	Andre fiskesorter kg.	Lever hl.	Rogn hl.	Hoder stk.
A. Vinterfisket.							
Loppen—Øksfjord . .	126 900	15 000	300	—	77	3	—
Talvik	60 000	—	1 600	800	25	—	—
Alten sorenskriveri	186 900	15 000	1 900	800	102	3	—
Hasvik	295 500	25 000	5 500	30 000	223	80	—
Kvalsund	72 000	—	—	—	60	—	—
Hammerfest herred . .	94 000	3 000	3 000	2 000	80	—	—
Hammerfest by	20 000	3 000	—	—	16	—	—
Maasø	469 000	210 000	30 000	20 000	424	27	2 000
Kistrand	40 000	—	—	—	—	—	—
Kjelvik	1 108 000	57 000	—	—	1 000	—	—
Hammerfest sorenskr.	2 098 500	298 000	38 500	52 000	1 803	107	2 000
Lebesby og Kjøllefjord	1 459 000	—	—	—	1 176	—	800 000
Tanen	382 000	—	—	—	320	—	100 000
Næsseby	—	—	—	—	—	—	—
Tanen sorenskriveri	1 841 000	—	—	—	1 496	—	900 000
Vardø herred	27 820	2 000	—	—	29	—	—
Vardø by	189 133	104 197	—	—	151	—	—
Vardø sorenskriveri	216 953	106 197	—	—	180	—	—
Vadsø	70 000	30 000	—	—	77	—	30 000
Nordvaranger	80 000	14 000	—	—	84	—	30 000
Sydvaranger	12 500	—	—	—	5	—	1 000
Varanger sorenskriveri	162 500	44 000	—	—	166	—	61 000
Finnmarkens amt	4 505 853	463 197	40 400	52 800	3 747	110	963 000

Distrikt	Torsk kg.	Hyse kg.	Kveite kg.	Andre fiskesorter kg.	Lever hl.	Rogn hl.	Hoder stk.
B. Vaarfisket.							
Loppen—Øksfjord ...	57 600	—	400	50 000	82	—	—
Talvik	84 000	—	400	300	35	—	—
Alten sorenskriveri	141 600	—	800	50 300	117	—	—
Hasvik	125 500	90 000	6 500	180 000	104	—	55 000
Kvalsund	46 000	—	—	70 000	123	—	—
Hammerfest herred ..	289 000	10 000	3 000	123 000	325	—	—
Hammerfest by.....	1 000	—	3 000	141 000	203	—	—
Rølfesø	206 000	52 000	—	26 310	129	—	86 600
Ingø	463 000	308 000	—	116 000	467	—	200 000
Hjelmsø	1 968 000	441 000	1 600	9 800	1 387	—	800 000
Maasø	680 000	90 000	10 000	110 000	480	—	400 000
Gjesvær	2 918 000	446 800	9 200	10 030	2 203	—	600 000
Skarsvaag	988 000	525 000	—	284 900	840	—	329 333
Kjelvik.....	1 573 400	234 200	—	82 850	1 206	—	200 000
Honningsvaagene	8 253 000	2 068 000	1 600	2 341 750	7 380	—	—
Hammerfest sorenskr.	17 515 900	4 265 000	34 900	3 495 640	14 847	—	2 670 933
Lebesby	887 000	25 000	—	—	740	—	100 000
Kjøllefjord.....	11 695 000	665 000	—	7 000	12 353	10	4 500 000
Mehavn.....	9 933 758	1 913 400	17 600	353 290	6 485	—	5 000 000
Gamvik.....	2 699 100	367 000	2 000	11 200	1 820	—	900 000
Finkongkjeilen	4 880 000	325 000	15 200	8 500	3 360	—	—
Berlevaag	6 630 000	838 000	14 000	99 000	4 353	—	3 300 000
Kongsfjord.....	3 100 300	848 000	—	8 000	2 215	—	930 000
Næsseby	90 000	30 000	300	—	120	—	—
Tanen sorenskriveri	39 915 158	5 011 400	49 100	486 990	31 446	10	14 730 000
Baadsfjord	13 388 800	1 180 000	8 000	165 000	10 889	—	6 000 000
Syltefjord.....	654 500	80 000	—	12 000	510	—	196 800
Havningberg	1 250 000	140 000	10 000	13 000	1 030	—	375 000
Vardø	18 193 000	1 613 260	23 000	59 267	13 412	—	7 000 000
Kiberg	1 921 000	231 000	—	—	1 723	—	797 000
Vardø sorenskriveri	35 407 300	3 244 260	41 000	249 267	27 564	—	14 368 800
Nordvaranger	1 168 000	688 000	—	—	1 340	—	825 000
Vadsø	470 000	328 000	—	—	552	—	355 000
Sydvaranger	121 800	30 000	—	2 000	101	—	85 000
Varanger sorenskriveri	1 759 800	1 046 000	—	2 000	1 993	—	1 265 000
Finmarkens amt.....	94 739 758	13 566 660	131 500	4 284 197	75 967	10	33 089 733
Finmarkens amt, vin- ter- og vaarfisket tilsammen.....	99 245 611	14 029 857	171 900	4 336 997	79 714	120	34 052 733

Desuden er der under fisket forbrukt ca. 531 000 kg. torsk og 330 000 kg. hyse.

Ifølge de indsendte opgaver er av det anførte kvantum torsk opfisket:

a. Under vinterfisket:			
med garn	230 600	kg.
„ line (og delvis snøre)	4 215 253	„
„ snøre	60 000	„
			4 505 853 kg.
b. Under vaarfisket:			
med garn	396 545	kg.
„ line	86 976 255	„
„ snøre	7 366 958	„
			94 739 758 „
		Tilsammen	99 245 611 kg.

Fiskets samlede udbytte er med fradrag av hvad der er forbrukt under fisket i de indkomne opgaver over det samlede udbytte av vinter- og vaarfisket beregnet til følgende beløp:

A. Vinterfisket.

For Alten sorenskriveri:

Loppen og Øksfjord	kr.	12 296.00	
Talvik	„	7 140.00	kr.
				19 436.00

For Hammerfest sorenskriveri:

Hasvik	kr.	36 919.50	
Kvalsund	„	7 020.00	
Hammerfest herred	„	10 270.00	
Hammerfest by	„	2 034.00	
Maasø	„	67 810.00	
Kistrand	„	3 200.00	
Kjelvik ¹⁾	„	97 000.00	„
				224 253.50

For Tanen sorenskriveri:

Lebesby—Kjøllefjord	kr.	184 002.00	
Tanen	„	41 290.00	
Næsseby	„	0.00	„
				225 292.00

For Vardø sorenskriveri:

Vardø by ¹⁾	kr.	17 567.00	
Vardø herred ¹⁾	„	2 500.00	„
				20 067.00

For Varanger sorenskriveri:

Vadsø by	kr.	6 411.00	
Nordvaranger	„	6 477.00	
Sydvaranger	„	1 044.00	„
				13 932.00

Tilsammen kr. 502 980.50

¹⁾ De tilførte summer angaaende udbyttet for Kjelvik og Vardø sorenskriveri er anført skjønsmæssig, da opgaver mangler.

B. Vaarfisket.

For Alten sorenskriveri:

Loppen og Øksfjord herred	kr.	10 098.00	
Talvik herred	„	15 150.00	kr. 25 248.00

For Hammerfest sorenskriveri:

Hasvik herred	kr.	30 638.50
Hammerfest herred	„	38 640.00
Kvalsund herred	„	10 147.00
Hammerfest by	„	13 517.00

Maasø herred:

Rolfsø	kr.	23 368.20
Ingø	„	71 464.00
Hjelmsø	„	230 709.00
Gjesvær	„	341 384.00
Herredet forøvrig	„	89 700.00
		756 625.20

Kjelvik herred:

Skarsvaag	kr.	138 649.00
Kjelvik	„	163 860.00
Honningsvaagene	„	1 206 885.00
		1 509 394.00
		kr. 2 358 961.70

For Tanen sorenskriveri:

Lebesby herred:

Kjøllefjord	kr.	1 414 335.00
Herredet forøvrig	„	98 450.00
		kr. 1 512 785.00

Tanen herred:

Mehavn	kr.	1 264 968.00
Gamvik	„	319 806.00
Finkongkjeilen	„	524 505.00
Berlevaag	„	788 607.00
Kongsfjord	„	377 220.00
		3 275 106.00

Næsseby herred	„	10 550.00	„ 4 798 441.00
--------------------------	---	-----------	----------------

For Vardø sorenskriveri:

Baadsfjord	kr.	1 618 015.00
Syltefjord	„	79 112 90
Havningberg	„	130 445.00
Vardø by	„	2 108 963.05
Kiberg	„	200 555.00
		4 137 090.95

For Varanger sorenskriveri:

Nordvaranger herred	kr.	165 837.00
Vadsø by	„	70 557.00
Sydvaranger herred	„	14 252.00
		250 646.00

kr. 11 570 387.65

Vinterfisket.....	kr.	502 980.50
Vaarfisket.....	„	11 570 387.65
Tilsammen		<u>kr. 12 073 368.15</u>

De tilsvarende tal var:

i 1912.....	kr.	7 811 332.63
i 1911.....	„	8 636 872.00
i 1910.....	„	6 660 207.00
i 1909.....	„	4 438 763.00
i 1908.....	„	4 579 296.00

Av det under vaarfisket opfiskede kvantum torsk er virket til klipfisk, russefisk, rundfisk og rotskjær samt solgt til fersk fisk:

Herreder	Saltet til klipfisk	Saltet til russefisk	Hængt til rundfisk	Hængt til rotskjær	Solgt til ferskfisk	Til-sammen
Loppen & Øksfjord ...	2 000	5 600	8 700	4 130	—	57 600
Talvik.....	4 000	—	30 000	50 000	—	84 000
Alten sorenskriveri	6 000	5 600	38 700	54 130	—	141 600
Hasvik.....	41 500	—	73 000	8 500	2 500	125 500
Hammerfest herred....	24 000	10 000	232 000	23 000	—	289 000
Kvalsund.....	13 000	—	30 000	3 000	—	46 000
Hammerfest by	1 000	—	—	—	—	1 000
Maasø	3 808 500	47 000	2 090 000	294 500	—	6 240 000
Kjelvik	6 770 000	873 000	2 980 500	85 900	5 000	10 814 400
Hammerf. sorenskriveri	9 658 000	930 000	5 405 500	414 900	7 500	17 515 900
Lebesby	9 626 000	563 000	2 416 000	10 000	5 000	12 622 000
Tanen	12 076 580	3 099 555	11 736 523	330 500	—	27 243 158
Næsseby	—	—	63 000	27 000	—	90 000
Tanen sorenskriveri	21 702 580	3 662 555	14 215 523	367 500	5 000	39 955 158
Vardø sorenskriveri ...	15 965 871	9 649 513	9 038 016	753 900	—	35 407 300
Vadsø by	34 200	246 200	163 000	26 600	—	470 000
Nordvaranger	84 400	430 500	496 000	157 100	—	1 168 000
Sydvaranger.....	32 600	20 000	51 000	18 200	—	121 800
Varanger sorenskriveri	151 200	696 700	710 000	201 900	—	1 759 800
Ialt	47 483 651	14 944 368	29 417 739	1 792 330	12 500	94 739 758

Fisken antages gjennemsnitlig av hvert 100 stk. torsk at ha git ca. 80 kg. rundfisk og 105 kg. klipfisk.

Av medicintran opgives tilvirket under vinter- og vaarfisket:

i Loppen og Øksfjord	12 tdr.
- Hasvik	76 „
- Hammerfest herred	26 „
- Kvalsund herred	28 „
- Rolfsø	23 „
- Ingø	150 „
- Hjelmsø	375 „
- Gjesvær	737 „
- Maasø	130 „
- Skarsvaag	290 „
- Kjelvik	348 „
- Honningsvaagene	1 520 „
- Kjøllefjord	3 301 „
- Lebesby	622 „
- Mehavn	2 091 „
- Gamvik	453 „
- Finkongkjeilen	733 „
- Berlevaag	1 281 „
- Kongsfjord	565 „
- Baadsfjord	2 680 „
- Syltefjord	76 „
- Havningberg	250 „
- Vardø	4 035 „
- Kiberg	260 „
- Vadsø	163 „
- Nordvaranger	356 „
- Sydvaranger	38 „
- Næsseby	5 „

Talt 20 624 tdr.

Med hensyn til den gennemsnitlige og høieste mandslot under vaarfisket i de forskjellige opsynsdistrikter stiller forholdet sig saaledes:

Opsynsdistrikt	Gjennem- snitslot	Høieste lot	Opsynsdistrikt	Gjennem- snitslot	Høieste lot
Loppen og Øksfjord...	50	150	Hammerfest by	80	130
Hasvik	100	300	Rolfsø	150	325
Hammerfest herred ...	130	210	Ingø	180	300
Kvalsund	18	150	Hjelmsø	290	500

Opsynsdistrikt	Gjennem- snitslot	Høieste lot	Opsynsdistrikt	Gjennem- snitslot	Høieste lot
Gjesvær	200	550	Kongsfjord	400	600
Maasø	255	400	Baadsfjord	400	700
Skarsvaag	350	600	Syltefjord	200	400
Kjelvik	400	500	Havningberg	200	700
Honningsvaagene	500	1200	Vardø	331	1400
Lebesby	80	500	Kiberg	400	600
Kjøllefjord	500	900	Vadsø	600	700
Mehavn	500	1000	Nordvaranger	550	700
Gamvik	300	500	Næsseby	60	125
Finkongkjeilen	515	1000	Sydvaranger	104. ₈₆	180
Berlevaag	444	800			

Under vinterfisket forulykket 3 mand, fra Talvik 1, Kvalsund 2.

Under vaarfisket omkom 10 mand, fra Hasvik 1, Hjelmsø 1, Honningsvaagene 1, Lebesby 2, Kjøllefjord 3, Mehavn 2.

Finmarkens amt, 4 november 1914.

Johan Rivertz.

Beretning om Finmarkens amts sommer- og høstfiske samt haakjærringsfangsten og øvrige ishavsekspeditioner m. v. i aaret 1913.

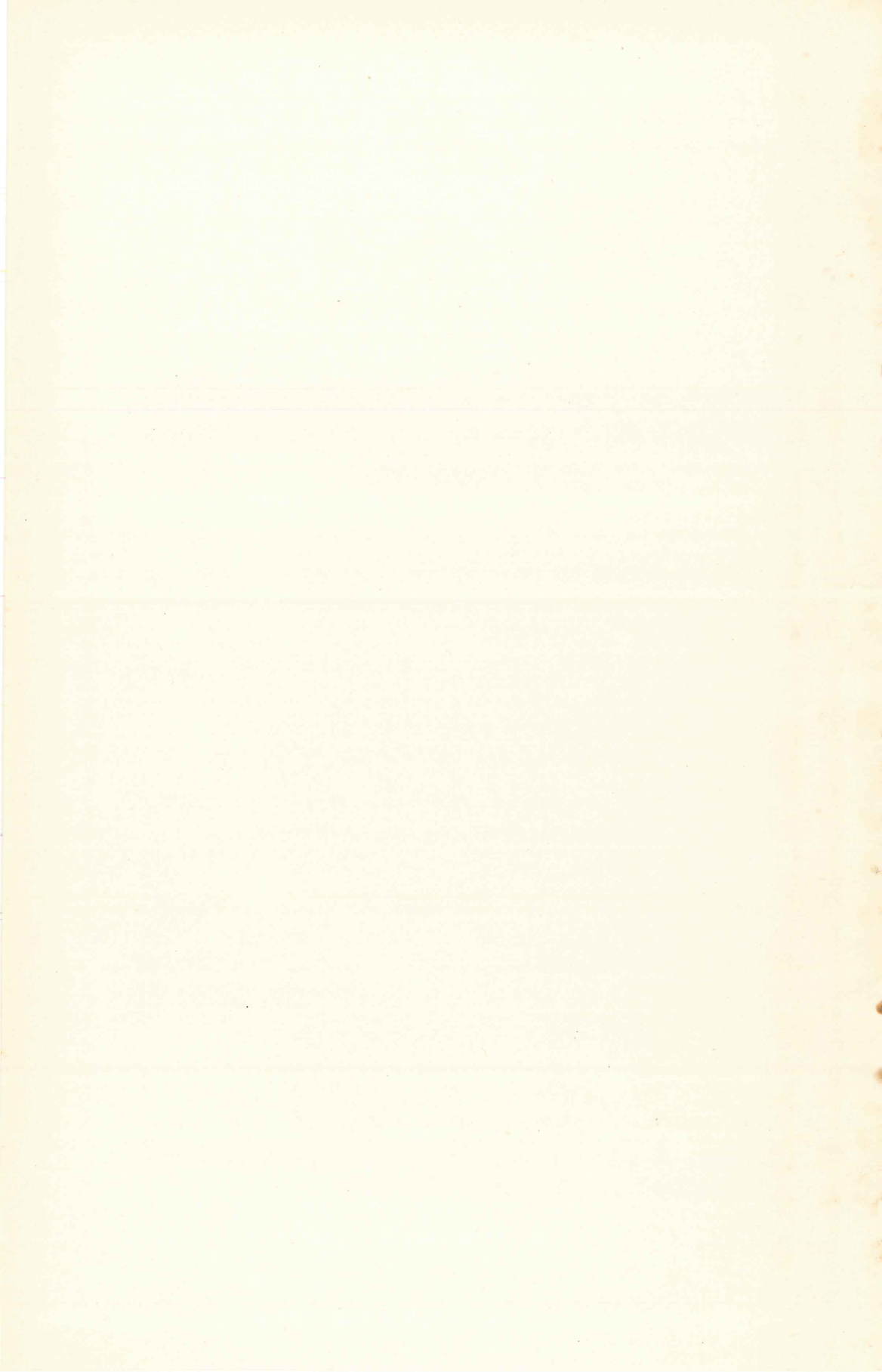
A. Sommer- og høstfisket efter torsk, sei m. v.

Efter sammendrag av de fra lensmændene indkomne opgaver er der sommeren og høsten 1913 opfisket:

a.	13 406 502 kg. raa fisk, solgt til norske handlende for	kr. 1 205 648
b.	13 477 460 kg. raa fisk, solgt til russerne for	
	1. 3 697 matter mel (matten veier ca. 144 kg.), som efter dets pris ved salg til befolkningen er an- sat til..... kr. 80 444	
	2. Andre varer og kontanter „ 1 253 197	„ 1 333 641
c.	65 508 kg. laks, fanget i sjøen (for den hele lakse- fisketid) „	70 685
d.	189 312 kg. rotskjær, som angives utbragt til..... „	105 507
e.	349 836 kg. tør sei „	148 530
f.	211 448 kg. rundfisk og titling „	93 790
g.	23 519 hl. lever til værdi..... „	268 224
	<u>Tilsammen</u> kr. 3 226 025	

Mot i 1912	kr. 2 909 708.72
„ i 1911	„ 3 358 532.00
„ i 1910	„ 2 379 320.21
„ i 1909	„ 1 581 699.06

Fra de forskjellige distrikter inden amtet stiller utbyttet av dette fiske sig saaledes, som nedenstaaende tabel viser:

Distrikt	a. Raafisk solgt til norske handlende		b. Raafisk, solgt til russerne						c. Laks, fanget i sjøen		d. Rotskjær			e. Tørsei			f. Rundfisk og titling			g. Lever			Ialt kr.
	Antal kg.	Værdi kr.	Antal kg. ialt	Værdi kr.	Herav betalt med				Antal kg.	Værdi kr.	Antal kg.	Pris pr. 20kg. kr.	Værdi kr.	Antal kg.	Pris pr. 20kg. kr.	Værdi kr.	Antal kg.	Pris pr. 20kg. kr.	Værdi kr.	Antal hl.	Pris pr. hl. kr.	Værdi kr.	
					Mel			Andre varer eller kontanter															
					Antal matter	Pris pr. matte kr.	Værdi kr.																
Alten	—	—	—	—	—	—	—	—	2 250	2 925	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2 925
Talvik	160 000	14 400	40 000	2 700	60	20	1 200	1 500	4 000	4 200	9 000	10	4 500	22 000	8	8 800	5 000	7	1 650	210	10	2 100	38 350
Loppen & Øksfjord ...	112 600	11 260	480 000	56 300	60	20	1 200	55 100	1 945	2 133	25 400	10	12 700	51 250	9	23 058	35 220	9	15 849	600	10	6 000	127 300
Hasvik	380 000	36 000	361 000	28 900	426	24	10 300	18 600	6 185	6 185	10 500	12	6 300	28 000	8	11 200	9 000	9	4 050	1 097	10	10 970	103 605
Kvalsund	306 500	29 810	60 000	4 800	100	22	2 200	2 600	—	—	10 000	10—12	5 800	47 500	9	21 375	39 600	6—10	18 600	1 270	10—12	14 920	95 305
Hammerfest herred ...	723 515	58 629	—	—	—	—	—	—	1 000	1 200	2 259	—	1 316	18 102	8	7 240	20 100	10	10 045	1 595	12	19 140	97 570
Hammerfest by	419 619	34 296	4 216 306	421 630	700	22	15 400	406 230	—	—	16 853	9—11	8 171	33 384	8—9	13 517	7 128	4—10	3 101	4 636	12	55 632	536 347
Maasø	3 560 000	301 500	1 510 000	105 400	1350	20	27 000	78 400	13 300	13 300	80 000	11	44 000	100 000	9	45 000	60 000	9	27 000	4 020	10	40 200	576 400
Kjelvik	2 125 600	237 200	1 200 000	108 000	—	—	—	108 000	522	577	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 924	13.5	25 974	371 751
Kistrand	190 000	13 300	232 000	16 324	676	24	16 324	—	2 000	2 211	34 000	13	22 100	18 000	8—10	7 200	10 000	8	4 000	400	6	2 400	67 535
Lebesby	1 880 000	188 000	203 000	20 200	—	—	—	20 200	4 500	4 050	—	—	—	10 000	5	2 500	—	—	—	1 659	12	19 908	234 658
Tanen	1 177 900	82 453	719 000	70 640	105	20	2 100	68 540	6 980	6 900	1 000	10	500	600	8	240	25 000	7.5	9 375	1 351	10	13 510	183 618
Næsseby	10 000	500	50 000	4 260	—	—	—	4 260	1 758	2 330	300	8	120	1 000	8	400	400	6	120	75	8	600	8 330
Nordvaranger	30 000	2 800	750 000	82 500	100	22	2 200	80 300	1 500	1 500	—	—	—	20 000	8	8 000	—	—	—	650	10	6 500	101 300
Vadsø by	132 000	11 000	780 000	85 520	120	21	2 520	83 000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	760	10	7 600	104 120
Sydvaranger	135 600	10 848	156 479	32 415	—	—	—	32 415	19 568	23 174	—	—	—	—	—	—	—	—	—	235	10	2 350	68 787
Vardø by	1 555 577	137 281	2 689 675	291 352	—	—	—	291 352	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2 790	10—15	37 950	466 583
Vardø herred forøvrig .	507 591	36 371	30 000	2 700	—	—	—	2 700	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	247	10	2 470	41 541
Tilsammen	13 406 502	1 205 648	13 477 460	1 333 641	3697	—	80 444	1 253 197	65 508	70 685	189 312	—	105 507	349 836	—	148 530	211 448	—	93 790	23 519	—	268 224	3 226 025

Med hensyn til deltagelsen i sommer- og høstfisket for 1912 henvises til nedenstaaende tabel, som tillike utviser gjennemsnittslot og høieste lot i de forskjellige distrikter:

Distrikt	Deltagere		Gjennemsnittslot		Høieste lot	
	Ialt mand	Herav ikke hjemme-hørende i distriktet	For hjemme-hørende	For fremmede	For hjemme-hørende	For fremmede
			kr.	kr.	kr.	kr.
Talvik herred	470	30	80	50	400	120
Loppen og Øksfjord herred . .	450	300	100	150	250	200
Alten sorenskriveri	920	330				
Hasvik herred	836	560	200	300	750	450
Kvalsund herred	450	100	250	75	400	150
Hammerfest herred	675	300	200	75	400	200
Hammerfest by	2 560	2 500	250	150	400	300
Maasø herred	1 560	970	370	315	500	500
Kistrand	300	0	200	—	500	—
Kjelvik	1 300	850	500	175	800	300
Hammerfest sorenskriveri	7 681	5280				
Lebesby herred	900	600	125	160	300	500
Tanen herred	345	105	420	380	—	—
Næsseby herred	160	—	50	—	200	—
Tanen sorenskriveri	1 405	705				
Nordvaranger herred	387	—	250	—	500	—
Sydvaranger herred	305	—	248	—	280	—
Vadsø by	265	15	300	300	500	—
Varanger sorenskriveri	957	15				
Vardø by	1 652	1 100	500	300	1000	600
Vardø herred	104	32	400	400	450	450
Vardø sorenskriveri	1 756	1 132				
Finmarkens amt 1913	12 719	7 462				
1912	10 647	6 326				
1911	12 334	6 731				
1910	11 216	5 713				
1909	11 069	5 030				

Den gjennomsnittlige mandslot under sommerfisket utgjorde for hjemmefolket kr. 261 og for fremmede kr. 217.

Der betaltes for:

1 kg. stor kveite fra	kr. 0.35—0.60
1 „ smaa — „ „	0.10—0.35
1 „ torsk „ „	0.08—0.15
1 „ flyndre „ „	0.05—0.25
1 „ stenbit „ „	0.17—0.17
1 „ hyse „ „	0.04—0.09
1 „ sei „ „	0.06—0.15
1 „ laks „ „	1.00—1.30

De varierende priser beror meget paa fiskens størrelse og paa antallet av kjøpere og kjøpefartøier paa hvert enkelt sted.

Russernes indkjøp sker i størst utstrækning mot kontanter. Tuskhandelen falder mere og mere bort; det er kun mel som nu tiltuskes.

Til opplysning om forholdet mellem de av russerne og av de norske kjøpere betalte fiskepriser meddeles at priserne var væsentlig ens. De norske kjøpere kjøper som regel ikke i makketiden, da de har vanskelig at tilvirke fisken. Russerne derimot kjøper al slags fisk. Tanen og Sydvaranger distrikter betalte russerne noget høiere pris end de norske kjøpere — jevnlig 1 à 2 øre mere pr. kg., i Vardø 4 øre mere pr. kg. kveite og 1 øre pr. kg. torsk, hyse, sei og stenbit.

Om russehandelen før makketidens begyndelse henvises til beretningen om vinter- og vaarfisket.

Under sommer- og høstfisket forulykket ingen mand.

Opsyn med fremmede trawlere førtes høsten 1913 en kortere tid av „Valkyrien“ senere av „Farm“.

B. Sildefisket.

I 1913 fandt kun noget smaasild og agnsildfiske sted i amtet, se nedenstaaende tabel:

Distrikt	Fangstmængde i hl.	Gjennomsnittspris pr. hl.	Værdi i kr.	Antal deltagere	Antal farkoster
Alten	9 860	4.00	20 920	50	Ikke oplyst
Talvik	61 000	2.80	170 800	385	115
Loppen—Øksfjord	14 000	3.00	42 000	100	5
Lebesby og Kjøllefjord	1 500	3.00	4 500	150	10
Sydvaranger	1 400	2.00	2 800	16	3
Amtet	87 760	—	241 020	701	—

C. Haakjærringfisket.

Hjemsted	Fartøier			Lever	Værdi
	Antal	Drægtig- tighed	Besæt- ning		
		Tons		Hl.	Kr.
Loppen og Øksfjord.....	1	17	5	200	2 700,00
Vardø by	6	89,6	23	948	13 652,00
Amtet	7	106,6	28	1148	16 352,00
Mot i 1912.....	8	152,7	32	1005	12 403,50
„ i 1911.....	13	179	52	1885	27 729,00
„ i 1910.....	13	165	54	1898	24 253,00
„ i 1909.....	5	56	18	710	7 100,00

Deltagelsen i og utbyttet av dette fiske vil sees av ovenstaaende tabel, som tillike viser værdien efter den for mandskapet part bestemte pris.

I Loppen—Øksfjord fordeltes utbyttet saaledes, at fartøiet tok halvdelen og mandskapet den anden halvdel til fordeling. I Vardø tilfaldt $\frac{1}{3}$ del av utbyttet fartøiet, resten deltes likt mellem mandskapet, som selv holdt kosten.

Fangsten dreves fra Loppen—Øksfjord i juni og oktober paa Bernt-Island, fra Vardø i mars—september paa de norske og Spitsbergen-bankerne.

Fangstredskapet var den almindelige haakjærringsjukse.

Under dette fiske forulykket ingen.

D. Fangst efter hvalros, kobbe m. v. i polaregnene.

Denne fangst blev drevet i 1913 kun fra Vardø og Hammerfest.

Fra Vardø by dreves fangsten med 6 fartøier, drægtig 379 tons, besætning 79 mand; fra Hammerfest med 28 fartøier, drægtighed 1077,5 tons, besætning 295 mand.

Om fangsten og utbyttet se nedenstaaende tabel:

	Hvalros stk	Kobbe stk.	Sadler stk.	Klapmys stk.	Bjørn stk	Fangstens værdi kr.
Vardø	2	6 768	1 160	22	4	55 240,00
Hammerfest	7	36 730		427	27	297 177,66
Amtet	9	10 498	1 160	449	31	352 417,66

I 1912 var utbyttet	kr. 336 805 18
1911 „ —	„ 18 960.00
1910 „ —	„ 414 945.00
1909 „ —	„ 463 936.97

Utbyttet er beregnet efter den for mandskabet betalte pris. Det fordeltes saaledes, at rederierne for fartøi og utrustning tok $\frac{2}{3}$ dele, mens $\frac{1}{3}$ deltes mellem mandskabet.

Fangsten dreves fra nordisen til østisen.

Nedenstaaende tabel utviser det i handelen komne bruttoutbytte av amtets fiskerier, ekspeditioner til Ishavet m. v. i aarene 1904—1913.

	1913	1912	1911	1910	1909	1908	1907	1906	1905	1904
	1000 kroner									
Vinter og vaarfisket	11889.7	7811.3	8636.8	6660.2	4433.8	4579.3	5812.3	4764.2	5324.8	4131.5
Sommer- og høstfisket . .	3226.0	2909.7	3358.5	2379.3	1581.6	1327.9	1541.2	1257.8	1107.6	1113.7
Fetsildfisket . .	—	—	—	—	—	—	39.0	—	—	10.3
Vaarfisket m. v. og agnsildfisket . . .	241.0	249.3	179.7	68.4	37.5	64.3	227.9	83.0	2.0	13.8
Haakjærringfisket	16.3	12.4	27.7	24.2	7.1	10.4	26.5	42.7	67.5	79.5
Ishavsekspeditioner	352.4	336.8	18.9	414.9	463.9	312.4	328.4	169.8	240.2	160.6
Hvalfangsten .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	594.0
	15726.0	11319.5	12221.6	9547.0	6523.9	6294.3	7975.5	6317.5	6742.1	6103.4

Finmarkens amt, 17 november 1914.

Johan Rivertz.

Beretning om skreifisket i Tromsø amt 1913.

(Væsentlig efter lensmændenes opgaver).

1. **Kvænangen.** Her falddt fisket i 1913 sammenlignet med de ti foregaaende aar saaledes:

Aar	Mand	Baater	Stk. skrei	Værdi kr.	Lotten kr.
1913	80	20	27 808	8 000	100.00
1912	150	40	146 300	43 370	289.00
1911	90	30	43 000	12 900	143.30
1910	170	50	48 100	11 250	66.00
1909	65	20	40 000	9 460	145.55
1908	105	35	40 000	12 800	121.90
1907	210	70	50 000	16 075	76.50
1906	101	35	20 000	4 975	50.00
1905	48	24	10 000	2 490	52.00
1904	48	20	7 500	1 470	31.00
1903	215	74	15 000	3 360	16.00

15 baater fisket med line, 5 med garn og andre redskaper. Med garn fiskedes 7400 stk. skrei, med line 20 400 stk. Av fiskepartiet blev 9300 stk. saltet til klipfisk, 18 500 stk. hængt til rundfisk. Leverpartiet utgjorde 50 hl. Av 24 hl. tilvirkedes 10 hl. dampmedicintran, 26 hl. anvendtes til andre transorter. Gjennemsnittsprisen var 10 øre pr. kg. fisk, kr. 10 pr. hl. lever. Til husbruk anvendtes 1850 stk. skrei til en værdi av kr. 500.

2. Nordreisa.

Aar	Mand	Baater	Stk. skrei	Værdi kr.	Lotten kr.
1913	20	10	11 100	3 100	155.00
1912	20	10	9 300	2 600	130.00
1911	30	15	4 600	1 380	46.00

Aar	Mand	Baater	Stk. skrei	Værdi kr.	Lotten kr.
1910	30	15	5 500	1 300	43.00
1907	40	20	6 000	1 700	42.50
1906	36	12	5 000	1 210	33.00
1905	45	15	15 000	3 740	84.00

Der fiskedes med garn og andre redskaper. Av fiskepartiet blev alt saltet til klipfisk. Leverpartiet utgjorde 10 hl. Intet dampedes. Prisen var 10 øre pr. kg. fisk, kr. 10 pr. hl. lever. Til husbruk anvendtes 1100 stk. skrei til en værdi av kr. 300.

3. Skjervøy. Her faldt fisket i 1913 sammenlignet med de ti foregaaende aar saaledes:

Aar	Mand	Baater	Motorb.	Dampsk.	Stk. skrei	Værdi kr.	Lotten kr.
1913	595	70	55	—	302 200	87 000	146.20
1912	415	79	30	1	455 500	132 300	319.00
1911	343	101	8	1	283 700	86 630	252.60
1910	429	130	2	—	140 700	32 900	77.00
1909	360	116	—	—	160 000	38 500	106.95
1908	308	90	—	—	90 000	29 600	96.10
1907	360	120	—	—	130 000	41 900	116.00
1906	250	79	—	—	72 000	18 285	73.00
1905	150	61	—	—	24 000	5 930	40.00
1904	146	49	—	—	32 000	6 366	44.00
1903	394	109	—	—	20 000	4 480	11.00

20 aapne baater fisket med garn og andre redskaper, de øvrige med line. Paa garn var fisket helt ubetydelig. Av fiskepartiet blev 275 900 stk. saltet til klipfisk, 26 300 blev hængt til rundfisk. Leverpartiet utgjorde 540 hl. 425 hl. anvendtes til 170 hl. dampmedicintran, resten til andre transorter. Rognpartiet ikke opgit. Gjennomsnittspriserne var 10 øre pr. kg. fisk, kr. 10 pr. hl. lever. Det viktigste vær var Løksund, hvor 445 fiskere hadde en fangst nv 185 200 stk. skrei. Til husbruk anvendtes 2600 stk. skrei til en værdi av kr. 700. I Løksund var 4 kjøpefartøier tilstede. De bedste fiskeuker var i januar og februar.

4. Helgøy. Her faldt fisket i 1913 sammenlignet med de ti foregaaende aar saaledes:

Aar	Mand	Baater	Motorb.	Stk. skrei	Værdi kr.	Lotten kr.
1913	105	10	10	92 600	29 250	278.60
1912	230	30	20	263 000	81 930	356.00
1911	230	60	6	55 500	16 000	69.60
1910	50	20	—	22 200	5 280	106.00
1909	100	33	—	18 500	3 990	39.90
1908	130	38	—	11 100	3 350	25.75
1907	185	63	—	60 000	23 200	125.00
1906	246	74	—	130 000	37 800	154.00
1905	98	32	—	30 000	9 270	94.00
1904	40	15	—	10 000	1 720	43.00
1903	80	30	—	20 000	3 240	40.50

Samtlige farkoster fisket med line. Av fangsten blev 88 900 stk. saltet til klipfisk, 3700 stk. hængt til rundfisk. Leverpartiet utgjorde 250 hl. der anvendtes til dampmedicintran, hvorav producetres 100 hl. Intet rognparti. Gjennomsnittspriserne var 10.5 øre pr. kg. fisk i sløiet stand, kr. 12 pr. hl. lever. Det samlede fiske foregik fra Thorsvaag. Skrei anvendtes sjelden til husbruk.

5. Karlsøy. Her faldt fisket i 1913 sammenlignet med de ti foregaaende aar saaledes:

Aar	Mand	Baater	Skøiter	Motorb.	Stk. skrei	Værdi kr.	Lotten kr.
1913	1080	75	—	120	481 500	129 000	119.40
1912	400	40	—	40	523 000	159 390	368.00
1911	420	110	—	10	300 000	86 300	205.50
1910	240	70	3	—	170 400	45 370	189.00
1909	240	80	—	—	122 200	27 310	113.80
1908	234	74	—	—	126 000	36 100	154.00
1907	350	100	—	—	80 000	28 557	82.00
1906	430	128	—	—	140 000	42 205	98.00
1905	200	70	—	—	80 000	20 050	100.00
1904	510	166	—	—	420 000	67 100	132.00
1903	250	80	—	—	405 000	53 470	214.00

Samtlige farkoster fisket med line. Av fangsten blev 422 200 stk. skrei saltet til klipfisk og 59 300 stk. hængt til rundfisk. Leverpartiet utgjorde 1200 hl. Herav blev 1140 hl. anvendt til 480 hl. dampmedicin-

tran, resten 60 hl. anvendtes til andre transorter. Rognpartiet utgjorde 130 hl. Gjennemsnittspriserne var 9 øre pr. kg. sløiet torsk, kr. 9.50 pr. hl. lever og kr. 4.60 pr. hl. rogn.

De viktigste vær var:

Burøund	} 840 fiskere	{	40 800	stk. skrei,	2 kjøpefartøier
Skaarø			285 200	—	15
Fuglø	175	—	129 600	—	—
Spenna	65	—	25 900	—	—

Skrei anvendtes sjelden til husbruk. Fisket foregik i desember 1912 og januar 1913.

6. Hillesøy. Her faldt fisket i 1913 sammenlignet med de ti foregaaende aar saaledes:

Aar	Mand	Aapne baater	Damp- skibe og motor- fartøier	Dæks- baater	Stk. skrei	Værdi kr.	Lotten kr.
1913	634	37	65	13	259 300	75 000	118 30
1912	680	40	69	18	507 200	153 831	226.00
1911	674	40	30	54	312 200	132 898	197.20
1910	529	39	4	68	394 700	146 905	278.00
1909	687	38	7	87	392 000	113 382	165.00
1908	518	19	6	86	230 800	70 770	137.00
1907	600	84	1	48	90 000	41 190	69.00
1906	673	73	3	56	515 000	210 195	312.00
1905	292	38	—	32	203 000	72 560	248.00
1904	566	60	5	59	965 000	218 000	385.00
1903	620	133	5	6	600 000	117 000	189.00

6 baater, 12 seilskøiter og 12 motorfartøier fisket med garn, 31 baater, 1 seilskøite og 53 motorfartøier fisket med line. Av fangsten blev 237 100 stk. skrei saltet til klipfisk, 22 200 hængt til rundfisk. Leverpartiet utgjorde 450 hl. Alt anvendtes til dampmedicintran, hvorav produceres 200 hl. Rognpartiet utgjorde 100 hl. Gjennemsnittspriserne var 10 øre pr. kg. sløiet fisk, kr. 10 pr. hl. lever og kr. 5 pr. hl. rogn.

De viktigste fiskevær var:

Øifjordvær	39 fiskere,	40 700	stk. skrei,	1 landkjøper
Husøy	147	—	42 600	2
Sommerøy	179	—	101 900	6
Haaja	69	—	27 800	1
Rusholmen	200	—	46 300	2

7. Berg. Her faldt fisket i 1913 sammenlignet med de ti foregaaende aar saaledes:

Aar	Mand	Aapne baater	Damp- skibe og motor- fartøier	Dæks- baater	Stk. skrei	Værdi kr.	Lotten kr.
1913	382	71	27	—	281 100	83 040	217.40
1912	470	62	44	6	419 200	137 695	293.00
1911	438	58	37	9	507 000	123 780	282.60
1910	410	54	14	20	345 000	165 052	402.50
1909	712	84	12	45	508 000	161 897	227.40
1908	580	84	9	36	341 000	123 780	213.00
1907	653	86	3	47	210 000	80 050	109.00
1906	810	102	3	71	690 000	231 800	286.00
1905	671	133	3	49	129 000	38 620	58.00
1904	942	126	3	74	1 125 000	243 500	259.00
1903	735	95	2	72	965 000	175 162	238.00

27 motorfartøier fisket med line, 71 baater fisket med garn og andre redskaper. Av fiskepartiet blev 250 400 stk. skrei saltet til klipfisk, 22 200 stk. hængt til rundfisk og 8500 solgt til ferskfisk. Leverpartiet utgjorde 607 hl. Herav blev 592 hl. anvendt til 233 hl. dampmedicintran, resten til andre transorter. Rognpartiet utgjorde 64 hl. Der solgtes 150 000 stk. fiskehoder. Gjennomsnittsprisen var 10 øre pr. kg. sløiet torsk, kr. 10 pr. hl. lever, kr. 5 pr. hl. rogn og 50 øre pr. 100 stk. fiskehoder.

De vigtigste fiskevær var:

Mefjord	199	fiskere,	223 000	stk. skrei
Havn	135	—	31 800	—
Bøvær	48	—	26 300	—

Fisket var bedst i tiden fra 18 januar til 8 februar.

8. Torsken. Her faldt fisket i 1913 sammenlignet med de ti foregaaende aar saaledes:

Aar	Mand	Aapne baater	Damp- skibe og motor- fartøier	Dæks- baater	Stk. skrei	Værdi kr.	Lotten kr.
1913	623	52	53	—	444 400	148 540	238.40
1912	587	48	55	—	536 700	158 244	270.00
1911	817	56	57	16	457 900	194 495	238.00
1910	775	62	28	48	402 000	139 800	180.00

Aar	Mand	Aapne baater	Damp- skibe og motor- fartøier	Dæks- baater	Stk. skrei	Værdi kr.	Lotten kr.
1909	820	98	15	34	434 000	149 408	182.20
1908	1 120	130	18	60	292 500	108 451	97.00
1907	1 114	218	2	58	172 000	79 105	71.00
1906	2 270	343	8	134	971 000	330 200	145.00
1905	685	120	2	30	181 900	65 450	95.00
1904	2 350	250	16	210	2 429 000	542 800	231.00
1903	2 570	230	24	220	2 185 000	366 250	142.00

Av de i fisket deltagende 52 aapne baater var 24 forsynt med motor. Omtrent alt fiskedes med line. Av fangsten blev 405 500 stk. skrei saltet til klipfisk, 38 900 stk. solgt til ferskfisk. Leverpartiet utgjorde 1000 hl. Av 975 hl. tilvirkedes 394 hl. dampmedicintran. Resten 25 hl. anvendtes til andre transorter. Rognpartiet utgjorde 340 hl. Der solgtes 300 000 stk. fiskehoder. Gjennomsnittspriserne var 11 øre pr. kg. sløiet torsk, kr. 13 pr. hl. lever, kr. 6 pr. hl. rogn og 50 øre pr. 100 stk. fiskehoder.

De viktigste vær var:

Gryllefjord..... 350 fiskere, 340 700 stk. skrei, 3 kjøpefartøier
Holmenvær 240 — 81 500 — 2 —

Desuten 17 landkjøpere.

Til husbruk anvendtes 4400 stk. skrei til en værdi av kr. 1320.

9. Tromsøysund. Her faldt fisket i 1913 sammenlignet med de ti foregaaende aar saaledes:

Aar	Mand	Aapne baater	Damp- skibe og motor- fartøier	Dæks- baater	Stk. skrei	Værdi kr.	Lotten kr.
1913	114	16	8	—	33 000	10 045	88.10
1912	91	19	4	—	19 000	5 627	62.00
1911	118	33	—	5	33 700	10 010	84.80
1910	96	18	—	6	15 300	4 646	48.00
1909	150	20	—	10	12 150	3 274	21.80
1908	188	23	—	18	16 000	4 240	22.50
1907	294	56	—	10	59 250	20 426	69.00
1906	147	42	—	2	53 000	18 040	123.00
1905	193	56	—	1	35 800	12 370	64.00
1904	45	15	—	—	10 000	2 200	49.00
1903	141	48	—	—	48 000	6 970	50.00

Der fiskedes baade med line og snøre. Med line blev opfisket 27 500 stk. skrei, med snøre 5500 stk. Av fangsten blev 28 900 stk. saltet til klipfisk og 4100 stk. hængt til rundfisk. Leverpartiet utgjorde 86.5 hl., hvorav 45 hl. blev anvendt til 20.85 hl. dampmedicintran, resten 41.5 hl. til andre transorter. Rognpartiet utgjorde 13 hl. Gjennemsnittspriserne var 10 øre pr. kg. fisk, kr. 10 pr. hl. lever og kr. 20 pr. hl. rogn. Fisket foregik ved følgende vær:

Lyngø	30	fiskere,	17 800	stk. skrei
Risø	2	—	400	—
Melvik	82	—	14 800	—

10. Bjarkøy. Her faldt fisket i 1913 sammenlignet med de syv foregaaende aar saaledes:

Aar	Mand	Baater	Motor- fartøier	Stk. skrei	Værdi kr.	Lotten kr.
1913	133	31	7	31 000	10 034	75.45
1912	134	26	6	46 000	13 340	134.00
1911	118	30	—	30 000	11 514	97.60
1910	180	45	—	26 100	8 155	45.00
1909	100	25	—	15 000	4 940	49.40
1908	130	26	—	28 000	9 170	70.50
1907	160	32	—	15 000	7 920	50.00
1906	182	51	—	74 500	23 950	131.00

Der fiskedes kun med line. Av fangsten blev 24 000 stk. skrei saltet til klipfisk, 7000 hængt til rundfisk. Leverpartiet utgjorde 58 hl., der anvendtes til 24 hl. dampmedicintran. Rognpartiet utgjorde 12 hl. Gjennemsnittspriserne var kr. 30 pr. 100 stk. sløiet torsk, kr. 11 pr. hl. lever, kr. 8 pr. hl. rogn.

Fisket foregik ved:

Meløyvær	32	fiskere,	9 000	stk. skrei
Steinavær	43	—	10 100	—
Sjursvik	48	—	11 900	—

Til husbruk anvendtes 1100 stk. skrei til en værdi av 330 kr.

11. Sørfjord. Her fiskedes intet i 1912. I 1913 faldt fisket saaledes sammenlignet med endel tidligere aar:

Aar	Mand	Baater	Stk. skrei	Værdi kr.	Lotten kr.
1913	70	35	12 000	2 760	39.40
1911	74	28	18 500	5 960	80.50
1910	20	10	2 200	620	31.00
1908	32	16	13 000	2 960	92.50

I **Lyngen** fiskedes intet i 1913 og 1912. I 1911 utgjorde fangsten 11 100 stk. skrei.

I amtets øvrige herreder foregik intet fiske. Paa de steder, hvorfra opgaverne er levert i kg. er disse omgjort til stykker efter 270 kg. = 100 stk.

Følgende tabel viser deltagelsen og utbyttet for herrederne i 1913 samt for det hele amt i de sidste 10 aar:

Herrederne	Antal fiskere	Fordelt paa antal			Utbyttet		Omr. sjænnem-sniøst i kr.	Kjøpefartøier
		Baater	Seilfart. og dæksbaater	Dampbaater og motorfart.	I stykker skrei	I penger kr.		
Kvænangen ..	80	20	—	—	27 800	8 000.00	100.00	—
Nordreisa	20	10	—	—	11 100	3 100.00	155.00	—
Skjervøy	595	70	—	55	302 200	87 000.00	146.00	4
Helgøy	105	10	—	10	92 600	29 250.00	279.00	—
Karlsøy	1 080	75	—	120	481 500	129 000.00	119.00	17
Hillesøy	634	37	13	65	259 300	75 000.00	118.00	—
Berg	382	71	—	27	281 100	83 040.00	217.00	—
Torsken	623	52	—	53	444 400	148 540.00	238.00	5
Tromsøysund ..	114	16	—	8	33 000	10 045.00	88.00	—
Bjarkøy	133	31	—	7	31 000	10 034.00	75.00	—
Sørfjord	70	35	—	—	12 000	2 760.00	39.00	—
Lyngen	—	—	—	—	—	—	—	—
Tromsø by	—	—	—	—	—	—	—	—
I 1913	3 836	427	13	345	1 976 000	585 769.00	153.00	26
- 1912	3 207	409	24	269	2 992 200	915 327.00	285.00	11
- 1911	3 412	575	84	153	2 057 200	685 467.00	201.00	11
- 1910	2 929	513	145	48	1 570 400	561 278.00	191.60	16
- 1909	3 234	510	179	35	1 701 900	512 330.00	158.40	12
- 1908	3 345	518	215	35	1 188 400	401 231.00	120.00	17
- 1907	3 966	841	171	6	872 300	340 123.00	—	27
- 1906	5 180	942	275	14	2 680 500	922 060.00	—	50
- 1905	2 382	547	114	5	708 700	230 480.00	—	39?
- 1904	4 948	790	349	24	5 177 700	1 120 709.00	—	55

Av det opfiskede kvantum 1 976 000 stk. skrei blev:

Saltet til klipfisk.....	1 753 300	stk.
Hængt - rundfisk.....	167 800	„
— - rotskjær.....	7 500	„
Solgt - ferskfisk.....	47 400	„

Tils. 1 976 000 stk.

Til eget bruk anvendte fiskerne ca. 18 550 stk. skrei til en værdi av ca. kr. 4000. Leverpartiet utgjorde kr. 4282 hl. Av 3959 hl. tilvirkedes 1632 hl. dampmedicintran, resten 323 hl. anvendtes til andre transorter. Rognpartiet utgjorde 659 hl. I 1912 var leverpartiet 6454 hl. Av 5433 hl. tilvirkedes 2247 hl. dampmedicintran. Rognpartiet utgjorde 1282 hl.

Beretning om skreifisket i Nordlands amt 1913

utenfor Lofotens opsynsdistrikt i opsynstiden.

(Væsentlig efter lensmændenes og opsynsbetjentenes opgaver).

I. Dverberg (Andøen). Fisket faldt her i 1913 sammenlignet med de ni foregaaende aar saaledes:

Aar	Fiskere	Baater	Motor- fartøier	Stk. skrei	Værdi kr.	Gjennem- snitslot kr.
1913	540	28	72	569 000	171 338	317.30
1912	425	15	89	630 000	216 808	510.00
1911	510	45	60	168 000	68 090	133.50
1910	318	58	20	199 000	79 760	250.00
1909	420	84	—	202 000	65 140	155.00
1908	365	102	—	234 000	85 980	235.00
1907	294	61	—	56 000	20 890	71.00
1906	398	77	—	275 000	99 975	251.00
1905	408	86	—	125 000	46 150	113.00
1904	740	206	—	212 000	76 005	88.00

7 aapne baater fisket med garn, de øvrige med line. Av fangsten blev 521 400 stk. skrei saltet til klipfisk, 31 400 stk. hængt til rundfisk og 16 200 stk. solgt til ferskfisk. Leverpartiet utgjorde 988 hl., hvorav 943 anvendtes til 394 hl. dampmedicintran. Resten 45 hl. anvendtes til andre transorter. Rognpartiet utgjorde 368 hl. Der solgtes 500 000 stk. fiskehoder. Gjennemsniitspriserne var kr. 27 pr. 100 stk. sløiet torsk, kr. 11 pr. hl. lever, kr. 5 pr. hl. rogn og kr. 1 pr. 100 stk. fiskehoder. Foruten skrei fiskedes 1000 stk. sei til en værdi av kr. 200, 105 000 kg. kveite til en værdi av kr. 63 000 og 300 300 kg. smaafisk til en værdi av kr. 21 021. Det viktigste vær var Andenes med 350 fiskere og en fangstmængde av 500 000 stk. skrei. Der var ialt 34 fiskekjøpere, hvorav 25 i Andenes. Til husbruk anvendtes 8000 stkr. skrei til en værdi av 2160 kr.

2. Øksnes.

Aar	Fiskere	Baater	Skøiter	Motor- fartøier	Stk. skrei	Værdi kr.	Gjennem- snitslot kr.
1913	925	124	—	80	382 500	112 466	121.60
1912	851	119	—	64	613 200	220 846	260.00
1911	927	152	8	30	330 700	157 612	170.00
1910	852	173	3	15	582 700	222 823	262.00
1909	903	219	—	—	394 500	108 616	120.00
1908	1007	204	—	—	606 400	222 870	222.00
1907	913	215	—	—	182 100	80 339	88.00
1906	961	230	—	—	643 900	302 635	315.00
1905	1030	252	—	—	236 000	80 700	80.00
1904	814	202	—	—	793 500	204 999	252.00

49 baater og 24 motorfartøier fisket med garn, 75 baater og 56 motorfartøier med line. Av fangsten blev 277 200 stk. skrei saltet til klipfisk, 86 100 stk. hængt til rundfisk og 19 200 stk. solgt til ferskfisk. Leverpartiet utgjorde 1105 hl. Av 915 hl. tilvirkedes 366 hl. dampmedicintran, resten 190 hl. anvendtes til andre transorter. Rognpartiet utgjorde 417 hl. Gjennemsniitspriserne var 9 øre pr. kg. sløiet torsk, kr. 12 pr. hl. lever og kr. 15 pr. hl. rogn. Det viktigste vær var Nyksund, hvor 326 fiskere hadde en fangst av 122 400 stk. Til husbruk anvendtes 18 500 stk. skrei til en værdi av kr. 4500.

3. Bø. Her faldt fisket i 1913 sammenlignet med de otte foregaende aar saaledes:

Aar	Fiskere	Baater	Dæks- baater og skøiter	Motor- baater	Stk. torsk	Værdi kr.	Gjennem- snitslot kr.
1913	1250	100	—	115	482 000	108 935	87.15
1912	1093	93	—	73	900 000	265 114	242.00
1911	690	87	10	37	350 000	125 400	182.00
1910	1255	200	—	58	582 000	182 630	146.00
1909	1243	262	—	18	400 000	122 360	98.00
1908	811	125	2	5	360 000	129 090	159.00
1907	1608	324	12	2	378 400	115 949	77.00
1906	1594	285	30	—	760 000	242 800	152.00
1905	820	114	8	—	435 000	140 000	183.00

15 baater og 55 motorfartøier fisket med garn, 85 baater og 60 motorfartøier fisket med line. Med garn blev opfisket 253 000 stk. skrei og med line 229 000 stk. Av fiskepartiet blev 376 000 stk. saltet til klipfisk, 104 000 stk. hængt til rundfisk og 2000 stk. solgt til ferskfisk. Leverpartiet utgjorde 835 hl. Herav blev 815 hl. anvendt til 400 hl. dampmedicintran, resten 20 hl. til andre transorter. Rognpartiet utgjorde 170 hl.

Der solgtes 250 000 fiskehoder.

Gjennemsnittspriserne var kr. 20 pr. 100 stk. sløiet torsk, kr. 11 pr. hl. lever, kr. 5 pr. hl. rogn og kr. 1 pr. 100 stk. fiskehoder.

Fisket foregik i:

Hovden.....	165 fiskere,	70 000	stk. skrei		
Nykvaag.....	172 —	55 000	„ —		
Aasanfjord.....	72 —	45 000	„ —	1	kjøpefartøi
Straumsjø.....	77 —	50 000	„ —		
Skaarvaag.....	69 —	31 000	„ —		
Skagen.....	415 —	155 000	„ —	6	—
Littløy.....	160 —	45 000	„ —		
Værøy.....	120 —	31 000	„ —		

For de 6 førstnævnte vær var fisket bedst i tiden 11 januar til 15 februar og 15 til 22 mars, mens for de 2 sidstnævnte værs vedkommende foregik fisket fra 3 til 17 mai.

Til husbruk anvendtes 50 000 stk. skrei, til en værdi av kr. 10 000.

4. Sortland.

Aar	Fiskere	Aapne baater	Stk. skrei	Værdi kr.	Gjennem- snitslot kr.
1913.....	—	—	8 500	2 300	—
1912.....	30	10	19 200	7 300	263.00
1911.....	30	10	4 600	1 515	50.50
1910.....	30	10	3 600	1 392	46.00
1909.....	30	10	8 700	2 629	87.60

4800 stk. blev saltet til klipfisk, og 3700 stk. hængtes til rundfisk. Gjennemsnittsprisen var 10 øre pr. kg. sløiet fisk. Nærmere opgave mangler.

5. Hadsel.

Aar	Fiskere	Skøiter	Motor- fartøier	Damp- skibe	Stk. skrei	Værdi kr.	Gjennem- snitslot kr.
1913	96	—	12	—	700	307	3.20
1912	332	—	12	12	200 000	59 060	178.00
1911	209	—	—	11	50 000	21 930	105.00
1910	153	—	—	9	76 200	30 022	196.00
1909	129	2	—	7	75 000	31 220	242.00

Der fiskedes kun med line. Fangsten saltedes til klipfisk. Leverpartiet utgjorde 15 hl., hvorav 10 hl. anvendtes til 4 hl. dampmedicintran, resten til andre transorter. Rognpartiet var 5 hl. Der solgtes 700 fiskehoder. Gjennemsnittspriserne var kr. 18 pr. 100 stk. fisk, kr. 10 pr. hl. lever, kr. 5 pr. hl. rogn og 80 øre pr. 100 fiskehoder.

6. Gimsøy. Skreifisket her faldt saaledes i 1913 sammenlignet med de 7 nærmest foregaaende aar:

Aar	Fiskere	Skøiter	Motor- fartøier	Damp- skibe	Baater	Stk. skrei	Værdi kr.	Gjennem- snitslot kr.
1913	184	—	20	—	12	80 000	19 740	107.30
1912	186	—	18	—	13	125 000	39 050	210.00
1911	242	3	12	2	23	75 000	37 025	153.00
1910	201	7	8	—	26	95 000	45 360	226.00
1909	142	5	2	—	21	31 000	12 910	90.90
1908	145	5	—	—	24	31 000	13 548	93.00
1907	225	—	—	—	45	37 000	17 130	76.00
1906	192	—	—	—	38	95 000	32 660	170.00

8 aapne baater og 1 motorfartøi fisket med garn, de øvrige fisket med line. Med garn blev opfisket 5000 stk. skrei og med line 75 000 stk. Av fangsten blev 70 000 stk. saltet til klipfisk og 10 000 stk. hængt til rundfisk. Leverpartiet utgjorde 200 hl, der alt dampedes og gav 40 hl. dampmedicintran. Rognpartiet utgjorde 70 hl. Der solgtes 80 000 stk. fiskehoder. Gjennemsnittspriserne var kr. 20 pr. 100 stk. sløiet torsk, kr. 12 pr. hl. lever, kr. 10 pr. hl. rogn og 80 øre pr. 100 stk. fiskehoder. De viktigste vær var:

Hovsund med 40 000 stk. skrei
 Vatnfjord og Gravermark . „ 40 000 —

Den bedste fisketid var januar og de 2 første uker av februar.
Til husbruk anvendtes 5000 stk. skrei til en værdi av kr. 1200.

7. Borge. Her faldt fisket saaledes i 1913 sammenlignet med de ti nærmest foregaaende aar:

Aar	Fiskere	Baater	Skøiter	Motor- fartøier	Stk. skrei	Værdi kr.	Gjennem- snitslot kr.
1913	495	82	—	14	124 000	47 070	95 10
1912	512	101	2	4	305 000	84 790	165.00
1911	585	113	2	3	129 000	58 928	101.00
1910	640	116	8	3	271 000	120 180	188.00
1909	665	130	—	—	228 000	77 106	116.00
1908	625	125	—	—	233 000	93 815	150.00
1907	720	140	—	—	122 000	53 260	74.00
1906	600	118	—	—	417 000	141 690	236.00
1905	502	96	—	—	250 000	90 920	181.00
1904	509	104	—	—	298 000	78 270	154.90
1903	523	100	—	—	248 000	60 890	116.00

45 baater og 4 motorfartøier fisket med garn, 1 baat og 10 motorfartøier med line og 36 baater med garn og andre redskaper. Med garn blev opfisket ca 100 000 stk. skrei og med line 24 000 stk. Av fiskepartiet blev 5000 stk. saltet til klipfisk og 119 000 stk. hængt til rundfisk. Leverpartiet utgjorde 250 hl. Av 245 hl. tilvirkedes 130 hl. dampmedicintran, resten til andre transorter. Rognpartiet utgjorde 216 hl. Gjennemsnittspriserne var kr. 34 pr. 100 stk. sløiet torsk, kr. 15 pr. hl. lever og kr. 10 pr. hl. rogn.

De viktigste vær var:

Eggum	187 fiskere	39 000 stk. skrei
Borgevær	59 —	15 000 „ —
Høines—Sandø	99 —	32 000 „ —
Kvalnes	90 —	16 000 „ —

Fisket faldt bedst i 2den halvdel av januar. Til husbruk anvendtes 2000 stk. skrei til en værdi av kr. 700.

S. Buksnes. Utenom Lofotens opsynsdistrikt og opsynstiden.

Aar	Aapne baater	Skøiter	Motor- fart.	Doryer	Besætning	Stk. skrei	Værdi kr.	Gjennem- snitslot kr.
1913	7	—	—	—	32	25 000	7 740	241.90
1912	8	—	—	—	38	31 000	12 475	328.00
1911	18	2	—	4	100	40 000	21 825	218.25
1910	21	3	—	4	120	50 000	20 920	174.00
1909	18	3	—	6	105	70 000	28 500	271.40
1908	17	3	—	6	100	60 000	24 800	248.00
1907	17	3	1	9	104	56 000	23 780	229.00
1906	—	—	—	—	—	—	8 801	147.00

Der fiskedes 15 000 stk. skrei med garn og 10 000 stk. med line. Av fangsten blev 24 000 stk. hængt til rundfisk og 1000 stk. til rotskjær. Leverpartiet utgjorde 60 hl. 30 hl. anvendtes til 12 hl. dampmedicintran og resten 30 hl. til andre transorter. Rognpartiet utgjorde 50 hl. Der solgtes 15 000 stk. fiskehoder. Gjennemsnittspriserne var kr. 25 pr. 100 stk. sløiet torsk, kr. 15 pr. hl. lever, kr. 10 pr. hl. rogn og 60 øre pr. 100 stk. hoder. Fisket foregik ved Hæsholmerne. Til husbruk anvendtes 700 stk. skrei til en værdi av 175 kr.

9. Flakstad. Efterat opsynet var hævet, fiskedes ca. 50 000 stk. skrei til en værdi av kr. 15 120. Alt blev hængt til rundfisk. Leverpartiet utgjorde 65 hl. hvorav producetres 20 hl. dampmedicintran. I 1912 fiskedes 5500 stk. skrei, i 1911 30 000 stk. og i 1910 34 000 stk.

10. Værøy og Røst. Det samlede utbytte for begge disse steder, der utgjør Værøy herred, og fiskernes antal m. v. er for 1913 i sammenligning med 10 sidste aar saaledes:

Aar	Fiskere	Baater	Dæks- baater & skøiter	Motorf.	Damp- fiske- fartøier	Fangst i stk.	Værdi i kr.	Gjennem- snitslot kr.
1913	4057	314	20	316	15	4 028 900	1 487 537	366.66
1912	4076	403	104	173	24	6 639 600	1 937 518	475.00
1911	3627	400	67	173	40	3 425 600	1 632 654	450.00
1910	3041	437	60	10	19	1 484 000	641 053	211.00
1909	2798	537	4	5	29	1 661 500	730 077	257.00
1908	3014	430	130	16	19	1 988 000	932 211	309.00

Aar	Fiskere	Baater	Dreks- baater & skoiter	Motorf.	Damp- fiske- fartøier	Fangst i stk.	Værdi i kr.	Gjennem- snitslot kr.
1907	1840	278	43	4	16	1 406 000	641 018	348.00
1906	1911	375	21	3	6	1 276 000	458 426	240.00
1905	3174	556	29	—	19	2 214 800	772 260	246.00
1904	2979	587	37	—	17	3 605 500	815 772	270.00
1903	2496	484	—	—	6	2 460 000	566 060	227.00

117 aapne baater og 81 motorfartøier fisket med garn, 197 baater, 20 skoiter, 235 motorfartøier og 15 dampskib fisket med line. Med garn blev opfisket 1 342 966 stk. skrei og med line 2 685 934 stk. Av fiskepartiet blev 1 483 000 stk. saltet til klipfisk, 2 545 900 stk. hængt til rundfisk. Leverpartiet utgjorde 5755 hl. hvorav 5499 hl. anvendtes til 1774 hl. dampmedicintran, 256 hl. til andre transorter. Rognpartiet utgjorde 1743 hl. Der solgtes 2 686 000 stk. fiskehoder. Gjennemsni- priserne var kr. 34 pr. 100 stk. sløiet torsk, kr. 16 pr. hl. lever, kr. 9 pr. hl. rogn og 40 øre pr. 100 stk. fiskehoder.

Belæg og kvantum for de to vær var: Røst 3563 fiskere, 3 700 000 stk. skrei, 66 kjøpefartøier. Værøy 494 fiskere, 328 900 stk. skrei, 3 kjøpefartøier. Den bedste fiskeuke var 11—18 april.

Til husbruk anvendtes 20 000 stk. skrei til en værdi av kr. 6800.

11. Hamarøy. Her har intet nævneværdig fiske foregaat i aarene 1907—13. I de foregaaende aar faldt fisket saaledes:

Aar	Fiskere	Baater	Stk. skrei	Værdi kr.	Gjennem- snitslot kr.
1906.....	14	7	1 100	268	19.00
1905.....	24	11	5 000	1 530	65.00
1904.....	66	19	35 000	6 450	98.00
1903.....	46	11	30 000	6 600	143.00

12. Steigen. Her var intet fiske i 1908, 1907 og 1906.

Aar	Fiskere	Baater	Stk. skrei	Værdi kr.	Gjennem- snitslot kr.
1913.....	21	7	4 000	1 100	52.40
1912.....	21	7	3 000	678	34.00

Aar	Fiskere	Baater	Stk. skrei	Værdi kr.	Gjennemsnitslot kr.
1911.....	30	10	5 000	2 400	80.00
1910.....	22	9	3 500	1 220	55.00
1909.....	15	7	2 000	710	47.30
1905 ¹⁾	70	32	19 000	5 400	77.00
1904 ¹⁾	100	41	82 000	18 500	185.00
1903 ¹⁾	234	90	221 000	42 630	182.00

1000 stk. blev saltet til klipfisk, 3000 stk. hængt til rundfisk. Leverpartiet utgjorde 5 hl., rognpartiet 2 hl. Fisket foregik i mars og april.

13. Leiranger.

Aar	Fiskere	Baater	Stk. skrei	Værdi kr.	Gjennemsnitslot kr.
1913.....	40	15	17 000	4 576	114.40
1912.....	36	12	4 000	917	25.50
1911.....			2 000		
1910.....			12 000		
1909.....			3 000		

12 baater fisket med garn, 3 med garn og andre redskaper. Med garn opfiskedes 12 000 og med line 5 000 stk. skrei. 1 000 stk. blev saltet til klipfisk, 1 000 til persefisk og 15 000 hængt til rundfisk. Leverpartiet utgjorde 19 og rogn 5 hl. Gjennemsnittspriserne var kr. 25 pr. 100 stk. sløiet torsk, kr. 14 pr. hl. lever og kr. 12 pr. hl. rogn. Til husbruk anvendtes 600 stk. skrei. Fisket foregik i mars og april.

14. Bodin. Skreifisket har faldt saaledes i 1913 sammenlignet med de 9 nærmest foregaaende aar:

¹⁾ Disse opgaver omfatter ogsaa Leiranger, idet Steigen og Leiranger dengang utgjorde et herred.

Aar	Fiskere	Baater	Stk. skrei	Værdi kr.	Gjennemsnitslot kr.
1913.....	65	13 ¹⁾	5 000	2 210	34,00
1912.....	140	30 ²⁾	91 000	21 610	154,00
1911.....	16	4	6 000	2 460	154,00
1910.....	15	3	8 000	3 888	259,00
1909.....	15	3	7 000	3 210	214,00
1908.....	15	3	6 000	3 141	209,00
1907.....	32	8	3 100	1 628	50,00
1906.....	45	9	7 000	3 308	74,00
1905.....	15	5	20 000	9 050	603,00
1904.....	27	9	27 000	7 141	264,50

3 aapne baater fisket med garn og andre redskaper, de øvrige med line og snøre. Hele fangsten hængtes til rundfisk. Leverpartiet utgjorde 8 hl. og rognpartiet 5 hl.

Fisket foregik ved Givvær og Helligvær i forbindelse med kveitefiske.

15. Gildeskaai Skreifisket for 1913 faldt saaledes sammenlignet med de 9 foregaaende aar:

Aar	Fiskere	Baater	Skøiter	Motorf.	Stk. skrei	Værdi kr.	Gjennemsnitslot kr.
1913	165	20	—	13	39 800	12 286	74,50
1912	171	26	4	12	178 300	51 835	303,00
1911	137	31	3	5	76 000	31 980	233,00
1910	142	34	2	2	58 000	31 885	225,00
1909	97	24	—	—	31 000	14 150	146,00
1908	92	25	—	—	35 000	15 720	171,00
1907	99	24	—	—	10 000	4 994	50,00
1906	104	29	—	—	42 300	17 476	168,00
1905	54	13	—	—	17 000	7 080	131,00
1904	140	35	—	—	101 000	31 640	226,00

¹⁾ Derav 3 motorbaater.

²⁾ „ 5 — „

3 aapne baater fisket med garn, de øvrige med line. Med garn blev opfisket 4600 stk. skrei og med line 35 200 stk. Av fangsten blev 25 300 stk. saltet til klipfisk, 14 500 hængt til rundfisk. Leverpartiet utgjorde 120 hl. der alt anvendtes til dampmedicintran. Rognpartiet var 48 hl. Gjennemsniitspriserne var 10 øre pr. kg. sløiet torsk, kr. 10 pr. hl. lever og kr. 7 pr. hl. rogn.

Fisket foregik ved Fleinvær og Fugløvær. Bedste fisketid 1—20 februar. Til husbruk anvendtes 700 stk. skrei.

16. Meløy. Skreifisket som dreves her i 1913, faldt saaledes sammenlignet med de 9 foregaaende aar:

Aar	Fiskere	Baater	Skøiter	Motorf.	Dampskibe	Stk. skrei	Værdi kr.	Gjennemsniitslot kr.
1913	989	2	1	122	—	268 000	88 160	89.00
1912	289	8	2	40	1	540 000	167 340	580.00
1911	124	29	10	1	—	97 500	40 945	328.00
1910	50	11	4	2	—	30 000	13 150	263.00
1909	68	30	—	—	—	25 000	5 625	83.00
1908	64	27	—	—	—	15 000	5 400	84.00
1907	80	40	—	—	—	15 000	5 350	67.00
1906	60	40	—	—	—	10 000	3 550	56.00
1905	100	50	—	—	—	10 000	3 480	35.00
1904	95	50	—	—	—	25 000	7 190	76.00

2 motorbaater fisket med garn, 120 motorbaater, 2 aapne baater og 1 skøite fisket med line. Med garn blev opfisket 8000 stk. skrei, med line 260 000 stk.

Av fiskepartiet blev 260 000 stk. saltet til klipfisk, 8000 hængt til rundfisk. Leverpartiet utgjorde 385 hl. der dampedes og gav 153 hl. dampmedicintran. Rognpartiet utgjorde 194 hl. Der solgtes 200 000 stk. fiskehoder. Gjennemsniitspriserne var kr. 30 pr. 100 stk. sløiet torsk, kr. 12 pr. hl. lever, kr. 10 pr. hl. rogn og 60 øre pr. 100 stk. fiskehoder.

Fisket foregik ved Støtt. Der var 20 kjøpefartøier tilstede. Til husbruk anvendtes 3000 stk. skrei. I januar og februar var der stor fisketyngde utenfor, men veiret var umulig den hele fisketid.

Opsynsbetjent, lensmand Tønseth i Meløy meddeler: „der tiltrænges 22 fortøiningsringe i Støttsundet. Under skreifisket især sidste vinter, da veiret var stormende, saa det mangan gang slemt ut for fartøi-

erne og de større fiskeskøiter at berge sig, grundet manglende fæstigheter, likesom der paa grund herav var vanskelig for gjennemgangsfarten at finde ankerplads med fæstighet. Derhos maa jeg efter fiskernes anmodning henstille at der anbringes en lygte paa Maaøyen i Sørstøtt. Fiskerne anfører at den nuværende lygte i Sørstøtt ikke av dem kan benyttes for ind- og utseiling og de mener, at ved Maaøyen bør ind- og utseilingen foregaa, som den reneste og korteste vei til fiskepladsen.“

17. Rødøy. Fisket i 1913 faldt for dette herred saaledes i sammenligning med de 9 foregaaende aar:

Aar	Fiskere	Baater	Skøiter	Motorf.	Stk. skrei	Værdi kr.	Gjennemsnitslot kr.
1913	870	89	38	53	355 000	114 145	131.20
1912	877	110	40	37	1 041 000	327 062	373.00
1911	740	115	37	8	445 000	223 580	302.00
1910	574	102	23	2	339 000	135 381	236.00
1909	548	105	10	1	276 000	128 918	235.00
1908	542	96	15	1	274 000	108 850	201.00
1907	675	129	14	1	278 000	128 767	191.00
1906	680	138	—	—	630 000	235 740	347.00
1905	570	140	—	—	560 000	225 300	395.00
1904	408	99	—	—	460 000	132 160	324.00

32 aapne baater, 26 skøiter og 25 motorfartøier fisket med garn, 57 baater, 12 skøiter og 28 motorfartøier fisket med line. Med garn blev opfisket 275 000 stk. skrei, med line 80 000 stk. Av fangsten blev 145 000 stk. saltet til klipfisk, 208 000 hængt til rundfisk og 2000 stk. solgt til ferskfisk. Leverpartiet utgjorde 645 hl. hvorav tilvirkedes 281 hl. dampmedicintran. Rognpartiet utgjorde 455 hl. Der solgtes 230 000 stk. fiskehoder. Priserne var kr. 27 pr. 100 stk. sløiet torsk, kr. 16 pr. hl. lever, kr. 15 pr. hl. rogn og 50 øre pr. 100 stk. fiskehoder.

De viktigste vær var:

Myken 600 fiskere, 183 000 stk. skrei, 6 kjøpefartøier
Valvær 270 „ 172 000 „ „ 1 „

Bedste fisketid var sidste uke av januar og sidste halvdel av mars. Til husbruk anvendtes 5000 stk. skrei.

Beretning fra opsynsbetjenten i Myken—Valvær, J. Selsø, hitsettes:

„Opsynet i dette distrikt var i virksomhet fra 9 januar til 5 april.

Personalet bestod av 1 opsynsbetjent, 1 underopsynsbetjent og 1 assistent. Opsynsbetjenten og assistenten var stationert i Myken og underbetjenten i Valvær.

Paa grund av at skreiens innsig til disse vær som regel foregaar meget tidlig paa vinteren, ankommer en stor del av fiskerne straks efter nytaar og begynder fiske.

Da opsynet traadte i virksomhet var der allerede til Myken ankommet 40 baater med 200 mand og i Valvær var næsten det fulde belæg tilstede. Men iaar var litet fisk kommet under land saa tidlig paa vinteren; ti uagtet veiret var meget godt med sjøveir næsten hver dag liketil 20 januar saa var dog fangsterne forholdsvis smaa.

I sidste uke av januar merkedes et større fiskindsig, idet man paa garn fik op til 750 og en lineskøite fik 700 fisk.

Belægget i Myken var nu øket til 62 baater, 76 doryer, 16 seilskøiter og 37 motorskøiter med en besætning av 570 mand, der senere forøkes til 603 mand. I Valvær var belægget 17 baater, 21 seilskøiter og 14 motorskøiter med en samlet besætning av 280 mand.

De sidste dage av januar kom med uveir som blev meget langvarig, idet dette hindret bedriften i næsten hele februar maaned og langt uti mars. Man hadde vistnok en og anden sjøveirdag efter lange mellomrum, men da hadde redskaperne staat saalænge at fisken var meget bedærvet. Garnbrukerne bjerget dog noget av fangsten men linebrukerne tapte som regel baade redskap og fangst, derhos gjorde stor agnmangel sig ofte sterkt gjældende for disse.

Omkring midten av mars avsluttet flere av baade garn- og linebrukerne i Myken, nogen reiste til Træna og andre til Røst. Da nu veiret begyndte at bli bedre saa regelmæssig drift igjen kunde optages viste det sig at der endnu var fisk tilstede og man gjorde bra fangst især paa garn.

Paa liner derimot var fangsten mindre, hvilket vistnok hadde sin grund i daarlig agn. Fisket holdt sig saa nogenlunde ogsaa ved begyndelsen av april, man fik saaledes 2 april 150 paa garn og 170 paa liner og den 4 april fik endog en garnbaat 400, men paa grund av det rike fiske som foregik i Røst avsluttet de fleste for at fortsætte der. Nogen faa baater vilde dog fortsætte i Myken efter at opsynet var hævet.

Utbyttet paa de forskjellige redskaper stiller sig saaledes:

	Mindste nettlot	Høieste	Gjennemsn.
Myken, garn.....	kr. 20	kr. 360	kr. 190
— liner.....	„ 13	„ 150	„ 80
Valvær, garn.....	„ 60	„ 400	„ 200
— liner.....	„ 10	„ 70	„ 40

Opsynet har saavidt det har kunnet søkt at opretholde den lovlige orden baade paa sjøen og iland. Flere saker er anmeldt angaaende tvistigheter paa havet, men som er bilagt, idet forlik er mæglet mellem de tvistende parter.

Der er ialt forelagt 9 bøter, hvorav 8 for overtrædelse av § 14 i lov av 3 august 1897 angaaende fiskerier i Nordlands og Tromsø amter, av disse blev 7 vedtat, 1 forelagdes bøter for overtrædelse av § 16 i nævnte lov, angjældende vedtok ikke forelægget.

Ordenen og ædrueligheten paa land var i det hele tat meget god.

Sundhetstilstanden var særdeles god i begge vær. Kommunelægen i Meløy, hr. Ludvig Daae tjenestgjorde ogsaa i vinter som fiskerilæge, idet han i vinterens løp avla 4 besøk i hvert vær.

Der opfiskedes ialt i begge vær 355 000, hvorav saltedes 145 000 og isedes 2000, damptran 281 hl., rogn 455 hl.

Kravet om 2 fortøiningsbøier paa havnen i Myken samt endel fæstigheter iland gjentages.

Skulde belægget økes herefter som hittil især av logi- og fiskerskøiter samt kjøpéfartøier vil ulemper sikkerlig opstaa.

Havnen er vistnok ganske stor og rummelig men holdebund er der næsten ikke paa hele havnen naar undtages en eneste liten plads.“

18. Træna. Fisket i 1913 faldt saaledes i sammenligning med de 9 foregaaende aar:

Aar	Fiskere	Baater	Skøiter	Motorf.	Stk. skrei	Værdi kr.	Gjennemsnitslot kr.
1913	550	110	—	20	220 000	73 830	134.00
1912	982	213	20	30	480 000	176 175	179.00
1911	1200	290	—	10	420 000	213 400	178.00
1910	1250	280	10	10	470 000	210 100	168.00
1909	1747	416	—	11	655 000	259 355	147.30
1908	1166	292	—	8	355 000	154 600	132.00
1907	1182	308	—	—	340 000	149 030	123.00
1906	1012	230	—	—	395 000	145 930	144.00
1905	1240	360	—	—	640 000	246 000	200.00
1904	2000	560	—	—	660 000	190 600	95.00

80 baater og 20 motorfartøier fisket med garn og andre redskaper, 30 baater fisket med snøre. Det hovedsagelige av fangsten er dog faat paa garn. Av fiskepartiet blev 140 000 stk. skrei saltet til klipfisk, 75 000 stk. hængt til rundfisk og 5000 solgt til ferskfisk. Leverpartiet

utgjorde 450 hl. hvorav tilvirkedes 170 hl. dampmedicintran. Rognpartiet utgjorde 140 hl. Der solgtes 100 000 stk. fiskehoder. Gjennomsnittspriserne var kr. 30 pr. 100 stk. sløiet torsk, kr. 13 pr. hl. lever kr. 7 pr. hl. rogn og 1 kr. pr. 100 stk. fiskehoder.

Fisket foregik ved:

Selvær 306 fiskere, 205 000 stk. skrei, 4 kjøpefartøier
Husøy med Sydholmen . 244 — 15 000 — 3 —

Den bedste fisketid var i mars.

Til husbruk anvendtes 2500 stk. skrei, til en værdi av kr. 750.

19. Dønnes. Fisket foregik her alene i Aasvær, hvor det i 1913 faldt saaledes i forhold til de 9 foregaaende aar:

Aar	Fiskere	Baater	Skøiter	Motorf.	Dampskibe	Stk. skrei	Værdi kr.	Gjennomsnittslot kr.
1913	281	63	6	3	—	87 500	26 000	92.50
1912	319	79	3	1	3	223 000	61 003	191.00
1911	256	62	3	—	—	107 000	55 195	216.00
1910	238	57	2	2	—	101 000	43 203	181.00
1909	286	70	—	—	—	102 300	46 038	168.00
1908	255	61	—	—	—	110 000	46 960	184.00
1907	301	73	—	—	—	61 000	29 578	98.00
1906	443	104	—	—	—	202 000	78 046	176.00
1905	473	133	—	—	—	250 000	98 400	208.00
1904	344	99	—	—	—	325 000	106 105	308.00

22 baater, 1 skøite og 2 motorfartøier fisket med garn, 41 baater, 5 skøiter og 1 motorfartøi fisket med line. Med garn fiskedes 44 500 stk. skrei og med line 43 000 stk. Av fangsten blev 29 300 stk. saltet til klipfisk, 55 200 stk. hængt til rundfisk og 3000 solgt til ferskfisk. Leverpartiet utgjorde 185 hl., hvorav producetres 86 hl. dampmedicintran. Rognpartiet utgjorde 80 hl. Der solgtes 7000 stk. fiskehoder.

Gjennomsnittspriserne var kr. 25 pr. 100 stk. sløiet fisk, kr. 15 pr. hl. lever, kr. 16 pr. hl. rogn og kr. 1 pr. 100 stk. fiskehoder. Beste fisketid var fra 16 til 31 mars. Til husbruk anvendtes 1500 stk. skrei.

Der var 3 kjøpefartøier tilstede.

20. Herøy. I 1913 faldt fisket saaledes sammenlignet med de 9 foregaaende aar:

Aar	Fiskere	Baater	Skoiter	Motorf.	Stk. skrei	Værdi kr.	Gjennemsnitslot kr.
1913	722	80 ¹⁾	75 ¹⁾	2	385 800	125 169	173.00
1912	931	51	76	35	1 202 000	378 740	407.00
1911	697	129	—	16	537 000	265 679	381.00
1910	622	127	2	7	413 600	181 089	291.00
1909	658	150	—	3	340 600	112 398	216.00
1908	615	137	—	4	307 500	145 380	236.00
1907	966	209	—	—	207 000	88 675	92.00
1906	1 147	247	—	—	500 400	181 422	135.00
1905	805	182	—	—	822 400	259 470	320.00
1904	504	114	—	—	543 000	161 390	320.00

71 farkoster fisket med garn, 84 med line. Med garn fiskedes 210 000 stk. skrei og med line 175 800. Av fangsten blev 213 000 stk. skrei saltet til klipfisk, 10 000 stk. saltet til persefisk og 162 800 stk. hængt til rundfisk. Leverpartiet utgjorde 595 hl. 586 hl. anvendtes til 197 hl. dampmedicintran, resten 9 hl. til andre transorter. Rognpartiet utgjorde 380 hl. Der solgtes 300 000 fiskehoder. Gjennomsnittspriserne var kr. 26—30 pr. 100 stk. sløiet torsk, kr. 10—12 pr. hl. lever, kr. 20 pr. hl. rogn og kr. 1 pr. 100 stk. fiskehoder.

Der var 7 kjøpefartøier tilstede.

Til husbruk anvendtes 7000 stk. skrei.

21. Vega. Her faldt fisket i 1913 sammenlignet med de 9 foregaaende aar saaledes:

Aar	Fiskere	Baater	Skøiter	Motorf.	Stk. skrei	Værdi kr.	Gjennemsnitslot kr.
1913	169	33	—	3	120 000	47 060	278.45
1912	163	34	—	2	220 000	62 488	383.00
1911	176	38	—	4	106 000	52 400	298.00
1910	188	34	2	5	110 000	48 570	258.00
1909	168	36	—	—	180 000	76 129	454.00
1908	163	36	—	—	156 100	71 490	438.00
1907	391	100	—	—	112 000	49 253	124.00
1906	816	160	—	—	200 000	81 800	100.00
1905	733	193	—	—	340 000	145 920	199.00
1904	117	22	—	—	127 500	30 130	258.00

¹⁾ Forholdet mellem antal baater og skøiter er kun omtrentlig.

14 baater og 2 motorfartøier fisket med garn, 4 baater og 1 motorfartøi med line og 15 baater med garn og andre redskaper. Med garn fiskedes 70 000 stk. skrei, med line 48 000 og med snøre 2000 stk. Av fangsten blev 130 000 stk. saltet til klipfisk, 107 000 stk. hængt til rundfisk. Leverpartiet utgjorde 300 hl. 125 hl. anvendtes til 58 hl. dampmedicintran, 175 hl. anvendtes til andre transorter. Rognpartiet utgjorde 153 hl. Der solgtes 80 000 stk. fiskehoder. Gjennomsnittspriserne var kr. 30 pr. 100 stk. sløiet torsk, kr. 24 pr. hl. lever, kr. 20 pr. hl. rogn og 1 kr. pr. 100 stk. fiskehoder.

Fisket foregik hovedsagelig ved:

Bremstenen og Skjærvær, hvor 150 fiskere hadde en fangst av 100 000 stk. skrei. Bedste fisketid var $29\frac{1}{2}$ — $30\frac{1}{3}$.

Til husbruk anvendtes 4000 stk. skrei.

22. Bindalen. I dette herred var der i 1913 intet fiske utover hvad der medgik til husbruk. I de 9 foregaaende aar stillet fisket sig saaledes:

Aar	Fiskere	Baater	Skoiter	Motorf.	Stk. skrei.	Værdi kr.	Gjennomsnittslot kr.
1912	174	73	1	2	28 500	6 000	34.00
1911	183	78	2	1	25 000	6 530	36.00
1910	177	76	2	1	23 500	5 100	29.00
1909	185	81	—	—	21 000	4 425	24.00
1908	183	88	—	—	27 000	5 570	30.00
1907	92	38	—	—	22 500	4 773	52.00
1906	109	52	—	—	24 500	3 810	36.00
1905	81	40	—	—	25 500	4 910	67.00
1904	86	43	—	—	23 000	3 215	37.00

23. Velfjord. Her fiskedes 1100 stk. skrei til en værdi av kr. 490 mot i 1912 1400 stk. til en værdi av kr. 730, i 1911 1300 stk. til en værdi av kr. 735.

24 og 25. I Alstahaug og Stamnes fiskedes ingen skrei i 1913, 1912, 1911 og 1910. I 1909 fiskedes henholdsvis 18 500 og 1850 stk.

Følgende tabel hitsættes for de enkelte herreder i 1913 og for totalutbyttet m. v. for hele amtet i sammenligning med de foregaaende 17 aar:

Herrederne	Antal fiskere	Fordelt paa antal			Utbyttet		Omr. gjennemsnitslot i kr.	Kjøpefartøier
		Baater	Seilfartøi, motorf.	Dampbaater	I stykker skrei	I penger kr.		
Dverberg	540	28	72	—	569 000	171 338	317	34
Øksnes	925	124	80	—	382 500	112 466	122	—
Bø	1 250	100	115	—	482 000	108 935	87	7
Sortland	—	—	—	—	8 500	2 300	—	—
Gimsøy	184	12	20	—	80 000	19 740	107	—
Hadsel	96	—	12	—	700	307	3	—
Borge	495	82	14	—	124 000	47 070	95	—
Buksnes	32	7	—	—	25 000	7 740	242	—
Flakstad	—	—	—	—	50 000	15 120	—	—
Værøy og Røst	4 057	314	336	15	4 028 900	1 487 537	367	69
Hamarøy	—	—	—	—	—	—	—	—
Steigen	21	7	—	—	4 000	1 100	52	—
Leiranger	40	15	—	—	17 000	4 576	114	—
Bodin	65	10	3	—	5 000	2 210	34	—
Gildeskaal . . .	165	20	13	—	39 800	12 286	75	1
Meløy	989	2	123	—	268 000	88 160	89	20
Rødøy	870	89	91	—	355 000	114 145	131	7
Træna	550	110	20	—	220 000	73 830	134	7
Dønnes	281	63	9	—	87 500	26 000	93	3
Herøy	722	80	77	—	385 800	125 169	173	7
Vega	169	33	3	—	120 000	47 060	278	—
Bindalen	—	—	—	—	—	—	—	—
Velfjord	50	35	—	—	1 100	490	10	—
Alstahaug . . .	—	—	—	—	—	—	—	—
Stamnes	—	—	—	—	—	—	—	—
1913	11 501	1131	988	15	7 253 800	2 467 579	213	155
I 1912	11 694	1439	859	40	13 480 700	4 099 009	351	92
- 1911	10 546	1667	507	53	6 430 700	3 033 483	287	44
- 1910	9 993	1830	273	28	4 949 100	2 035 426	204	12
- 1909	10 474	2267	121	37	4 739 750	1 865 890	178	5
- 1908	9 412	1843	198	36	4 878 800	2 089 748	222	32
- 1907	9 683	1966	163	16	3 254 600	1 441 895	—	24
- 1906	10 403	2099	109	19	5 733 390	2 118 530	—	60
- 1905	10 502	2330	43	19	6 040 330	2 158 384	—	60
- 1904	12 211	3025	78	17	8 751 900	2 203 693	—	100

Herrederne	Antal fiskere	Fordelt paa antal			Utbyttet		Omtr. sjønnemsnittslet i kr.	Kjøpefartøier
		Baater	Seilfartøi, motorf.	Dampbaater	I stykker skrei	I penger kr.		
I 1903.....	12 047	3186	—	—	8 242 000	1 762 649	—	61
- 1902.....	8 113	2117	—	—	4 965 250	1 409 030	—	23
- 1901.....	7 673	1793	—	—	3 548 912	1 156 532	—	29
- 1900.....	8 532	1955	—	—	3 258 200	1 284 032	—	53
- 1899.....	7 415	1496	—	—	2 895 500	871 188	—	49
- 1898.....	8 967	1890	—	—	2 391 100	561 540	—	—
- 1897.....	10 336	—	—	—	5 919 500	1 325 331	—	—
- 1896.....	10 165	—	—	—	6 670 900	1 999 804	—	—

Av det i 1913 opfiskede kvantum, 7 253 800 stk. skrei, blev:

Saltet til klipfisk	3 565 700	stykker
„ i tønder eller kasser ...	11 000	„
Hængt til rundfisk	3 628 000	„
„ „ rotskjær	1 000	„
Solgt til eksport som ferskfisk	48 100	„

Tilsammen 7 253 800 stykker

Leverpartiet utgjorde 11 990 hl. Av 11 228 hl. tilvirkedes 4135 hl. dampmedicintran, 762 hl. anvendtes til andre transorter. Rognpartiet i fersk tilstand er beregnet til 4501 hl. Av fiskehoder blev der solgt 4 495 634 stk. Til husbruk anvendte fiskerne 164 000 stk. skrei til en værdi av 38 125 kroner.

Beretning om skreifisket i Nordre Trondhjems amt 1913.

(Væsentlig efter lensmændenes og opsynsbetjentenes opgaver).

I. Vikten. Beretning fra opsynsbetjent ved Viktenfisket, I. Hals, dat. 30 april 1913, hitsættes:

„Om aarets skreifiske inden Viktendistriktet har jeg herved den ære at indberette:

Fiskeriopsynet var iaar i virksomhet fra 1 februar til 19 april = 78 dage. Opsynsstyrken den samme som tidligere aar nemlig 1 betjent med 1 assistent.

Ved tjenestens tiltræden var der allerede skeet en del tilflytning til værene specielt Sørgjæslingerne; dersteds var den 1 februar 30 kjøpefartøier og ca. 100 fiskerbaater samt mange logifarkoster. Belægget økedes raskt efterhvert; dog skede indrykningen for ytterværenes vedkommende noget senere. Det stormende veir gjorde, at mange ikke kom ut til rorværet til bestemt tid; der var av de mere langfarendes baater dem, som laa over fjorten dage paa farten.

Belægget med kjøpefartøier og fiskebaater samt logifartøier var ogsaa iaar stort i Viktenaarene, meget større endog forsaavidt angaar Sørgjæslingerne. Søkningen til dette fiskevær øker fort aar for aar. Siden ifjor er der kommet til 18 nye rorboder, hvad der dækker behovet for husvær for en halvtredje hundrede mennesker. Jeg har tidligere pekt paa dette — i og for sig glædelige, men dog ganske karakteristiske forhold — med masseansamling i fiskeværet Sørgjæslingerne av fartøier og baater, av trafik og forretningsrørsel, et myldrende liv, med en fart over det hele som er til at fryde sig over. Sørgjæslingerne er blit et av landets største fiskevær. Belægget dersteds var iaar 4200 mennesker; 1026 fiskebaater drev fiske fra dette vær eller — om dorgerne regnes med — saa var der 1185 fiskerbaater. Der var 153 kjøpefartøier med en samlet tonage paa 3832 tons. Til sammenligning anføres de tilsvarende tal for Sørgjæslingerne for aaret 1905. Der var da 453 fiskerbaater med 1570 mand samt 47 kjøpefartøier, — i disse tal endog medregnet belæg-

get i fiskeværet Nordgjæslingerne. Opfisket kvantum skrei var i 1905 for Sørgjæslingernes (og Nordgjæslingernes) vedkommende 716 000; iaar er det 2 700 000. Som man herav vil se, har Sørgjæslingerne hat en sterk opsving i de senere aar.

Et andet, men mindre friskt og glædelig billede opviser derimot Ytterværene; her har der desværre været stilstand, tildels tilbakegang i hernævnte tidsrum. I 1905 var der i Ytterværene 153 fiskerbaater med 493 mands besætning; der var 8 fiskekjøpere, og det opfiskede kvantum skrei utgjorde 283 000. Iaar var der kun 70 fiskerbaater med 297 mand; det opfiskede kvantum skrei var 320 000.

Hvad kan saa være aarsaken til, at utviklingen har skutt saa ulike fart? Bedriften er jo ensartet, fangstfeltet er sammenhengende, tildels fælles, utrustning, utstyr, sjømandsfærdighet og driftighet — alt dette staar vel saa omtrent like Indreværene og Ytterværene sammenlignet.

Jeg tror, ja jeg er sikker paa, at fremgangen paa den ene kant og stilstanden for ikke at si tilbakegangen paa den anden kant, skyldes de bedre kommunikationer, som er blit Indreværene, spesielt Sørgjæslingerne til del i de sidste aar: Telegraf, rikstelefon, postkontor, omtrent daglig anløp av rutebaater, sykestue og læge, en regelmæssigere utførelse av havne- og opsynstjenesten, en bedre paaseen av sundhetsforskrifternes overholdelse; det ene med det andet har bevirket paa den ene side det sterke opsving, paa den anden side den betydelige distan- cering.

Dette forhold kan og bør der raades bot paa. Ved at sette Ytterværene i en raskere og mere direkte forbindelse med omverdenen og forretningslivet og med værene indbyrdes gjennom telefon og telegraf vil disse vær bringes ut av den isolerthet, som nu staar stængende i veien for fremgangen derute. Fiskeværene Nordøerne, Sørø, Frelso, Sklinna har saa gode betingelser for at kunne bli rorvær av høi rang, saasandt de kun blir tilgodeset med tidsmæssige kommunikationer. Her er gode, tildels udmerkede fangstfelter, en aarviss forekomst av skrei, og her staar villige hænder færdige til at øse av havets rigdomme; men forholdene maa lægges slik tilrette for saavel fiskeren som kjøperen, at de ser sig tjent med og sin fordel i at søke til disse fangstplasser og utnytte mulighetene der. Disse vær maa i likhet med saa mange andre av landets fiskevær sættes i rapport med omverdenen; blir det gjort, saa vil de — derom er jeg ikke i tvil — komme til at gjøre fyldest for sig. Utlæggene for det offentlige her er overkommelige, og det vil visselig være vel anvendte penger, som vil gi indirekte en stor fordel, men ogsaa mere direkte seet vil gi rimelige renter. Jeg maa derfor saa sterkt jeg formaar, henlede opmerksomheten paa spørsmålet om en forbedret og utvidet telefon- og telegrafforbindelse i og til fiskeværene i ytre Nam-

dalen. Jeg har fremholdt dette krav før; jeg gjentar det med øket styrke. Efterhvert som aarene gaar, og jo mere jeg betrakter denne sak, desto klarere er jeg blit over, at det her dreier sig om en av livsnerverne for de ytre Namdalske distrikter.

En anden ting, som ogsaa maa komme til snarlig løsning, er en forbedring av havne- og fortøiningsforholdene ute i værene; med det økede belæg stilles der større fordringer til anbringelse av tønninge og tønstøtter. Belæg paa land og paa havn tvinges nu av mangel paa plass i de indre dele av havnen mere og mere ut i periferien. Her er, naar stormen og havet gaar paa, tilværelsen haard og risikoen noksaa stor; men nød bryter love. Jeg skal faa lov til senere i en særskilt forestilling at komme tilbake til dette.

Fisket har iaar slaat nogenlunde til for samtlige vær; fiskepartiet er forholdsvis stort. Et godt fiskeaar vilde det vistnok ha været, om veirforholdene hadde været rimeligere. Veiret har nemlig i vinter været usedvanlig stormende i den første halvdel av skreifisketiden; stormkuling ret som det var. En sydveststorm den 5 og en nordveststorm den 10 mars var usedvanlig voldsom. Stormen den 5 mars avstedkom en del skade paa baater og fartøier saavel i Sørgjæslingerne som i Nordøerne; enkelte forliste totalt. Det offentlige har ydet nogen erstatning i anledning baatskaden. Nordveststormen den 10 mars var ledsaget av et intenst snefok; 6 av fiskerbaaterne kom sig ikke op til Sørgjæslingerne den dag, men maatte holde unna, nogen til Nordgjæslingerne, andre helt ind til Nærø. Flere av motorbaaterne gjorde god tjeneste saavel disse som flere av de øvrige stormdage, ved redning og indslæpning av baater, som drev av eller var paa vei til at drive av for stormen. Disse motorbaatførere med sit mannskap fortjener stor tak for det dygtige og opofrende arbeide, de utførte disse stormdage i vinter.

Der indløp 7 stormvarsler fra den meteorologiske station i Bergen under fisket. De fleste ganger var stormen indfaldt før eller omtrent samtidig med stormvarslet. Vindretningen var under fiskets forløp gjen-nemgaaende sydvestlig til nordvestlig. Sidst i mars og i april var veiret rimeligere; men ogsaa i denne tid var der flere landliggedage.

Paa grund av det stormende veir og det oprørte hav har tapet av redskaper været stort iaar; for Sørgjæslingernes vedkommende kommer saa hertil, at fangstfeltet var overfyldt av bruk, hvad der selvsagt har bevirket en økning av redskapstapet. En mere likelig fordeling av belægget paa de enkelte vær vilde ha bevirket gunstigere vilkaar for bedriftsutøvelsen; trængselen og ulemperne og tapene vilde derved blit mindre. Botemidlet herfor er, i alt væsentlig, at værene er stillet paa nogenlunde like fot hvad kommunikationer og bra stel forøvrig angaar; et magtbud — om saadant kunde præsteres —, „en av opsynet foretat fordeling av belægget“ greier det ikke.

Snørebruket har været sterkest repræsenteret iaar; men veiret og forholdene forøvrig har ikke været gunstig for dette redskap. Utbyttet har derfor ikke blit stort. Linebruket dreves i adskillig utstrækning, og mange linebaater har gjort god fangst. Men her kommer i betragtning, at agnpriserne har været høie; der har været betalt for en kasse fersksild op til kr. 10, for en dunk agnskjæl kr. 30 og for en tønde sprut kr. 40. Disse agnpriser bringer nettoutbyttet sterkt ned. Gjennemgaende bedste nettolotter har saavel iaar som i flere tidligere aar brukerne av smaagarn. Dette bruk betinger mindre uttællinger ved anskaffelse, er haandterligere, fordrer mindre utstyr med baater og kræver mindre mandskap; som det spinklere bruk det er, tvinger det til større varsomhet med at komme i berøring, i kollision med andet og større bruk; det nødes til at holde sig av veien for storfjorden; men saa har smaagarnbrukeren ogsaa ofte forholdsvis mindre børnskapsslitage — og tap. Det store bruk kan nok en og anden gang slaa godt til; men kostbart som det er og i en fjælde som paa Gjæslinghavet nu for tiden, hvor oversætting og sammenvikling og nedtrykning av redskaperne i større og mindre utstrækning er det sedvanlige, der kommer det større bruk ikke altid til sin ret.

Fiskets gang i vinterens løp vil fremgaa av følgende tabel:

Uke	Parti skrei
— 8/2	20 000
9/2—15/2	20 000
16/2—22/2	22 000
23/2— 1/3	133 000
2/3— 8/3	135 000
9/3—15/3	242 000
16/3—22/3	784 000
23/2—29/3	394 000
30/3— 5/4	865 000
6/4—12/4	425 000
13/4—19/4	257 000

Som det vil sees gik hele februar og begyndelsen av mars hen uten nævneværdig utbytte. Det var det stormende veir, som var hinderlig; der var skrei paa de vante fangstplasser, men stormen og sjøgangen tillot ikke bedrift. Og det tiltrods for at man med de større og solidere og med maskinkraft utstyrte baater nu kan ta tyngre sjøveir end tidligere.

Fisken har været ganske fyldig, leverholdigheten litt under et midtelsaar. Saagodtsom hele leverpartiet er dampet til tran.

Deltagelsen i fiskeribedriften var ogsaa iaar stor. Søndre Trondhjems amt og Nordlands amt yder en betydelig kontingent; indpaa det

halve av belægget i Viktenværene iaar var fra disse to amter; fra Romsdals amt, hvorfra søkningen til Namdalsværene i tidligere aar har været betydelig, var iaar liden. Ialt deltok i fisket — Frelsø og Kvalø fraregnet — 3900 mand med et baatantal 1098. Kjøpefartøiernes antal var 162 med en samlet tonage paa 4027 tons. Desuten var tilstede og sysselsat i bedriften: Fartøifolk 468, handlende med betjening 37, kokke 70, flækkere og saltere 31, bestillingsmænd, sykepleiere, bevertere, haandverkere m. v. samt værenes opsittere = ialt 4358 mennesker.

Der er siden ifjor skeet en del nybygning i værene, væsentlig i Sjørgjæslingerne. De nyopførte rorboder er gjennomgaaende bra og hensigtsmessige vaaningshuse. Men belægget har dog øket med større fart end bebyggelsen; fiskerne er derfor i stor utstrækning nødt til at ty til flytende logier. Disse er ikke altid saa bra utstyrt som de burde være, endskjønt man ogsaa med hensyn til de flytende farkoster kan merke fremgang til det bedre.

I en flerhet av rorboderne har man nu kvindfolk som kokke. Det sætter sit præg paa stedet; rensligheten og fliingen indendørs er blit større, matlagningen er kommet i bedre og mere ordnet gjænge. I mange rorboder er nu stel og orden ganske tilfredsstillende; selv utendørs er fliing og ordning bedre end før. Der er en kappestrid mellem de kvindelige kokke om, hvem der kan ha det bedst fjølget, som er glædelig at se. Det feminine element har allerede utført et betydelig arbeide i værene; med bistand av og i forstaaelse med det specielle sundhetsopsyn, som nu er ansat derute, vil det gamle søl og det traditionelle muggen-duft i rorboderne forsvinde efterhvert. Sansen for renslighet og bra stel øker jo litt om sen hos enhver; ved et mere direkte puf en gang i mellem vil det snart bli ganske tilfredsstillende.

De hygieniske forhold forøvrig gir ikke anledning til videre bemerkninger; de gamle og uhensigtsmessige rorboder forsvinder efterhvert og gir plass for nye, som bedre staar i samklang med hygienens fordringer. Indkvarteringen i rorboderne har ogsaa iaar maattet foregaa med nogen avvikelse, dispensation fra reglerne om flate og rumindhold. Nogen rorbodeiere er ilagt bøter for uhjemlet overbelæg.

Av lovovertrædelser, som er kommen under paatale, har der jo forekommet en del. De fleste forseelser gjælder forgaaelser mot vedtægterne vedkommende ophør med trækning og sætning om kvelden samt utøren om morgenen. Iaar blev fastsat forskjellig sætnings- og trækningstid for de forskjellige slags bruk. Alle var enige i, at disse vedtægtsbestemmelser var gavnlige for bedriften; men det faldt enkelte haardt at overholde dem. Forgaaelser her blev sonet med bøter.

Ogsaa iaar forekom der nogen brudd paa ro og orden. Som vanlig var det nogen ungdommer, som under paavirkning av de sterke drikke,

gjorde en del kvalm, skjæmmet sig selv og voldte omgivelserne fortræd og uhygge. Urostifterne blev, forsaavidt opsynet kom til at faa befatning med dem, mulktet. Samtlige vedtok forelægget. Det var iaar væsentlig Bodø brændevinssamlag som ekspederte spirituosa til fiskeværerne. Trondhjems samlag har i de senere aar ikke effektuert ordre direkte til værene; det var at ønske, at Bodø samlag vilde følge dette gode eksempel.

I det store og hele set har forholdene, baade hvad god skik og orden paa land angaar, været ganske tilfredsstillende; folk flest fører og ter sig, som det sømmer bra, retskafne samfundsborgere. Med de sterke drikke holdt væk fra værene vilde tilværelsen været endda bedre. Forholdene paa sjøen har ikke været fuldt saa bra; en del farer der haardhændt frem, er uvorren og uredelig under trækning og sætning av redskaper.

Brøndene i Sørgjæslingerne gav heller ikke iaar tilstrækkelig til mat- og drikkevand; allerede i midten av mars var enkelte brønde tomme. Vandføringen ute i værene er baade besværlig og tidsspildende. Der burde med det nuværende belæg i Sørgjæslingerne være mindst 2 brøndanlæg til; herom har jeg allerede ifjor indsendt forestilling.

Det opfiskede kvantum iaar er:

Skrei	3 055 000 stk.
Lever	4 368 hl.
Rogn	2 800 „
Damptran	1 897 „
Lever tilovers til andre transorter	40 „

Sidste 10 aars opgaver blir efter dette:

Aar	Antal baater	Antal fiskere	Kvantum skrei stk.	Kvantum lever hl.	Kvantum rogn hl.	Kvantum til raatran hl.	Kvantum damptran hl.	Totalutbytte kr.	Gjennemsni- tslot kr.
1913	1098	3900	3 055 000	4368	2800	40	1897	1 213 104.00	311.05
1912	1040	3736	3 613 000	6414	3650	400	2857	1 146 361.00	306.04
1911	920	3604	1 897 000	3769	2145	130	1654	958 275.00	265.89
1910	1028	4206	1 161 000	3674	2000	110	1731	783 504.00	133.73
1909	957	4109	2 237 000	6250	1950	320	3190	1 053 584.00	256.41
1908	755	3143	2 414 000	7300	2230	520	3416	969 825.00	318.57
1907	616	2410	2 400 000	4440	1900	550	2220	967 292.00	401.33
1906	535	2069	845 000	1580	835	210	788	268 215.00	129.63
1905	575	2063	998 000	1770	910	65	940	263 340.00	169.33
1904	448	1693	1 280 000	1100	655	35	350	269 897.00	177.15
Gj.snsl.	797	3093	2 050 000	4067	1908	238	1904	692 539.00	246.91

Hertil kommer fra distrikterne:

Distrikt	Antal baater	Antal fiskere	Kvantum skrei stk.	Kvan- tum lever hl.	Kvan- tum rogn hl.	Kvantum til raatran hl.	Kvan- tum damp- tran hl.	Total- utbytte kr.
Kvalø.....	18	71	27 000	31	32	5	11	9 765.00
Frelse.....	15	65	57 000	80	75	8	32	21 100.00
Nærø.....	—	—	68 000	85	75	45	15	25 290.00
Sum 1913	—	—	152 000	196	182	58	58	56 155.00

Gjennomsnittspriserne paa fiskeprodukterne stiller sig saaledes:

For 100 stk. sløiet skrei.....	kr. 33.60
„ 1 hl. lever.....	„ 18.00
„ 1 „ rogn.....	„ 25.00
„ 100 „ stk. fiskehoder.....	„ 1.00

Utbyttet av det samlede fiske for Viktendistriktet ÷ Frelse og Kvalø skulde saaledes være..... kr. 1 213 104.00
tillagt Frelse og Kvalø samt hvad der anslagsvis er op-
fisket i Nærø „ 56 155.00
blir totalsummen kr. 1 269 259.00

Priserne paa fiskeprodukterne har iaar været høiere end vanlig. En forholdsvis liten del av fiskepartiet er hængt til rundfisk, omtrent alt er saltet til klipfisk. Omtrent hele leverpartiet er virket til damptran.

Kvantumsopgaver vedkommende skreifisket har været utfærdiget én gang ukentlig til de av styrelsen paabudte 29 stationer. Ukeopgaver vedkommende Sklinnafisket og Flatangerfisket har været medtat herfra.

Telegrafstationen i Sørgjæslingerne har været igang fra 22 februar til 12 april. Den sløifedes iaar adskillig for tidlig. Det er litet hensigtsfuldt mot publikum og liten rimelighet fra det offentliges side i at slutte med en igangværende telegrafstation i et stort fiskevær al den tid, der endnu henligger og for den største del er i virksomhet mere end 50 kjøpefartøier og flere hundrede fiskebaater, og saalænge der pr. dag blir ekspedert ca. 90 telegrammer og ca. 50 telefonsamtaler. Sløifningen av Sørgjæslingerne telegrafstation iaar under omstændigheter som de foreliggende vakte ogsaa almindelig misnøie. Idet jeg henleder myndigheternes opmerksomhet paa forholdet, vil jeg uttale det haap, at en bedre ivaretagelse av Viktendistriktets tarv i heromhandlede maa ske efterdags.

Heisning av morgensignalet samt utlevering og indtagning av baatmerker er utført ved dertil leiede folk.

Redningsskøiten „Namsos“ har været stationert i Sørgjæslingerne

fra begyndelsen av februar til 22 mars; siden har den hat station i Nordøerne.

Sykestuen i Sørgjæslingerne var i drift fra 15 februar til 14 april.

„Doktorpengene“ er kommet ind med ialt kr. 300.50. Erlæggelse av doktorpenger har iaar kun fundet sted av fiskere i Sørgjæslingerne; men selv der har denne bidragsydelse været liten. Flere og flere undrar sig efterhvert for at erlægge dette offer. Indkrævningen av „doktorpengene“ bør for eftertiden overgaa til sundhetsassistenten; indfordringen av disse 25-øringer tar bort formeget av opsynets tid og arbeide, som burde ofres paa andre omraader.

Twistigheter, som er opstaat under fisket, er, hvor opsynets mellemkost har været paakaldt eller har været paakrævet, som regel bilagt i mindelighet. Foruten i saker, som direkte utspringer av fiskeribedriften, søkes ogsaa opsynets bistand i adskillig utstrækning vedrørende forhold paa andre omraader.“

2. Leka.

Aar	Fiskere	Aapne baater	Dæks- baater, skøiter	Motor- baater	Damp- fiske fartøier	Fangst stk.	Værdi kr.	Gjennem- snitslot kr.
1913	280	89	3	10	—	150 000	50 260	180.00
1912	293	72	2	7	3	384 000	119 040	406.00
1911	410	50	4	11	10	210 000	104 225	254.00
1910	382	61	3	15	5	204 000	88 120	231.00
1909	371	48	1	6	9	218 000	79 910	215.00
1908	522	54	8	3	18	175 000	63 800	122.00
1907	290	74	2	2	3	140 500	61 920	214.00
1906	336	31	1	5	12	82 800	26 380	78.00
1905	433	59	4	2	18	138 000	45 790	106.00
1904	465	155	5	5	—	164 000	37 884	81.00

Med garn blev opfisket 108 000 stk. skrei, med line 41 000 og med snøre 1000 stk. Av fangsten blev 96 000 stk. saltet til klipfisk og 54 000 hængt til rundfisk. Leverpartiet utgjorde 261 hl. 226 hl. anvendtes til 79 hl. dampmedicintran, resten 35 hl. til andre transorter. Rognpartiet utgjorde 202 hl. Gjennemsnittspriserne var kr. 30.65 pr. 100 stk. sløiet torsk, kr. 11 pr. hl. lever og kr. 7 pr. hl. rogn. Tilstede var 4 kjøpefartøier og 3 landkjøpere. Fisket foregik fra Sklinna.

Beretning fra opsynsbetjenten, S. A. Thorvik, hitsættes:

„Opsynet sattes den 8 februar og sluttet den 12 april. Da opsynet sattes, var endel fiskere ankommet, men der var ikke gjort noget fiske

av betydning. Fisk var der nok; men veiret hadde de sidste 2 uker umuliggjort al bedrift. Uveiret fortsatte hele februar maaned og helt til 17 mars. I februar var der kun 4 hele og 2 delvise sjøveirdager og i mars kun henholdsvis 9 og 3.

Som følge herav blev ogsaa det opfiskede kvantum litet iaar — kun 150 000 stykker, hvilket udelukkende skyldtes veiret, da der var meget fisk tilstede, dog neppe slik tyngde som i 1912. Som følge av uveiret er brukstapet meget stort. Der er baatlag, som har mistet op til 100 garn og 30 000 liner.

Natten mellem 5 og 6 mars var veiret særlig slem, hvilket ogsaa forarsaket en større skade paa baater i havnen. Herom henvises til pag. 48, 49 og 50 foran, der lyder saaledes:

„Mars 6. Landligge. Vinden sydvest til vest, storm og svær sjø. Inat mellem kl. 10 og 12 (altsaa 5 mars) foregik flere havarier paa havnen. Heldigvis hadde det ikke tap av menneskeliv tilfølge, i hvor vel flere var ute for overhængende livsfare, idet enkelte maatte entre sig paa land efter landtaug. I Haarholmsundet og ved Tennskjæret var voldsom sjøgang, da der laa flere motorbaater og andre baater. Ialt 3 motorskøiter, 1 seilskøite og 1 listerbaat brak fortøiningerne, gik paa grund eller land og sank. Sydligst paa Heimøyen (i Kopervik) gik en dæksbaat i drift og gik over en grund, men stoppet senere op og staar til redning. Flere aapne baater paa andre steder i været fyldtes og sank eller hvælvte — tildels med fiskeredskaper i. Paa Skovant er alle smaabaater (færinger og joller) drevet av eller blaast bort fra land, og de fleste av fiskebaaterne delvis skadet. Ved fyrets naust paa Heimøyen laa en ekspeditionsbaat (en fembøring) fortøiet og en otring fast i denne. Otringen er reist, mens fembøringen, hvori der var varer for 4 à 500 kr. er blit fylt og hvælvte. Paa kaien ved fyrets naust var opsat 3 smaabaater, hvorav en tilhørte opsynsbetjenten. En av disse er reist og 2 ødelagt eller beskadiget. Mandskapet paa den havarerte seilskøite og listerbaat samt paa en motorbaat laa ombord. Da de saa, at redning for farkosterne var umulig, kom de sig under livsfare tillands, hvortil tildels andres landtaug benyttedes. Skaden for de helt ødelagte baater anslaaes til 23 000 kroner og skaden forøvrig til 2000 kroner — altsaa ialt 25 000 kroner. Hertil kommer saa tapet ved at komme ut av drift for vinteren. Det største tap gik ut over Leka herred, idet 2 motorskøiter og 1 listerbaat var derfra og kun den ene motorbaat var assurert for $\frac{2}{3}$ av værdien. Seilskøiten, som heller ikke var assurert, var fra Kolvereid. En assurert motorskøite var fra Søndmør. Men denne tapte sit bruk og kost samt ca. 150 kr. i kontanter, værdi ca. 1500 kr.

Hvis den i flere aar omsøkte molo var bygget, vilde utvilsomt denne ulykke være undgaat.

Men — maaske dette vil bli bedre anbefaling for molo end 10-aarige andragender.

Mars 7. Vinden sydlig, svak, delvis snetykke, sterk dønning, hvorvel mindre end igaar. Landligge. I anledning den igaar beskrevne skade paa farkoster m. v. holdt fiskerne møte paa fiskerhjemmet og besluttet at sende et telegram til stortingsmand Anderssen-Grimsø og Inderberg. Henrik Hansen, Laukholm av Brønnøy skulde underskrive telegrammet paa fiskernes vegne. — Telegrammet lød slik:

„Stortingsmand Anderssen-Grimsø og Inderberg, Kristiania. I storm „svær sjø nat til torsdag brak 3 motorbaater, 1 seilskoite og 1 lister- „baat fortøiningerne og sank paa havnen Sklinna. Flere aapne baater „fyldtes eller hvælv. Heldigvis gik ikke menneskeliv skjont flere i livs- „fare. Skaden ialt mindst 25 000 kr. foruten næringstap. Kjære gjør „eders bedste for at beregnede og flere aar ansøkte molarbeide Sklinna „paabegyndes næste sommer. Hvis ikke maa det gode fiskefelt igjen for- „lates. Alle fiskere ved Hansen, Laukholmen. Skaden attesteres. Thor- „vik, opsynsbetjent.“

I betragtning av det daarlige fiske og den triste stemning blandt fiskerne lovet opsynsbetjenten efter opfordring at sende dette telegram for opsynets regning.“

Til hjelp for de daarligst stillede efter uveiret hitsendtes 1500 kr. av de av Stortinget bevilgede 5000 kr. Herav utdeltes 1300 kr., hvorav 200 kr. endnu ikke er betalt, da vedkommende flyttet til Gjæslingerne.

Den 7 mars sendte fiskerne et telegram til stortingsmanden Anderssen-Grimsø og Inderberg om havneanlæg. (Se foran).

Til Harta gjorde opsynsbetjenten en tur først i mars. Men der var intet fiske og ingen fremmede, hvorfor baatmerker ikke er utlevert og valg paa tilsynsmand kunde derfor ikke holdes.

Hver lørdag til utgangen av mars sendtes ukeberetning til opsynsbetjenten i Gjæslingerne — med posten til Leknesbugten og som telegram derfra eller Skei. Til utgangen av mars anløp „Torghatselskapet“ Sklinna 2 ganger ukentlig, naar undtages 3 turer, da skibene gjorde vandreise paa Leknesbugten eller Harta. Efter sommerruten, som begynte 31 mars skulde Sklinna kun ha et ukentlig anløp, nemlig hver onsdag og skulde da returnere straks. Derved blev jo fiskerilægens reise til Sklinna umuliggjort, for der var jo ingen mening i for ham kun at følge skibet ut og ind, naar han ikke kunde komme paa land — eller om saa var, kun bli der en 1/2 times tid. Utvalget og opsynsbetjenten sendte derfor den 26 mars et telegram til Nordre Trondhjems amt med anmodning om at faa utvirket, at vinterruten bibeholdtes, saalænge skreifisket varet. Opsynsbetjenten skrev ogsaa herom direkte til direktionen. Utfaldet blev, at

vinterruten bibeholdtes tirsdag og onsdag, altsaa med overnatning i Sklinna nat til onsdag. Siden „Torghatselskapet“ ogsaa trafikerer endel av dette amt burde ogsaa Nordre Trondhjems amtmænd approbere ruterne og ikke bare Nordlands amt og departementet. For 1914 kan vinterruten bli som iaar, men den maa i sin helhet vare saalænge skreifisket varer i Sklinna og ikke slutte sidst i mars.

Fiskerne har i det hele tat holdt sig de vedtagne vedtægter og fiskeriloven efterrettelig. Kun en overtrædelse er anmeldt og tilfældet saa fra først av ut til at være alvorlig — forbrydelse, ikke forseelse. Men ved efterforskning viste det sig, at anmeldelsen berodde paa en feiltagelse, hvorfor saken henlagdes. Intet forelæg utstedtes.

Av bergede redskaper levertes endel garn til opsynet; men eierne legitimerte sig og fik det utlevert, saa der ingen auktion blev holdt, hvorfor der heller ikke er indkommet noget paa den konto.

I mars maaned var der meget storsild tilstede. Da der ikke er regelmæssig tilførsel av agn kom det vel med, idet linefiskerne delvis satte et par sildgarn i sin ile og fik agn. Paa 3 garn fik saaledes en baat en nat 3 maal virkelig storsild. Ja, det hændte endog, at garnfiskerne fik op til $\frac{1}{3}$ stamp sild paa sine garn, idet den hadde tullet sig indi ugreiede garn. Men tilstedeværelsen av saa megen sild har ogsaa den følge, at fiskestimerne blir urolige og vanskeligere at træffe paa samme sted for fiskerne.

Ædruelighetstilstanden har været god. Jeg har ikke i hele vinter set en beruset mand, og jeg tror neppe, at nogen har hat berusende drikke. Dette kan vel ogsaa ha sin grund i det daarlige fiske.

De nye sundhetsvedtægter for Sklinna er opslaat i alle rorboder. Men rorboderne er ikke opmaalt. Jeg tror heller ikke, at tiden endnu er inde til at gaa strengt efter reglerne med hensyn til kubikindhold og kvadratindhold, da der er for faa rorboder, og da det er ulike bedre at ligge i en rorbod, selv om det er trangt om plads, end at ligge ombord i skøiterne paa havnen.

Med rensligheten i og omkring rorboderne er der heller ikke iaar noget at rose. I hygienisk henseende har jeg heller ingen hjælp av fiskerilægen, da han kun er her om natten, og da ligger han ombord i lokalskibet. Hvis her blir fiskerilæge næste aar, burde han paalægges at ligge over i Sklinna ialfald én dampskibstur.

Grundet misnøie blandt fiskerne over lægens korte besøk her, er der ogsaa iaar indkommet litet „doktorpenger“, kun 88 kr. av ca. 280 mand. Jeg har i en 2—3 møter med fiskerne søkt at dæmpe misnøien og foreholdt dem, at der er andre, som er værre stillet, idet der i vinter ikke har været læge paa hele strækningen fra Gjæslingerne til Vik i Helgeland, og

at de utsatte sig for ingen læge at faa næste vinter, hvis ikke alle betaler det lille bidrag.

Politimesterens trykte plakat herom er opslaat hos handelsmanden og paa fiskerhjemmet, oplæst i 2 møter og medsendt et eksemplar til hver av de valgte opkrævningsmænd.

Sundhetstilstanden har været god, og paa sykestuen har ingen været indlagt.

Som bestyrer for fiskerhjemmet fungerte en emissær fra Rødøy. Leka sogneprest var her 2 ganger og Brønnøy sogneprest en gang.

Der skal her gives en oversigt over fisket m. v. i Sklinna 1913:

Samlet fiskeparti	150 000	stk.
Herav opfisket med garn	108 000	„
„ liner	41 000	„
„ dypsagn	1 000	„
Saltet parti	96 000	„
Hængt —	54 000	„
Lever ialt	261	hl.
Derav brukt til damptran	226	„
Lever tilovers til andre transorter	35	„
Damptran	79	„
Rogn	202	„
Gjennemsnittspris pr. 100 stk. rundfisk	33.50	kr.
Samlet værdi	50 250	„
Bruttolot pr. fisker	180	„
Antal baater	102	
— fiskere	280	
— kjøpefartøier	4	
— mand med kjøpe- og dampfartøier	25	
— mand ialt	305	
— handelsmænd	1	
— landkjøpere	3	
— sjøveirsdays: hele	19	
— — delvis	7.4	

3. Flatanger.

Aar	Fiskere	Aapne baater	Dæks- baater, skøiter	Motor- fartøier	Fangst stk.	Værdi kr.	Gjennem- snitslot kr.
1913	354	95	2	9	215 000	65 600	185.30
1912	462	136	1	6	345 000	106 453	230.00
1911	408	110	1	4	214 500	101 544	249.00
1910	387	83	4	3	170 000	79 795	206.00
1909	348	85	2	—	150 000	59 675	171.00
1908	358	71	2	—	123 000	58 310	163.00
1907	354	76	4	—	160 000	71 329	201.00
1906	324	76	—	—	279 000	112 010	345.00
1905	287	82	—	—	264 000	115 180	402.00
1904	244	68	—	—	196 000	52 260	214.00

37 baater og 2 seilskøiter fisket med garn, 42 baater med line og 16 med snøre. Av motorfartøierne fisket 2 med line og 7 med garn og andre redskaper. Med garn blev opfisket 120 900 stk. skrei, med line 99 500 og med snøre 24 600. Av fangsten blev 170 000 stk. saltet til klipfisk, 15 000 stk. hængt til rundfisk og 30 000 stk. solgt til ferskfisk. Leverpartiet utgjorde 380 hl. Av 300 hl. tilvirkedes 140 hl. dampmedi-cintran, resten 80 hl. anvendtes til andre transorter. Rognpartiet utgjorde 430 hl. Der solgtes 130 000 stk. fiskehoder. Gjennemsnittspriserne var kr. 25 pr. 100 stk. sløiet torsk, kr. 13.50 pr. hl. lever, kr. 12 pr. hl. rogn og kr. 1.20 pr. 100 stk. fiskehoder.

De viktigste vær var:

Smaaværet	66 fiskere, 49 000 stk. skrei,
Gladsværet	93 — 46 000 —
Villaværet	101 — 66 000 — 3 kjøpefart.
Bjørøværet med Utvorden . .	94 — 54 000 — 3 —

Til husbruk anvendtes 1000 stk. skrei.

Beretning fra opsynsbetjenten i Flatanger, lensmand Thv. Indbryn, hitsættes:

„Omkring midten av januar maaned begyndte fiskerne at drage ut til værene. Fisket var imidlertid smaat. Først i midten av februar maaned merkedes det, at skreien for alvor var kommet, men det da indtrufne langvarige stormende veir hindret nu fiskeribedriften. Der var en masse fisk under land, saa hvis veiret hadde været gunstig vilde der ha blit et stort fangstutbytte.

Den bestemte opsynsordning i værene i henhold til de av amtmanden under 15de januar d. a. utfærdigede ordensregler traadte i virksomhet i de første dage av februar maaned, idet der i hvert vær blev valgt tilsynsmænd, som igjen valgte det i reglernes §§ 3 og 4 omhandlede udvalg, som fastsatte signalheisning og avfattet vedtægter for signalheisning og utrorstid.

Jeg har ikke hørt uttalt andet end tilfredshet med den istandbragte ordning.

Der indløp hertil kun en anmeldelse om overtrædelse av vedtægterne, men saken blev ordnet i mindelighet med bistand av vedkommende tilsynsmænd.

Ordenen og ædrueligheten baade paa land og sjø har været god.

Indberetningen om opfisket kvantum er under $2\frac{4}{2}$, $1\frac{2}{3}$, $2\frac{5}{3}$, $9\frac{1}{4}$ og $2\frac{1}{4}$ 1913 avgit til opsynsbetjenten i Gjæslingerne til indtagelse i hans opgaver.“

4. Verran.

Aar	Fiskere	Baater	Stk. skrei	Værdi kr.	Gjennemsnittslot kr.
1913.....	400	200	35 000	26 490	66.00
1912.....	300	150	30 000	19 700	66.00
1911.....	300	150	35 000	22 800	76.00
1910.....	240	120	30 000	19 570	82.00
1909.....	200	100	38 000	24 600	123.00
1908.....	160	80	42 000	27 260	170.00
1907.....	150	75	36 000	23 280	155.00
1906.....	150	75	35 000	17 720	118.00
1905.....	100	50	25 000	8 750	88.00
1904.....	100	50	14 000	3 800	38.00

120 baater fisket med garn, 15 med line, 15 med snøre og 50 med garn og andre redskaper. Med garn blev opfisket 25 000 stk. skrei, med line og snøre tilsammen 10 000 stk. Av fangsten blev 20 000 stk. saltet i kasser eller tønder til persefisk og 15 000 solgt til ferskfisk. Leverpartiet utgjorde 120 hl. Intet dampedes. Rognpartiet utgjorde 25 hl. Gjennemsnittspriserne var kr. 70 pr. 100 stk. sloiet torsk, kr. 12 pr. hl. lever og kr. 22 pr. hl. rogn. Til husbruk anvendtes 3000 stk. skrei.

5. Kolvereid. Her foregik intet fiske i 1913. Sidste aar der blev fisket skrei i dette herred var i 1908:

Aar	Baater	Besætning	Stk. skrei	Værdi kr.	Gjen-snitslot kr.
1908.....	150	350	27 000	8 870	22.00

Følgende tabel viser deltagelsen og utbyttet for herrederne i 1913 samt for det hele amt i de sidste 10 aar:

Herrederne	Antal fiskere	Fordelt paa antal				Utbyttet		Omtrentlig gjennemsnitslot kr.	Kjøpefantøier
		Baater	Seilfarøi, Dæksbt.	Motor-baater	Damp-skibe	I stykker skrei	I penger kr.		
Vikten ..	4036	911	21	198	1	3 202 000	1 261 274	313	162
Leka ...	280	89	3	10	—	150 000	50 260	180	7
Flatanger	354	95	2	9	—	215 000	65 600	185	6
Verran ..	400	200	—	—	—	35 000	26 490	66	—
Kolvereid	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ialt 1913	5070	1295	26	217	1	3 602 000	1 403 624	277	175
Ialt 1912	4791	1326	32	156	3	4 372 000	1 391 554	290	174
" 1911	4722	865	234	148	13	2 356 500	1 186 844	245	150
" 1910	5263	1076	121	125	15	2 175 000	975 984	185	155
" 1909	5236	1049	122	48	27	3 226 000	1 264 659	242	190
" 1908	4533	1110	10	3	18	2 904 000	1 168 603	258	151
" 1907	3204	787	21	7	6	2 857 000	1 167 019	—	170
" 1906	2879	701	16	5	13	1 241 800	424 325	—	71
" 1905	2983	783	14	14	20	1 515 000	550 860	—	59
" 1904	2722	799	31	—	6	1 754 000	416 236	—	43

Av fangsten blev: saltet til klipfisk 3 422 000 stk.
 hængt til rundfisk 97 000 „
 saltet i kasser 20 000 „
 solgt til ferskfisk 63 000 „
 Ialt 3 602 000 stk.

Leverpartiet utgjorde 5325 hl. Herav blev 4940 hl. anvendt til 2184 hl. dampmedicintran, resten 385 hl. anvendtes til andre transorter. Rognpartiet utgjorde 3639 hl. Der solgtes 3 030 000 stk. fiskehoder. Til husbruk anvendtes 19 000 stk. skrei.

Beretning om skreifisket i Søndre Trondhjems amt 1913.

(Væsentlig efter lensmændenes og opsynsbetjentenes opgaver).

I. Osen.

Aar	Fiskere	Aapne baater	Motorer	Stk. skrei	Værdi kr.	Gjennem- snitslot kr.
1913.....	513	98	4	260 000	136 900	267
1912.....	424	84	—	200 000	94 100	222
1911.....	424	84	—	103 000	52 100	123
1910.....	436	86	—	90 000	50 735	116
1909.....	436	86	—	150 000	64 975	149
1908.....	372	62	—	330 000	165 229	444

Der fiskedes baade med garn, line og snøre. Med garn blev op-fisket 240 000 stk. skrei, med line 10 000 og med snøre 10 000 stk. der alt blev saltet til klipfisk. Leverpartiet utgjorde 650 hl., 530 hl. anvendtes til 207 hl. dampmedicintran, 120 hl. benyttedes til andre tran-sorter. Rognpartiet utgjorde 290 hl. Der solgtes 200 000 stk. fiskehoder. Gjennomsnitspriserne var kr. 45 pr. 100 stk. sløiet torsk, kr. 18 pr. hl. lever, kr. 20 pr. hl. rogn og kr. 1.20 pr. 100 stk. fiskehoder.

Fisket foregik ved følgende vær:

Sæter.....	90 fiskere	80 000 stk. skrei.	Bedste fisketid:
Hepsø, Buarø—Ramsø	84	80 000	1 febr.—1 mars
Skjærvørne.....	108	100 000	20 mars—15 april

Til husbruk anvendtes 5000 stk. skrei til en værdi av kr. 2000.

2. Roan.

Aar	Fiskere	Aapne baater	Motorer	Stk. skrei	Værdi kr.	Gjennem- snitslot kr.
1913.....	472	94	5	390 000	202 126	428
1912.....	409	83	2	365 000	168 800	413
1911.....	399	83	—	200 000	101 975	256
1910.....	399	83	—	145 000	77 850	195
1909.....	399	83	—	140 000	60 880	153
1908.....	274	59	—	270 000	134 721	491

Der fiskedes baade med garn, line og snøre. Med garn fiskedes 320 000 stk. skrei, med line 20 000 og med snøre 50 000 stk. Det samlede fiskeparti blev saltet til klipfisk. Leverpartiet utgjorde 857 hl., 785 hl. anvendtes til 305 hl. dampmedicintran, resten til andre transorter. Rognpartiet utgjorde 350 hl. Der solgtes 350 000 stk. fiskehoder. Gjennemsniitspriserne var kr. 45 pr. 100 stk. sløiet torsk, kr. 18 pr. hl. lever, kr. 20 pr. hl. rogn og kr. 1 20 pr. 100 stk. fiskehoder.

Det vigtigste vær var Almendingsværet, hvor 270 mand hadde en fangst av 200 000 stk. skrei. Fisket var bedst i tiden 1 februar—1 mars og 20 mars—15 april. Til husbruk anvendtes 5000 stk. skrei til en værdi av kr. 2000.

3. Stoksund.

Aar	Fiskere	Aapne baater	Motorer	Stk. skrei	Værdi kr.	Gjennem- snitslot kr.
1913.....	105	34	2	111 000	58 004	552.40
1912.....	80	20	—	165 000	73 950	902.00
1911.....	80	20	—	75 000	35 495	444.00
1910.....	80	20	—	45 000	25 630	320.00
1909.....	80	20	—	59 800	26 362	330.00
1908.....	44	13	—	20 000	9 910	225.00

Fiskepartiet 111 000 stk. skrei blev alt saltet til klipfisk. Leverpartiet utgjorde 243 hl. Intet dampedes. Rognpartiet utgjorde 129 hl. Der solgtes 100 000 stk. fiskehoder. Gjennemsniitspriserne var kr. 45 pr. 100 stk. sløiet fisk, kr. 18 pr. hl lever, kr. 20 pr. hl. rogn og kr. 1.20 pr. 100 stk. fiskehoder.

Det viktigste vær var Stokøen, hvor 60 mand hadde en fangst av 40 000 stk. skrei. Bedste fisketid var 1 februar—1 mars og 20 mars—15 april. Til husbruk anvendtes 1000 stk. skrei.

4 Nordfrøya.

Aar	Fiskere	Aapne baater	Skøiter	Motorfartøier	Stk. skrei	Værdi kr.	Gjennemsnittslot kr.
1913	1693	373	—	21	735 000	259 500	153
1912	1899	415	5	24	1 488 500	482 213	254
1911	1768	394	8	12	805 000	388 593	220
1910	1749	420	8	7	512 600	249 856	143
1909	1903	406	5	4	675 000	294 492	155
1908	1982	406	5	3	580 000	255 055	114

66 aapne baater fisket med garn, 42 med line, 251 med snøre og 10 med garn og andre redskaper. Av motorfartøierne fisket 4 med garn, 12 med line og 5 med snøre. Med garn fiskedes 244 000 stk. skrei, med line 142 600 og med snøre 348 270 stk. Av fangsten blev 698 000 stk. saltet til klipfisk, 3000 saltet til persefisk, 7000 hængt til rundfisk og 26 870 solgt til ferskfisk. Leverpartiet utgjorde 1200 hl., 1066 hl. anvendtes til 431 hl. dampmedicintran, 158 hl. til andre transorter. Rognpartiet utgjorde 950 hl. Der solgtes 700 000 stk. fiskehoder. Gjennomsnittspriserne var kr. 30 pr. 100 stk. sløiet torsk, kr. 14 pr. hl. lever, kr. 16 pr. hl. rogn og kr. 1 pr. 100 stk. fiskehoder.

De viktigste vær var:

	Antal fiskere	Antal skrei	Bedste fisketid	Kjøpef.
Halten	507	343 000	15 mars—8 april	22
Kya	501	150 900	27 mars—21 april	4
Sulen	410	135 670	27 mars—12 april	9

Til husbruk anvendtes 4000 stk. skrei.

Beretningen fra opsynsbetjenten i Halten, O. Oksvold, hitsættes: „Undertegnede tiltraadte opsynstjenesten ved skreifisket i Halten den 18 januar sidstleden.

Der var allerede ankommet 20 fiskebaater med 100 mand, 1 kjøpefartøi og 8 kjøpe- og logifartøier.

Tilgangen paagik hurtig og jevnt saaledes at antallet den 4 februar var naadd op til 110 baater med 473 fiskere.

I vinterens løp økedes antallet til 507, som fordeler sig paa de forskjellige bruk saaledes:

48 garnbaater	med 223	mand
41 linebaater	„ 165	„
1 motor-lineskøite	„ 7	„
31 snørebaater	„ 112	„
	Tilsammen	507 mand
Dertil kommer kjøpefartøiernes besætninger	med 61	„
Landkjøpernes ved fiskebedriften ansatte arbeidere	„ 20	„
	<u>Ialt</u>	<u>588 mand</u>

Av kjøpefartøier var tilstede 22 med en samlet drægtighet av 427 tons, og 8 logifartøier. — Redningsskøiten „Halten“ ydet ved opseilingen og under fiskets forløp sin sedvanlige assistanse.

Fiskets totalutbytte: 343 000 stk. fisk, 606.03 hl. rogn, 630.33 hl. lever, 343 000 hoder.

I denne opgave er indbefattet fisket ved Gjemsan.

For Finvær—Sauø har skreifisket iaar ikke fundet sted.

Gjennemsnittspriser: Fisk pr. 100 stk. sløiet kr. 27.00, rogn pr. hl. kr. 10.00, lever pr. hl. kr. 12.00, hoder pr. 100 stk. kr. 0.70.

Værdien av det opfiskede parti og bruttolottens størrelse beregnes efter det opførte saaledes:

a. Garnfiskere.

188 300 fisk à kr. 27 pr. 100	kr. 50 841.00	
328.98 hl. rogn à kr. 10 pr. hl.	„ 3 289.80	
374.86 hl. lever à kr. 12 pr. hl.	„ 4 498.32	
188 300 hoder à kr. 0.70 pr. 100	„ 1318.10	kr. 59 947.22
fordelt paa 223 mand utgjør	kr. 268 82.	

b. Linefiskere.

110 000 fisk à kr. 27 pr. 100	kr. 29 700.00	
182.32 hl. lever à kr. 12 pr. hl.	„ 2 187.84	
196.50 hl. rogn à kr. 10 pr. hl.	„ 1 965.00	
110 000 hoder à kr. 0.70 pr. 100	„ 770.00	„ 34 622.84
fordelt paa 172 mand utgjør	kr. 201.29.	

c. Snørefiskere.

37 600 fisk à kr. 27 pr. 100	kr. 10 152.00	
62.15 hl. lever à kr. 12 pr. hl.	„ 745.80	
70.55 hl. rogn à kr. 10 pr. hl.	„ 705.50	
37 600 hoder à kr. 0.70 pr. 100	„ 263.20	„ 11 866.50
fordelt paa 112 mand utgjør	kr. 105.95.	

d. Gjemsanfisket.

7100 fisk à kr. 27 pr. 100	kr.	1 917.00
11 hl. lever à kr. 12 pr. hl.	„	132.00
10 hl. rogn à kr. 10 pr. hl.	„	100.00
7100 hoder à 0.70 pr. 100	„	49.70
	kr.	<u>2 198.70</u>

fordelt paa 10 mand utgjør kr. 219.87.

Sum kr. 108 635.26

Fra midten av februar maaned viste sig stor ansamling av skrei paa alle kanter av været, og det oppfiskede kvantum vilde utvilsomt været betydelig over et middelsaar, hvis ikke orkanagtige uveirsdage hadde forvoldt saa meget landligge.

Av den grund kan fisket for Halten kun betegnes som et middelsaar.

Fiskeralmuen var desuten ogsaa henimot 200 mand mindre end vanlig.

Det samme gjælder fartøierne hvis antal nøiagtig passet for havnen.

Fisket foregik bedst paa alle redskaper i sidste halvdel av mars og første uke av april under godt sjøveir, men naar nisten er forbrukt og redskaperne medtat, avreiser fiskerne, likegyldig hvordan fisket end arter sig.

Rikt agnsildfiske indtraadte likeledes i midten av mars. Tidligere tilførtes været den væsentligste agnsild pr. rutebaatene og specielle agndampskibe; dog indkom i januar og første halvdel av februar agnsild fra et par i drift værende drivskøiter, uten at dette dog tilfredsstillet behovet.

Agnforbruket var betydelig. Saaledes forbrukte en 4 mands linebaat fra kr. 150 til kr. 170 i agn.

Antallet av sjøveirsdage utgjorde. 28 hele
15 delvise

Tilsammen 43,

hvorav paa januar 5, februar 15, mars 16 og april 7.

Utrustningerne har ingen væsentlig forandring undergaaet. Blandt farkosterne bemerkedes 1 motorskøite utrustet med line og 2 motorbaater for garn. Den gammeldagse Aafjordsbaat paa 60 tdr.s drægtighet lar sig endnu repræsentere som garnbaat; spesielt fra Jøssund, Aafjords og Rissens herreder.

Redskapstapet har i det store og hele været ubetydelig; dog har enkelte baatlag (3 à 4) lidt et større tap paa garnredskaper.

1 garnlag og 2 linelag mistet sine baater under uveiret 10 mars sidstleden.

Disse har søkt om støtte av offentlige midler til anskaffelse av baater.

Lignende andragende innsendtes for 2 garnlag, der har lidt et følelig tap.

Anmeldelse om tvistigheter paa havet har sjelden forekommet. I denne henseende har det rigtig været et fredens aar.

En bot er forelagt for overtrædelse av fiskerilovens § 13.

Utorsignalet har været avgitt til de i vedtægten fastsatte tider, og utroren stedse kontrollert.

Ordenen i havnen og paa land har altid været meget tilfredsstillende.

Nogen faa forkyndelser og efterforskninger har været iverksat.

Havneforholdene uforandret. Herom tillater jeg mig at henvise til beretningen for f. a.

Angaaende de sanitære forhold henvises til fiskerilægens indberetning. Den største anke synes at gaa ut over forholdet med drikkevandet.

Intet menneskeliv er tapt under fisket eller under hjemreisen derfra.

Opsynet avsluttet sin virksomhet — med amtets bifald — den 12 april d. a. med en tjenestetid av 86 dage, reisedagene indbefattet. Der henvises til dagjournal og merkeprotokol.

Det bemerkes, at valgene er fremholdt i tiden fra 7 til 13 februar og resultatet av disse tilstillet Uttrøndelagens politifuldmægtig under 14 samme maaned. — 1 bilag.“

Beretningen fra opsynsbetjenten i Kya, Ole O. Aukan hitsættes: „Undertegnede tiltraadte tjenesten den 24 januar. Der var samme dag ankommet endel fiskere, likesom der de paafølgende dage, saasart veiret tillot det, kom endel, men først i slutten av mars og begyndelsen av april ankom hovedbelægget. Dette hadde sin aarsak i de stadig herskende storme av forskjellig slags. Det kan omtrent sies at der i januar, februar og mars neppe var nogen pen sjøveirsdag, kun enkelte stunder paa faa timers varighet, men var ogsaa disse sjeldne.

Fisken antages at ha været under eggen (fiskebankene) tidligere end vanlig. De første forsøk var gode paa garn som snøre; om nogen tyngde av den var tilstede drages i tvil. Dette synes at være tilfældet hele vaarfisket ut, skjönt tilslut var der tildels gode fangster, men meget ujevnt.

Fisken var gjennomgaaende smaafaldende let og tildels mager. Fiskevegten varierte fra 150 - 200—250 kg. pr. 100 stk. sløiet fisk; leverholdigheten var ogsaa forskjellig, fra 500—1000 stk. skrei pr. hl., derimot var den ikke saa lidet fettholdig, — tranprocenten viste sig at

være omkring 35 %. Rognpartiet blev litet, hvilket har sin grund i at uveiret hindret fisket den tid rognen var god.

Fisket iaar for dette opsynsdistrikt maa betegnes som under et middelsaar. Dette gjælder da i første række torskegarnsdriverne og line-driverne. Snøredriverne en del har saa nogenlunde fangster, der maa betegnes som middels, hvorimot massen av snøredriverne gik av med en ring lot.

I fisket deltok for opsynsdistriktet 234 farkoster med 1033 mand, hvorav deltok med garn 20 farkoster med 122 mand

„ line	12	„	„	54	„
„ snøre	202	„	„	857	„

Tilsammen 234 farkoster med 1033 mand

Det bemerkes at mange av det her opførte belæg hadde drevet fiske i andre fiskevær som Halten og Marisund.

Belægget i Sulen utgjorde iaar 90 farkoster med 410 mand. Samtlige fiskere i Sulen drev fisket med snøre.

Fiskepartiet for distriktet er efter fiskernes egen opgave 338 570 stk. skrei, derav opfisket med garn 52 000 stk., med line 25 500 og med snøre 261 170 stk. Fordelt paa pr. mandslot utgjør for garnbruket pr. mand 426 stk., line pr. mand 472 stk. og snøre pr. mand 305 stk. At mandslotten for snørefiskeren er saa meget mindre end for de øvrige fiskere kommer av at en hel del fiskere kommer saa sent, at der blir litet utbytte for dem.

Priserne paa fiskeprodukterne var gjennemgaaende gode — fra kr. 30.00—40.00 pr. 100 stk. usløiet skrei; leveren blev betalt med kr. 13.00—20.00, og rogn pr. tønne med kr. 35.00—40.00.“

5. Særfrøya.

Aar	Fiskere	Aapne baater	Skøiter	Motorf.	Stk. skrei	Værdi kr.	Gjennemsnitslot kr.
1913	818	185	—	8	350 000	106 375	130
1912	1081	240	8	18	760 000	234 632	217
1911	1094	239	13	10	500 000	237 120	217
1910	1037	247	11	—	301 000	142 080	137
1909	959	222	4	—	364 000	123 712	129
1908	929	205	6	—	376 000	151 230	162

12 aapne baater og 3 motorfartøier fisket med line, 173 baater og 5 motorfartøier fisket med snøre. 28 000 stk. skrei fiskedes med line

og 322 000 med snøre. Hele fiskepartiet saltedes til klipfisk. Leverpartiet utgjorde 375 hl., 341 hl. anvendtes til 105 hl. dampmedicintran, resten 34 hl. til andre transorter. Rognpartiet utgjorde 200 hl. Der solgtes 300 000 stk. fiskehoder. Gjennemsnittspriserne var kr. 26.50 pr. 100 stk. sløiet torsk, kr. 15 pr. hl. lever, kr. 25 pr. hl. rogn og 1 kr. pr. 100 stk. fiskehoder. 1000 stk. skrei benyttedes til husbruk.

Fisket foregik for Titran. Beretningen fra opsynsbetjenten B. Dragsness, hitsættes:

„Forsaavidt angaar det iaar for Titran nu avsluttede skreifiske tillater jeg mig herved at avgi saadan indberetning.

Det i januar maaned forefaldne gode veir, og under hvilket stor-sildfisket med lønsomhet fortsattes, gav ikke noget utbytte av skreifisket, idet de enkelte foretagne fangstforsøk ikke kunde konstatere tilstedeværelsen av nogen større fisketyngde. Ved slutten av januar gjorde dog de fleste fiskere sig klar for at ta fat paa skreifisket. Imidlertid blev veiret utrygt og stormende, saa nogen fiskeridrift ikke kunde foregaa. Baade i februar og mars holdt veiret sig stormfuldt og for fisket mest ubrukbart, hvorfor i den tid fisket var yderst smaat. Først i april blev veiret bedre, og da fisken endda holdt sig under land, blev der rettet noget paa det tidligere mislykkede fiske, men i det store og heletat blev utbyttet skralt og meget under et middelsaar.

Deltagelsen i fisket stillet sig saaledes, naar medtages alle som for kortere eller længere tid var tilstede:

178 snørebaater med 755 mand	
15 linebaater	„ 63 „
Ialt 193 baater	med 818 mand

Av linebaaterne var 3 dækkede og 4 aapne motorbaater, resten aapne seilbaater. Av snørebaaterne var 8 motorbaater og resten aapne seilbaater.

Der var tilstede 25 kjøpefartøier — av samlet drægtighet 401 tons og med ialt 62 mand. Desuten 19 logifartøier — mest smaa.

Belægget var iaar mindre end vanlig og for fiskernes antal det mindste som har været siden opsynets anordning i 1901.

Av sjøveirsdage var der:

i februar	2 hele og	5 delvise
i mars	4 „ -	4 »
i april	6 „ -	12 „
Ialt 12 hele og		21 delvise

Utbyttet av fisket er beregnet at stille sig saaledes:

350 000 fisk, indvundet 200 hl. rogn og 375 hl. lever. Av leverpartiet er 34 hl. tilovers for anden tran og ellers tilvirket 105 hl. damptran. Fisken var mest smaafaldende og let Gjennemsnittsvegten er anslaat til 215 kg. pr. 100 sløiet fisk. Det hele parti tilvirkedes til klipfisk. Leverholdigheten er sat til gjennemsnitlig 900 pr. hl. og tranprocenten beregnet til ca. 30.

Fisken solgtes mest i rund (usløiet) stand og prisen varierte fra 35 til 28 — gjennemsnit 31 — kroner pr. 100.

Leverprisen var 12 til 17 — gjennemsnit 15 — kroner pr. hl. Rognen solgtes ved fiskets slut og betaltes med 40 kroner pr. velpakket tønde.

Efter prisen pr. 100 usløiet fisk kan bruttolotten sættes til ca. 130 kroner pr. mand.

Saa vel for linebruket som for den enkelte baat, der forsøkte torskegarnsdrift, blev der noget redskapstap, omend ikke av saadant omfang som for flere andre steder iaar var tilfældet.

Den almindelige ro og orden under fisket var god og av anmeldelser forekom forholdsvis faa.

For forseelser mot fiskeriloven eller den i medhold av samme givne vedtægt blev ved opsynsbetjenten utfærdiget 3 forelæg, som samtlige blev vedtat og er indbetalte.

Opsynstjenesten avsluttedes den 24 april, idet de fremmede fiskere — paa faa undtagelser nær — da var hjemreist. Jeg avreiste fra Titran den paafølgende dag (25 april).“

6. Hitteren.

Aar	Fiskere	Aapne baater	Motorf.	Stk. skrei	Værdi kr.	Gjennem- snitslot kr.
1913.....	259	73	12	73 600	23 456	90.50
1912.....	195	50	2	181 200	60 836	312.00
1911.....	189	50	2	35 000	17 310	92.00
1910.....	180	48	—	72 000	40 778	227.00
1909.....	189	50	—	48 800	20 125	107.00
1908.....	184	46	—	25 600	10 232	56.00

De aapne baater fisket med snøre, motorfartøierne med line og snøre. Hele fangsten saltedes til klipfisk. Leverpartiet utgjorde 109 hl. Intet dampedes. Rognpartiet utgjorde 47 hl. Der solgtes 70 000 stk. fiskehoder. Gjennemsnitpriserne var kr. 28 for 100 stk. sløiet torsk, kr. 12

pr. hl. lever, kr. 20 pr. hl. rogn og kr. 1 pr. 100 stk. fiskehoder. Til husbruk anvendtes ca. 150 stk. skrei.

De viktigste vær var:

							Bedste fisketid
Bispørne	154	fiskere,	34 500	stk. skrei.	$1\frac{3}{2}$ — $2\frac{7}{3}$	og	$1\frac{5}{4}$ — $3\frac{0}{4}$
Kvenvær	105	„	39 100	—	$1\frac{3}{2}$ — $2\frac{7}{3}$	og	$1\frac{5}{4}$ — $3\frac{0}{4}$

Følgende tabel viser deltagelsen og utbyttet for herrederne i 1913, samt for det hele amt i de sidste 10 aar:

Herrederne	Antal fiskere	Fordelt paa antal				Utbyttet		Omtrentl. gjennemsnitslot kr.	Kjøpe-fartøier
		Baater	Seilfart., deksbt.	Motor-fartøier	Damp-skiibe	I stykker skrei	I penger kr.		
Osen	513	98	—	4	—	260 000	136 900	267	—
Roan	472	94	—	5	—	390 000	202 126	428	—
Stoksund	105	34	—	2	—	111 000	58 004	552	—
Nordfrøya	1693	373	—	21	—	735 000	259 500	153	36
Sørfrøya	818	185	—	8	—	350 000	106 375	130	25
Hitteren	259	73	—	12	—	73 600	23 456	91	—
Ialt 1913	3860	857	—	52	—	1 919 600	786 361	204	61
1912	4088	892	13	46	—	3 159 700	1 114 531	272	79
1911	3954	870	21	24	—	1 718 000	832 593	211	80
1910	3881	904	19	7	—	1 165 600	586 929	151	55
1909	3966	866	9	5	—	1 437 600	590 546	149	59
1908	3785	791	11	3	—	1 601 600	726 377	192	67
1907	4282	935	13	3	—	1 286 900	590 238	—	52
1906	4419	972	15	4	1	1 236 000	537 694	—	69
1905	4911	1090	35	4	1	2 261 200	949 580	—	100
1904	4205	1034	42	7	1	3 365 000	1 093 376	—	92
1903	3847	—	—	—	—	2 057 300	643 411	—	67

Av fiskepartiet blev: 1 882 600 stk. saltet til klipfisk
 3 000 „ — - persfisk
 7 000 „ hængt - rundfisk
 27 000 „ solgt - ferskfisk
 — „ — - hermetik

Tilsammen 1 919 600 stk.

Leverpartiet utgjorde 3434 hl., 2722 hl. anvendtes til 1048 hl. damp-medicintran. 736 hl. lever anvendtes til andre transorter. Rognpartiet utgjorde 1966 hl. Der solgtes 1 720 000 stk. fiskehoder.

Beretning om anlæg av statens hummeravlsstation og driften i 1913.

Av fiskeriassistent Oscar Sund.

Anlægget blev forberedt allerede vaaren 1911, da jeg undersøgte forskjellige lokaliteter langs sydkysten som kunde tænkes brukbare for oiemedet, saaledes Varholmsundet og et par andre steder ved Risør. Portør ved Kragerø, Aalo ved Ny Hellesund og et par andre steder i nærheten samt Korshavn ved Lindesnes og Hvidingsø, hvor dr. Appelløfs opdrætningsanlæg hadde været drevet. Efterat disse steder var sammenlignet paa grundlag av alle kjendte forhold som vites og kunde tænkes at ha betydning — beliggenhet i forhold til havet og elver, dybde, bundforhold, adgang til stamdyr, forekom det mig at Korshavn alt i alt frembød de bedste betingelser.

Da Stortinget vaaren 1912 hadde bevilget pengene til anlægget, kr. 6200, reiste jeg til Korshavn 1 august samme aar og bortkontraherte bygningen av opdrætningskasserne og maskinlægteren hos folk paa stedet og i nærheten.

I mai 1913 blev flaaterne som holder kasserne paa plads og bærer propellerne og deres drivaksler, bygget og hele anlægget monteret og bragt i driftsfærdig stand til midten av juni.

Beskrivelse av anlægget.

Anlægget blev utført i alt væsentlig som det av dr. Mead beskrevne anlæg ved Rhode Island.

Paa hver side av en lægter (se nedenfor) er der en træramme 54 fot lang og 26 fot bred, baaret op av 15 tjærede fustager. Rammerne er boltet sammen av 4 × 5 toms tømmer og i hver ramme (eller flaate) er der plads til 12 opdrætningskasser.

Opdrætningskasserne er gjort av 1 toms høvlede og pløiede bord, utvendig stenkultjæret, indvendig malt med zinkhvitt. Kassens længde og bredde er 8 fot, dens høide 4 fot. I bunden, nær to motsatte hjørner,

er der to vinduer 2×1 fot dækket av rammer, hvorpaa er spændt finmasket isengarnsduk (etslags bomuldsduk med 1 à $1\frac{1}{2}$ mm. masker). I to fots høide er der to lignende vinduer eller luker paa to av kassens sider. Kassen er lavet i 6 dele, som sættes sammen ved hjælp av messingskruer. Midt paa kassens bund er der en støpejerns muffe som tjener til støtte for propellens skaft. Propellen, hvis to blade er ca. $3\frac{1}{2}$ fot lange hver, befinder sig ca. 6 tommer fra kassens bund og gjør ca. 9 omdreininger pr. minut. Begge dele vil bli noget ændret i 1914, dels for at skaffe motoren mer motstand og dels forat øke cirkulationen.

Længden av maskinlæggeren er 40 fot, bredden 12 og dybden under dæk 3 fot. Rummet under dæk er ved 3 vandtætte skot delt i 4 rum, saa en mulig lækage vil ikke kunne frembringe nogen betydelig krængning.

Der er to motorer, en ældre Alfa og en ny Dan, henholdsvis $1\frac{1}{2}$ og 2 indikerte hestekræfter (i virkeligheten 2 resp. 3 hk.).

Den ene motor tjener som reserve for den anden, en forsigtighetsregel som viste sig meget heldig, da man derved opnaadde at holde anlægget uavbrutt igang dag og nat hele sommeren, bare en gang med nogen faa timers avbrytelse.

Motorernes omdreiningshastighet er 450 og denne hastighet nedsættes ved to removerføringer i maskinrummet til $\frac{1}{3}$ eller 90, som er hovedakselens hastighet. Denne aksling som er $1\frac{1}{4}$ tomme tyk er ved en skyvekupling og to universalkuplinger paa hver side av læggeren forbundet med hver flaates tverakse (1"). Denne tverakse staar ved tandhjul, som nedsætter hasigheten 5 ganger, i forbindelse med de 4 længdeakser ($\frac{1}{2}$ " staal) som hver ved tandhjul driver 3 propeller, hvis hastighet er $\frac{1}{2}$ av lægdeaksernes eller $\frac{1}{50}$ av maskinens. Propelskaftet er lavet av $\frac{3}{8}$ " vandrør og er delt og sammenføiet ved en muffe med skruer. Ved at løsne den ene skrue kan propellen stanses og tages op mens det øvrige maskineri blir gaaende. Den komplicerte utløsningsmekanisme som anvendtes ved det amerikanske anlæg og ved Hvidingsøanlægget antoges overflødig og viste sig ogsaa at være det. Man hjalp sig godt uten.

Propelvingerne er gjort av træ og malt. De er 5 tommer brede og $3\frac{1}{2}$ fot lange og fæstet ved bøiler og skruer til propelskaftets tverarme som er av $\frac{3}{8}$ " vandrør og forbundet med skaftet ved en krydsmuffe.

Solskjermer av Sævareids bygningspap spikret op paa trærammer anskaffedes i løpet av sommeren. 2 skjerner à 1.5×2.5 m. anbragtes i skraastilling mot hinanden, hvorved de kom til at danne et tak med meget stump vinkel over hver kasse. Denne anordning hindret fuldstændig regnvandet og direkte solskin fra at virke paa kassernes indhold.

Den til anlægget bevilgede sum utgjorde kr. 6200. Der medgik noget mer, omtrent 7200 kr., blandt andet fordi solskjermen ikke var medtat i det overslag som laa til grund for bevilgningen.

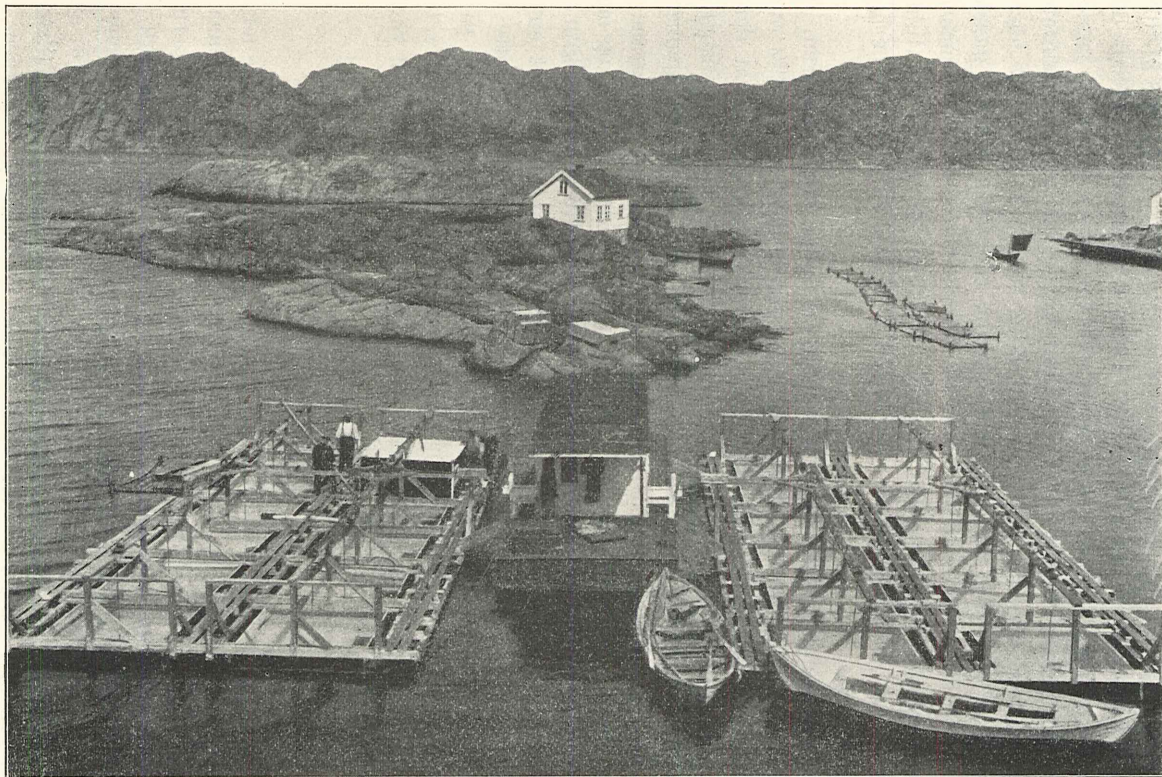

Fig. 1. Hummeravisstationen, paa det sted hvor den var forankret indtil $\frac{9}{8}$ 1913. Tilhøre havnesundet i Korshavn. I mellemgrunden sees handelsmandens kisterad (kister til lagring af hummer). En af opdrætningskasserne er netop løftet op af vandet til eftersyn.

Driften.

Personale. Som formand var man saa heldig at sikre sig toldopsynsmand Evertsen fra Hvidingsø, som har været dr. Appelløfs hjælper under alle hans forsøk paa Hvidingsø. Dermed opnaades at bevare den personlige kontinuitet med det arbeide som var utført før her i landet. Naar den forgangne sommer desværre ikke bragte de ventede resultater kan man ialfald gaa ut fra, at dette ikke var foraarsaget av nogen væsentlig avvikelse fra den prøvede metode, men maa søkes i ganske andre forhold, likeoverfor hvilke ogsaa hr. Evertsen stod ganske fremmed. Som maskinpassere og nattevakt fungerte Kristian Mejlænder og Julius Gabrielsen, begge fra Korshavn, og i august maaned antoges som lærling en 15 aars gut.

Rognhummer. Det blev nødvendig at kjøpe rognhummeren, da det viste sig umulig at faa den utlaant og prisen blev 25 - 30 % over den normale indkjøpspris paa hummeren, da opkjøperne mente at deres partier tapte i værdi ved at berøves rognhummerne som jo falder væsentlig større end gjennemsnittet, nemlig omtrent 500 gr., mens den gjennomsnitlige vekt av hummeren paa de kanter er bare omkring 350 gram.

Ialt kjøptes 410 rognhummere til en samlet vekt av 201 kg. og med en utgift av omtrent 780 kroner. Ved avhændelsen indbragtes 550 kroner. Tapet skyldes dels mindre pris og dels værditap paagrund av at endel hummer hadde kastet sine klør under det lange fangenskap. Dette vil antagelig for det meste undgaaes, da hummeren næste aar vil bli sat i tremmekasser, hvor hver hummer faar et rum for sig og saaledes har mindre anledning til at skade sig. En utgift av ca. 100 kr. til rognhummer maa der dog regnes med.

Klækningen.

Det var høist forbausende at klækningen gik saa smaat. De første yngel observertes 24 juni, men først 14 dage senere hadde man naadd et antal av 2000. Samtidig observertes det at der paa rognen sværmet av en ormeart som var mig ubekjendt og heller ikke er omtalt av dr. Appelløf. Imidlertid viser det sig at den er beskrevet og studert i England og vedkommende forfatter (Cresswell Shearer) mener at den ikke er skadelig for yngelen. Imidlertid er dog den mulighet tilstede da den forekom i særdeles stort antal, mindst 5 for hvert rognkorn.

Aarsaken tør kanskje være at søke i anden beskadigelse av rognen. Det viste sig nemlig at en hel del av rognen var blodrød og død, et forhold som efter fiskeres utsagn meget sjelden observeres. Formand Evertsen hadde dog set dette fænomen under forsøkene paa Hvittingsø omend ikke i saa stor maalestok.

De store mængder av den lille orm og den røde rogn var ikke noget særegent for Korshavn i 1913. Under et besøk paa Hvittingsø i august undersøktes rognhummeren i Bjellands hummerpark. Paa alle undersøkte individer fandtes ormen (*Histriobdella homari*) og paa flere fandtes ogsaa røde rognkorn i større eller mindre antal. Der er en mulighed for at rognens hendøen kan skyldes infektion av en sop eller bakterie. Til næste sommer vil der gjøres kulturforsøk ifald „den røde rogn atter skulde optræ.“

Efterhvert som der blev klækket yngel i klækkekassene blev den tat op daglig og overført til nye kasser for at holde de forskjellige alderstrin fra hverandre.

Skjønt man skulde vente at faa ca. etpar millioner yngel av de 400 rognhummere som holdtes, gik klækningen den hele tid yderst trægt og en hel del utklækket rød rogn forefandtes til stadighet i kasserne. Den samlede klækning av levende yngel utgjorde 58 700, altsaa bare ca. en firtiendedel av hvad der svarte til det tilstedeværende antal rognkorn.

Yngelens utvikling

foregik gjennemgaaende raskere end av dr. Appelløf konstatert ved Hvittingsø. Han fandt i 1913 at der medgik 26—29 dage for yngelen at passere gjennem de tre første stadier, i 1908 fandt han at tredje skalskifte indtraadte ca. 1 uke tidligere, altsaa efter 19—22 dage, sandsynligvis som følge av den høiere temperatur som hersket i sidstnævnte aar i den tid hans forsøk væsentlig blev drevet ($13\frac{3}{7}$ — $8\frac{3}{8}$), nemlig 14—17° C., i gjennemsnit 15°.

Under forsøkene i Korshavn medgik der tildels endnu kortere tid, som det vil sees av nedenstaaende sammenstilling:

Tidsrum	Varighet av 3 første stadier (dager)	Temperaturer			Utbytte av 4de stadium	
		Høiest	Lavest	Gj.snit	Antal	%
$18\frac{1}{7}$ — $9\frac{1}{8}$	16—21	18°.	12°.	15°.	25	1.2
$27\frac{1}{7}$ — $20\frac{1}{8}$	18—25	18°.	13°.	16°.	68	0.5
$29\frac{1}{7}$ — $23\frac{1}{8}$	18—26	18°.	13°.	16°.	117	1.3
$1\frac{1}{8}$ — $21\frac{1}{8}$	18—24	18°.	13°.	16°.	434	9.0
$9\frac{1}{7}$ — $26\frac{1}{8}$	12—17	18°.	14°.	16°.	211	8.1 + ?

Paa fig. 2 er varigheten av tidsrummet fra forsøkene begyndelse til 4de stadiums yngel første gang observertes avsat som horisontale streker øverst paa figuren. Det sees umiddelbart at utviklingen gik raskere for sig i perioder med jevnere og høiere temperatur.

Resultaterne.

Fra et økonomisk synspunkt blev resultatet av sommerens arbeide meget daarlig: istedenfor de forventede 2—300 000 4de stadiums yngel blev det til ett tusen.

Paa den anden side høstedes mange, tildels bitre, men dog værdifulde erfaringer. Det fremgaar med al tydelighet hvor vigtig høi temperatur er, og det haap som trods alle fjoraarets skuffelser endnu næres om et bedre resultat i 1914 støtter sig særlig til det nye sted som er valgt, Øinekilen, som forener sydkystens salte vand med den høist mulige temperatur. Længer øst paa kysten kan man sandsynligvis finde det

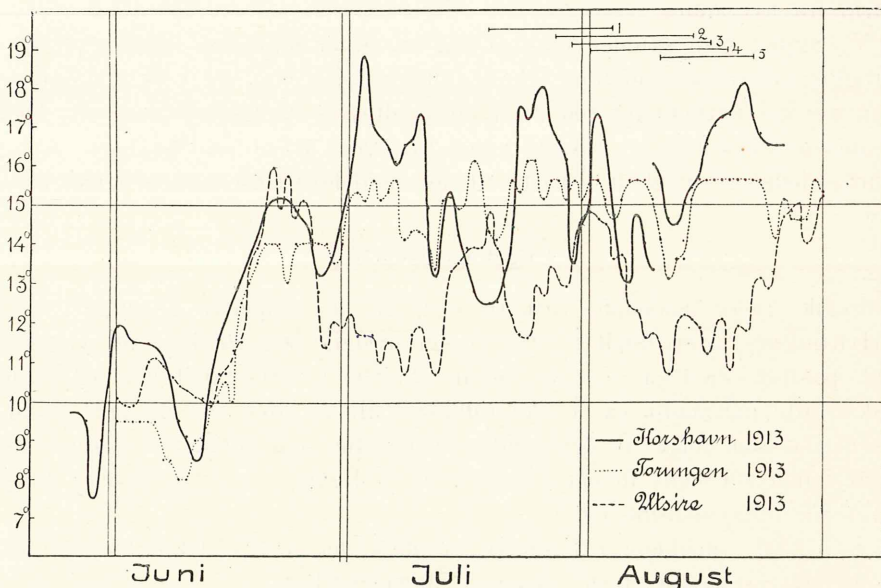

Fig. 2. Overflatetemperaturens gang sommeren 1913.

varmere mange steder, men det kan ikke ansees raadelig at forlægge opdrætningen til farvand, hvor folk kvier sig ved at lagre voksen hummer for nogen længere tid.

Der kan heller ikke lægges formegen vekt paa at ha faat oplært et interessert og dygtig personel i arbeidet og at ha faat tilpasset et meget brukbart apparat.

Temperaturen.

Ved velvillig imøtekommenhet fra Det Norske Meteorologiske Institut, som har overlatt kopi av sjøtemperaturobservationer for de tre sidste aar fra de to nærmeste steder øst og vest for Korshavn, er det mulig at danne sig en mening om to forhold som er av betydning for bedømmelsen av utklækningen i Korshavn 1913:

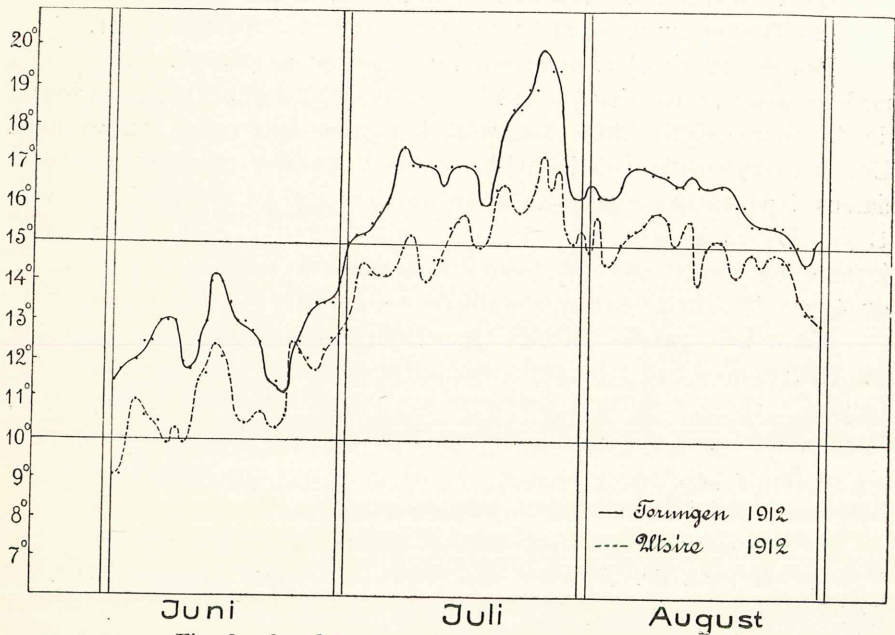

Fig. 3. Overflatetemperaturens gang sommeren 1912.

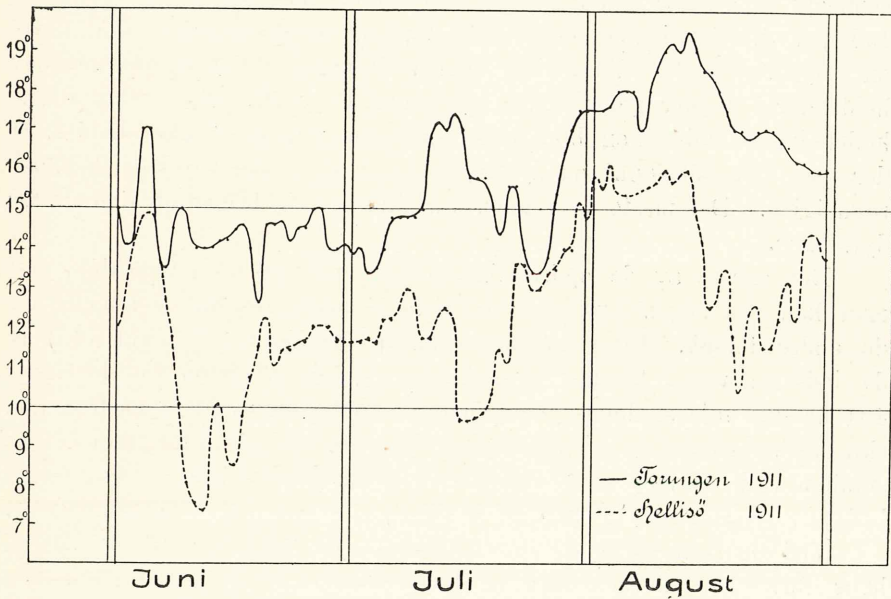

Fig. 4. Overflatetemperaturens gang sommeren 1911.

(1) Temperaturen i Korshavn i forhold til andre steder.

(2) Temperaturen i 1913 i forhold til de to foregaaende aar.

Paa fig. (2 til 4) er temperaturens gang avsat grafisk. Det sees da med en gang at Korshavn i 1913 ingenlunde stod tilbage for nogen av de to andre steder, hvis temperaturkurver er opført paa samme figur. Det fremgaar ogsaa tydelig hvilke sterke vekslinger der var i havoverflatens temperatur, noget som synes at være ganske særegent for aaret 1913. De to foregaaende aar har temperaturen i sjøen været baade jevnere og høiere paa de steder hvorfra observationer haves (se fig. 3 og 4) og det samme har sandsynligvis været tilfælde i Korshavn.

Forat bøte paa de uheldige temperaturforhold flyttedes hele anlægget fra Havnesundet ind i en poll, Øinekilen, den 9 august, hvor vandet var betydelig varmere og ikke utsat for saa sterke vekslinger i temperatur. Resultatet blev at en sats yngel som blev klækket den dag, gennemgik sin udvikling paa meget kortere tid end de øvrige indsætninger, som var holdt en stund i Havnesundets koldere vand.

Det ansaaes for at være noksaa betænkelig at flytte apparatet ind i denne poll, da dr. Appelløf saa sterkt fremholder nødvendigheden av friskt strømmende vand. Men da det jo gik meget daarlig i Havnesundet var der intet at tape, hvorfor flytningen blev iverksat og resultatet tyder paa at Øinekilen er et heldig sted. Vandvekslingen foregaar meget langsommere naturligvis end i et sund som havstrømmen sætter like igjennem. Indløpet til Øinekilen er dog baade dypt og bredt, saa der er allikevel en betydelig vandveksling. Det faktum at yngel og voksen hummer blev holdt der i 3 uker tyder jo paa at vandet er sundt. Naar resultaterne heller ikke i Øinekilen blev bedre maa det i første række skyldes, at der paa det tidspunkt da flytningen fandt sted ikke var stort brukbar rogn igjen. Det meste av rognen var faldt av og bedærvet allerede før flytningen.

Det eneste av de opdrætningsforsøk som utførtes i Øinekilen som man kan dra nogen slutninger av viste et bedre resultat end nogen av de andre forsøk. Efter 17 dages forløp var der 8.1 % (211 stk.) av de indsatte yngel kommet over i 4de stadium og endnu var der igjen 404 kraftig 3dje stadiums yngel, hvorav sandsynligvis størsteparten vilde skiftet skal en av de nærmeste dage efter 26 august. Procenten av 4de stadium vilde dermed være kommet op henimot 24. Dette svarer til de bedste resultater som er opnaadd til dato paa denne side av Atlanterhavet.

Ved de i en aarrække drevne forsøk ved Wickford, Rhode Island, hvor forholdene med hensyn til temperatur er de gunstigst tænkelige, $18\frac{1}{2}$ — 22° , har man under de seneste forsøk hvorom kundskap haves (1908) drevet det til 40 % i et enkelt tilfælde.

Undersøkelser og fiskeforsøk Vikten—Støtt 1913.

Av Thor Iversen.

I. Forsøkene.

Undersøkelseerne var planlagt væsentlig for at skaffe kjendskap til skreiforekomsterne paa banken utfor Ytterholmen i Helgeland i tiden fra midten av februar til midten av april, og i den anledning blev leiet en motorkutter forsynt med forholdsvis kraftig motor. Som hovedstation for fiskeforsøket blev Husvær benyttet og som utrorshavn Ytre Flæsan som er beliggende længere ut i skjærgaarden.

Forsøkene blev i det hele tat temmelig mislykket, hvilket skyldes det usedvanlig urolige veir som indtraf i forsøktiden, og de store vanskeligheter man dette aar hadde for at skaffe godt agn, men tiltrods for de uheldige omstændigheter som vanskeliggjorde godt arbeide, saa tør jeg dog uttale at fiskeforekomsten ute paa denne banke iaar var liten og at neppe regningssvarende drift vilde været opnaadd selv under gunstige arbeidsforhold.

Efter de opplysninger som jeg har indhentet om det skreifiske som i aarenes løp er blit drevet fra og omkring Indreholmen er det høist sandsynlig at fiskeforekomsten ogsaa ute paa Ytterholmsbanken et aar eller maaske en aarrække kan være tilstede i drivværdig mængde, mens til andre tider forekomsten kan være temmelig ubetydelig.

I den første tid undersøkelserne skulde foregaa blev intet utrettet. Endel line blev vistnok utsat, men paa grund av paafølgende storme blev de hver gang overstaat og kunde ikke gjenfindes naar uveiret var over.

Ogsaa senere blev forsøkene hyppig avbrutt av storm og agnmangel saa at intet kunde utrettes.

Som agn blev væsentligst benyttet storsild og vaarsild fra Aalesund. Da agnet maatte opbevares længere tid i frosset tilstand, var det ofte temmelig daarlig som fiskeagn.

Paa 40 000 krok liner blev fangsten kun 1078 stk. = 2539 kg. torsk og lange og 817 stk. = 577 kg. brosme.

Farvandet utfor Ytterholmen.

Banken utfor Ytterholmen strækker sig med en radius av ca. 7 kvartmil fra Ytterholmen. Den har høist ujevne dybder med ganske grunde skolter hist og her. Av saadanne grunder kan nævnes Baksveet, Osgrundsveet, østre og vestre Skalsveskolten og Skalsveet som tildels bryter i overhændig uveir. Længer mot nord ligger et helt rev med ganske tørre grunder og farvandet her egner sig ikke for skreifiske i den mørke og stormfulde del av sæsongen. Mellem banken og Ytterholmen stikker et dyp ind, hvis avheld danner meget steile bakker. Midt i dette dyp skyter Osgrundsveet op, og Ondryggen som er meget skarp for linebruk skjærer ut fra Langskolten. Vestbakken av banken har en mere jevn skraaning fra Skalsveskolten og nordover. Bunden er væsentlig sten og fjeld og i det hele tat skarp for liner, men flere steder gaar liner godt og særlig er dette tilfælde paa Vestbakken og mellem Østre Skalsveet og Langsveet.

Mellem banken og Ytterholmen paa den ene side og Flovær og Flæsan paa den anden side løper selve dyprenden ind og fortsætter indover fjordene.

Strømforholdene var i det hele tat brukelige, men tildels blev fisket hindret av sterk strøm og redskaper taptas ogsaa tildels av den grund. Strømmen satte mest i retning langs kysten baade nord og sydover, men var forøvrig ofte variabel i retning efter dybdekurvene. Længst syd paa banken var strømmen striest.

2. Forsøk med kunstig tørring av saltfisk til klipfisk ved hjælp av skotske koksovner.

Under samarbeide og med velvillig hjælp av hr. handelsmand Einar Wiig i Husvær fik jeg anledning til at utføre et litet forsøk med tørring av fisk ved koksvarme.

Som tørrehus blev en mindre del av et almindelig sjøhus benyttet.

Sjøhuset som var i 2 etager med loft over blev avdelt og forandret saaledes at den ene fjerdedel kunde benyttes til tørrehus. Gulvene i anden etage og loftet blev revet væk og forandring forøvrig foretat, saaledes at hele denne avdeling dannet et eneste rum fra nederste gulf til taket.

Dette tørrerum var i gulvet $10\frac{1}{2} \times 16$ fot og høiden fra gulf til loftsbjælkerne var 15 fot; det tilspidsede rum over loftsbjælkerne til mønen var 11 fot. En dør blev anbragt i sidevæggen som førte ind til tilstøtende rum baade i første og anden etage.

To regulerbare luker blev anbragt nær gulvet i de to yttervægger, og i selve taket nær mønen blev ogsaa en regulerbar luke anordnet. Til at hænge fisken paa blev kun benyttet bord sat paa kant i passende afstand fra hverandre og smaa vinkelkroker spikret paa disse for at huke fisken paa likesom skotlænderne gjør det. Til ophængningsrum blev kun benyttet rummet mellem anden etages og loftets bjelkelag.

Hele anlægget var simplest mulig for at forsøket kunde udføres paa billigste maate, men tørrehuset viste sig formaalstjenlig.

Ophængningen og nedtagningen av fisken var selvfølgelig ikke saa letvindt anordnet som det kunde ha været, om man hadde indrettet sig for en virkelig varig bedrift, men var noksaa grei for et saa litet parti.

For at frembringe varme blev to transportable koksovner av skotsk model benyttet. Som regel var kun en ovn inde ad gangen under tørringsprocessen. De i gulv og tak anbragte luker som var ca. $5 \times 1\frac{1}{2}$ fot viste sig tilstrækkelig til at frembringe nok lufttræk.¹⁾

Til forsøket blev 1206 kg. sløiet torsk benyttet, men tørrerummet kunde dog ha rummet litt mere.

28 og 29 mars blev partiet flækket og saltet i kar.

Efter 7 døgn henliggen i kar blev det den 4 april vasket i sin egen lake og lagt i stabel.

Efter 1 døgn stabling hængt op i tørrerummet den 5 april, hvorefter rummet blev ophetet til 14 à 15 grader C. i 2 døgn til den 7 april da det blev nedtat og stablet. 8 april blev det omstablet. Omstablet igjen den 9 april.

Den 10 april blev det igjen ophængt i tørrehuset og dette ophetet til 20 à 22 grader C. i et døgn.

Den 12 april blev partiet igjen stablet og ophængt igjen i tørrehuset den 13 april. Ophetet tørrehuset 2 døgn med temperatur 25 til 35° C.

Den 15 april blev partiet tat ned og stablet og anset som færdigtørret, men enkelte meget store fisk var dog for litet tørret.

Partiet veiet i tørret tilstand 455 kg., hvilket utgjør 37.7 % av fiskens vekt i sløiet stand.

Den paa denne maate tørrede fisk viste sig at være av meget pen og upaaklagelig utseende. Likeledes var den meget velsmakende uten bismak av røk eller lignende. Efter mit skjøn var den likesaa velsmakende som lufttørret fisk, endskjønt det var let at skille den fra lufttørret fisk baade i lugt og smak. Den hadde ikke den for lufttørret fisk eiendommelige litt gjærede lukt og smak, men det vil efter min opfatning bli en smakssak, hvilken av de to sorter man foretrekker at spise.

¹⁾ Benyttet fiskeriagent Johnsens beskrivelse av tørringsmaaten. Hr. Johnsen var ogsaa behjælpelig med anskaffelse av en ovn til model.

Det vilde vistnok ha været heldigere, at partiet var blit stabelsaltet istedenfor lakesaltet, ifald man vilde ha anstrengt sig for at fremstille en vare, som mest mulig lignet den almindelige norske vare.

Det viste sig, at en stor del av partiet var brændt (solbrændt) i større og mindre grad, men dette tilskriver jeg udelukkende uerfarenhet og kunde let være undgaat, ti den væsentligste aarsak hertil var vistnok, at fisken ikke blev tilstrækkelig avkjølet, forinden den sidste gang blev stablet.

3. Spørsmålet om havneanlæg for ferskfisk.

Fra Vikten og nordover Helgelandskysten er det kveite, flyndre, hyse, torsk og uer av sjøfisk som særlig forsendes. Torsk og uer forsendes væsentligst for indenlandsk forbruk.

Eksporten fra denne kyst foregaar gjennom handelsmændene rundt omkring i distrikterne eller, særlig i de ytre vær, av fiskerne selv eller gjennom eksportforeninger, som fiskerne har istandbragt. De eksportører, som er bedst inde paa eksporten og har forbindelser, har nu i løpet av de sidste 3 aar mere og mere eksportert kveite, flyndre og hyse direkte til utlandet — særlig til Hamburg, men der foregaar endnu en stor eksport til Trondhjem, Kristiania, og i de ytterste vær er hyseeksporten endnu litet kjendt, likeledes den direkte eksport til utlandet. Torsk og uer sendes omtrent udelukkende til Trondhjem og Kristiania. I de ytre vær har eksporten av frossen skrei tat et betydelig opsving i det sidste aar.

Det er bankfiskere og smaabaatfiskere som leverer ferskfisken, og av fiskernes fangster blir den del, som det lønner sig bedst at eksportere fersk, utskilt fra den del som maa saltes eller hænges.

Til at belyse bedriften skal jeg gi et billede av, hvordan den almindeligvis er ordnet.

Ute i et vær eller i leden er en handelsmand bosat, som driver fiskeforretning. Han har lokaldampskibsforbindelse med hurtigruten. For at faa kjøpt fisk sørger han for, at der stationeres en liten flaate av bankfiskere og gjør det saa bekvemt som mulig for disse fiskere ved at sørge for agn, is og forbruksgjenstande. Fiskerne leverer sin fangst, og denne bestaar av mange fiskesorter, men hovedsagelig av fisk, som kun egner sig for saltning eller tørring. De andre fiskesorter blir utsortert, og kjøbmanden avsender denne med lokalen, som omlader den til hurtigruten. Foruten denne ferskfisk kjøper han av smaabaater, som driver hjemmefiske rundt omkring, ogsaa disses fangst og utskiller likeledes herav den der egner sig for eksport i fersk tilstand.

Den handelsmand, som har ofte og bekvem lokal dampskibsforbindelse, er naturligvis heldig stillet, men er forbindelsen daarlig, maa han holde

tilbake ferskfisken i sit pakhus, indtil den dag lokalen kommer, eller han maa sende sin motorbaat til hurtigruteanløpsstedet med partiet.

Som større centrer for lokalfarten, der er av vigtighet for ferskfisken, er foruten Svolvær og Bodø ogsaa Kvarø, Sannesjøen, Brønnøy og Rørvik paa kysten fra Lofoten til Vikten.

Det er utvilsomt saa, at det vilde være av stor betydning, om der paa disse vigtige steder var et oplagssted for fersk fisk, hvori den fisk, som kom med lokalen kunde sættes ind, naar hurtig forbindelse med hurtigruten ikke fandt sted, eller naar disse paa grund av pladsmangel ikke kunde motta lasten, saa ferskfisken maatte avvente næste ruteskib.

At fiskekasserne blir staaende over er en noksaa almindelig ting, og særlig er pladsmangelen paa ruteskibene hyppigere alt eftersom anløpsstederne ligger længer og længer syd selvfølgelig.

Der er nu almindelig utbredt misfornøielse blandt eksportørerne med, at ferskfisken faar en meget skjøtesløs behandling baade paa omladningsstederne og ombord i skibene, og der er faa steder, hvor ferskfisken blir sat ind i ordentlig hus, det hænder endogsaa at kasserne blir staaende under fri himmel i solskin og regnveir uten overdækning av presenninger.

Endskjønt jeg er av den opfatning at der for ferskfisk og kjøt bør være oplagssted, saa er jeg dog helt uenig med Havnedirektøren i, at der gaaes igang med saa store anlæg i Rørvik for statsmidler.

Det er nemlig ikke denne ene ting at oplagre fisken, indtil hurtigruten kan ta den, som Havnedirektørens forslag gaar ut paa, men ogsaa den ting at lave en virkelig fiskerihavn, hvorfra fiskeri drives i større skala, se hans forestilling side 5: „Sliske anlæg behøvet antagelig kun at indbefatte en kai, og i forbindelse med denne et fryseri med kjølerum. Forutsætningen maa nemlig være, at der paa de steder, hvor disse anlæg skulde utføres, maatte findes handelsmænd som leverte de almindelige forbruksartikler til fiskerne, deriblandt ogsaa kul og is.

Kaien skulde være beregnet paa de fartøier, som bringer fisken ind fra fangstfeltet, og den maatte staa i forbindelse med den brygge, hvor hurtigruteskibene lægger til, saa at den behandlede og pakkede fisk kunde transporteres direkte med tralle fra fryse- og kjølerummet til skibet.“

Et saadant anlæg vil efter min opfatning i væsentlig grad kun komme stedet Rørvik tilgode, om det blev til, men jeg har ingen tro, at der fra Rørvik i nogen stor utstrækning kan drives fiskeri, hovedsagelig efter ferskfisk. Der vil i Rørvik som paa andre steder bli nødvendig at salte og tørre den alt overveiende del av fiskefangsterne. En stor fiskeribedrift vil betinge store anlæg særlig for saltning og tørring, og det passer ikke i Rørvik, i al fald for tiden.

Jeg er av den formening, at der maa arbeides for, at ferskfisk og kjøt faar ordentlig oplagshus, naar disse varer maa avvente hurtigruterne,

men disse anlæg bør være av det omfang, som behovet fordrer, og ikke alene i Svolvær og Rørvik, men overalt paa de vigtige lokalbaat-centrer; men jeg kan være enig i, at Svolvær og Rørvik maa staa i første række. Svolvær paa grund av færdselens størrelse og Rørvik, fordi lokalbaatene her kun har anløp paa dette sted og ikke gaar ut fra stedet. Som bekjendt gaar alle lokalbaater ut fra Namsos, hvilket for ferskfisk-trafikken vistnok maa ansees som uheldig.

Det synes mig forresten rimelig, at ekspeditørene paa alle lokalbaat-centrer skulde være i høieste grad interesserte i en praktisk og god ordning, likeledes dampskibsselskaperne. Disse har alle forpligtelser til at yde sine bidrag til forbedringer av denne art, naar forholdene som de nu er, er uholdbare.

At anskaffe større fryserier for Statens regning nu tror jeg er forhastet, da jeg tror tiden endnu ikke er inde til saadanne anlæg, men som ovenfor nævnt er anlæg av kjølige rum i lokalcentrerne paakrævet, og der bør hurtigst mulig undersøkes paa hvilken maate Staten her kan hjelpe.

4. Oplysninger fra forskjellige fiskevær.

Skibbaasvær.

Her er kun 6 fastboende naboer. Til dette vær regnes ogsaa Sandsundvær, hvor ingen er fastboende.

Skreifisket foregaar fra først i januar til midten av mars, da størstedelen av fiskerne reiser hjem eller andetsteds hen, særlig til Trænen og Indreholmen, men hvis der er agn at faa, naar skreifisket er slut, blir der av en del fisket med liner efter torsk og brosme, mens andre fisker udelukkende efter kveite og uer.

Fra midt i mai til St. Hans fiskes sei med snøre.

Iaar var et meget daarlig skreiaar, idet uveir raset i fisketiden.

Belægget i Skibbaasvær var ca. 23 motorskøiter og et halvt snes otringer og listerbaater med motor som drev linefiske samt et par motorskøiter og endel otringer og listerbaater som drev garnfiske.

I Sandsundvær var belægget noget lignende.

Begge vær bruker av samme fiskehav og dette er beliggende ca. 5 kvartmil i en halvceirkel fra retvisende vest og til nord av Sandsundvær, det vil si paa bankskraaningen østenfor Floholmerne helt op til Moholmsveet og paa nordsiden av Jongsgrundene, som ogsaa er fiskefelt for Aasværbaatene.

Ferskfiskforsendelse drives litt om sommeren, idet man sender kveite og uer til Trondhjem, Kristiania og Bergen, eftersom markedet ligger an.

En handelsmand paa stedet har ishus, men da sommerfisket kun drives av nogen faa smaabaater er forsendelsen ubetydelig. Skoiter driver ikke sommerfiske herfra, væsentlig fordi det er vanskelig at skaffe agn.

Storsild formerkes hvert aar i fisken.

Aasvær.

Her er 15 naboer i Aasvær, men dette er ikke selveiere, da været hører til Coldvins gods (solgt iaar).

I 1912 var belægget under skreifisket 79 baater, 3 seilskoiter, 1 motorskoite og 3 dampere, nogen med garn og nogen med liner.

Utenom skreitiden er der ingen handelsmænd i Aasvær.

Skreifisket drives samtidig med fisket i Skibbaasvær og tildels brukes samme felt. Det foregaar fra først i januar til midten av mars.

Fra mars til St. Hans drives kveitefiske med hyse og brosme til agn, og naar seien kommer i mai brukes denne til agn for gangvad. Kveitefisket foregaar i Aasværfjorden 250—300 favner dypt. Bruker paa smaabaater 1 sætning à 70—100 angler (10 favner mellem hver) om dagen og fisker fra 50—200 kg., men det kan variere fra aar til aar med forekomsten.

Fra St. Hans til midten av august arbeides paa landjorden, men om høsten drives igjen forskjellig slags fiskeri.

Her drives litt ferskfiskforsendelse.

Lokaldamperen anløper været 2 ganger om uken i skreitiden og 1 gang om uken om sommeren, men her er ingen telefon.

En av gaardbrugerne har kostet sig et ishus, og denne mand forsender fisken for fiskerne, idet han regner 10 øre pr. kg. i utgifter for is, kassehold fragt etc., naar han forsender kveite og flyndre, men naar han forsender hyse regner han kun for snaue utgifterne. Om vinteren sender han ogsaa litt frossen torsk. Iaar opnaaddes 60 øre optil 1 kr. pr. kg. for kveite og 10—25 øre pr. kg. for flyndre, men for hyse var priserne yderst daarlige og oftest ikke regningssvarende, saa at forsenderen av denne fiskesort var av liten interesse. Alt blev sendt kun til Trondhjem

Storsild formerkes hvert aar her i fisketiden, men fetsilden stopper ikke op herute.

En almindelig skjærgaardsfisker som skal drive fiskeri herute maa ha mindst følgende utstyr:

25 torskegarn + 3000 angler line + 100 angler gangvad (kveiteline)	
+ haandsnører = ca.	kr. 600.00
1 garnbaat	kr. 1300.00
1 linebaat	„ 300.00
1 færing	„ 60.00
	„ 1660.00
	kr. 2260.00

Gaasvær.

I Gaasvær med Inderodden er ialt 17 naboer, hvor 3 har gaardsbruk i Gaasvær og 1 i Inderodden av størrelse 6 storfæ og 8 à 10 sauer.

Paa Lyngvær straks vestenfor har forhen været bebodd av 2 naboer, men disse er nu fraflyttet stedet.

Ialt rør 8 baater skreifiske, hvorav 2 motorskøiter.

Skreifiske drives av befolkningen fra Skibbaasvær. De forsøkte i et par vintre at ro fra hjemstedet, men maatte opgi dette, fordi det var nødvendig at bruke det samme fiskefelt som Skibbaasværbaatene og da blev avstanden for lang og fiskeriet for tungvindt, og det var umulig at staa sig i konkurransen.

Sommerfisket med smaaliner, jukse og gangvad efter sommerfisk, kveite og sei drives derimot fra stedet, og fangstfeltet er saavel østen for som vesten for været helt ut til Ytterholmen.

Der drives ingen eksport herfra, da man ikke har lokaldampskib med anløp her, men hvis man hadde lokalbaat var det ingen vanskelighet at faa is og ishus. Ferskfisken kveite og flyndre som der er adskillig av seiles til indlandet, hvor den sælges til handelsmænd for eksport fersk. Hyse er her adskillig av, men da den kun kan hænges, er der ingen interesse for fiskeri efter denne fisk.

Indreholmen.

Her er 7 naboer.

Det er først i de sidste 15 aar, at skreifiske har været drevet fra Indreholmen.

De første aar stod skreien paa sydostsiden av Ytterholmen mellem Funningen og Laugskolten, men senere i de sidste 4 à 5 aar har man maattet søke længere ut til østsiden av Osgrundsveet og utfor Ørnboen (Ørnboeggen), ja like hen til østre Skalsveskolten, naar det har lidt ut i fisketiden. Optil et halvt hundrede baater har fisket fra Indreholmen i de bedste aar.

Før i tiden blev Indreholmen kun benyttet efter at fisket i Lofoten og Skibbaasvær var slut. Dette efterfiske her i Indreholmen kunde vare fra midten av april helt hen i juni maaned.

Iaar var litet fisk paa disse felter og derfor drev yderst faa baater fra Indreholmen.

Lovunden.

Her i Lovunden bor ca. 170 mennesker.

Skreifisket drives ikke fra selve Lovunden, men fiskerne deltar i dette fiske fra Myken og Trænen.

Efter skreifisket fra midten av april til midt i mai brukes jupline

(skreiline) med sildeagn efter kveite, brosme, torsk og hyse her fra været. Iaar drog for første gang 3 motorskøiter til Finmarken for at prøve sin lykke.

Fra midten av mai til midten av juni brukes synkenøter efter sei og derefter indtil utgangen av august driver omtrent alle mand kveitefiske med smaasei til agn. Efter denne tid utover høsten drives væsentlig juksefiske vestenfor været, men da veiret da er oftest meget urolig, blir der ikke stort av dette fiske hvad indtægt angaar, men noget andet er der dog ikke at ta sig til før skreitiden atter er inde.

Flyndrefisket er kun ca. 10 aar gammelt, og det drives av enkelte baater i vintertiden og utover vaaren. Iaar drev kun 2 smaabaater hver med 1 mand og 1 gut flyndrefiske, men utbyttet var ganske godt (ca. 200 kroners utbytte).

Baatene bruker 15—20 garn. Flyndregarnene som de her bruke s er 25 fv. fældt 7 omfar pr. alen og 7 masker dype. Traaden er fin fetsildgarntraad bomuld (nr. 26, 2-lagt). Disse garn er meget delikat monteret med neverfløit og sandposer paa smekre bløte telner. Sandposerne er $5'' \times 1\frac{1}{2}''$ og er paasat grundtellen paa hver 35te maske. Et neverfløit er paasat paa hver 25de maske. Neverfløitet er $5'' \times 1''$ og har en forholdsvis stor bærekraft. Det forarbeides paa den maate at man tar et birkeneverstykke paa 5 tommer, legger det i kokende vand og naar det har ligget saa længe i vandet at det er rigtig bløtt, blir det rullet sammen og tørret og da holder det formen senere.

Flyndrefisket drives paa sandfelterne i nærheten av havnen. Middelfangst er ca. 60 stykker i sætningen, men fangsten kan komme op i 100 paa rigtig heldige dage. Litt flyndre faaes ogsaa paa line utover vaaren.

Der drives adskillig ferskfiskforsendelse fra Lovunden til Trondhjem (ikke til Hamburg). Forsendelsen er ordnet paa en for fiskerne meget tilfredsstillende maate.

Fiskerne har dannet en fiskerforening med 30 medlemmer og denne forening har bygget et ishus ved hjelp av statsmidler, 7×7 alen indvendig maal. Isdammen ligger like ved huset, saa at det er meget letvindt at arbeide.

Foreningens medlemmer er forpligtet til selv at fylde ishuset, men hvis en er forhindret fra at delta i fyldningen maa han godtgjøre foreningen med 1 krone.

Medlemmerne betaler ingen kontingent til foreningen.

Foreningens formand sørger for ferskfiskforsendelsen, men fiskerne maa selv besørge sin egen fisk pakket i eksportfærdig stand og male is. Formanden regner sig ikke noget for sit arbeide, hvilket heller ikke kassereren gjør, men den sidste, som er fisker, slipper isdragning naar

ishuset skal fyldes, altsaa godtgjøres hans kasserervirksomhet med 1 krone pr. aar.

I det tilfælde en av foreningens medlemmer ønsker at forsende sin fisk selv, maa han betale 1 øre pr. kilo is.

Trænen.

Her er i Trænen 7 à 8 motorskøiter og en mængde seilere og baater som driver skreifiske, men den største del som deltar her er folk andetstedsfra. Skreifisket begynder senere her end i de omkringliggende vær, men det varer ogsaa som regel længere ut over vaaren og derfor kommer mange baater fra de omkringliggende vær til Trænen for at drive efterfiske her, men iaar var fisket saa daarlig, at disse baater søkte til Røst istedenfor Trænen for at drive efterfiske. De største gaardbruk paa Trænen er paa 8 storfæ, men ialmindelighet er gaardene kun paa 2—4 kjør. Mange har adskillig sau og av disse er omtrent halvparten indefødte og resten utgangere.

Her foregaar adskillig ferskfiskforsendelse fra Trænen, men det er næsten udelukkende kveite og flyndre som forsendes. Hyse er her adskillig av, men det lønner sig ikke at drive noget særskilt fiske efter den og den kan faaes her for 3 øre pr. kg. Her er store vidder med sandbund paa 8—12 favne dyp og det er her flyndrefisket foregaar. Flyndrefisket foregaar fra september til den har gydt i april maaned og fiskes med garn og pigges. Kveiten fiskes særlig fra først i april til utgangen av august, men endel pigges ogsaa om vinteren til de tider sjøen er klarest.

Her er et ishus som er opført med statsbidrag. Dette ishus har været til særdeles stor nytte for fiskerne, men maa nu sies at være for litet, da her nu brukes meget is.

Ifjor blev man læns for is og da blev adskillig fisk sendt uten is, fordi ingen is kunde opdrives, og disse forsendelser blev naturligvis anden sort vare, men tildels fik man litt is fra Sanna og Selvær, hvor der ogsaa er ishus.

Skulde man lægge sig efter hysefiske og eksportere denne maatte man vistnok opsætte 3 ishuse, hvis man skulde være sikret.

Issalget av foreningens is er ordnet forretningsmæssig og greit, men hvis eksporttrafikken blir større vil sandsynlisvis private opsætte ishus her.

Selvær.

I Selvær er ca. 100 mennesker, men kun 4 gaardsbruk, hvorav de 2 har 7 storfæ og hest, mens de 2 andre er mindre bruk.

Skreifisket drives herfra og begynder tidligere, men sluttes ogsaa tidligere end i Trænen. Fisket iaar var ikke godt, men dog bedre end i nogen av de omliggende vær. Her blev opfisket ca. 200 000.

Utenom skreitiden drives smaaafiske, særlig efter sei og uer. Noget bankfiske drives ikke herfra og stedet er vistnok ikke særlig egnet for større hysefiskeri.

I Selvær hører en motorskøite hjemme og i Myken 2 motorbaater.

I Valvær bor kun en mand, men i skreitiden ror ca. 60 baater fiske derfra.

Ifjor blev opfisket av skrei:

Trænen	197 000 styk.
Selvær	283 000 „
Myken	687 000 „
Valvær	356 000 „

I Selvær forsendes adskillig ferskfisk (væsentlig kveite) og fiskerforeningen paa stedet har opsat ishush med statsbidrag for ca. 8 aar siden.

Iaar er avsendt adskillig skrei til Trondhjem, Kristiania og Hamar. Den blev let frosset og forsendt i sne. Paa en dag blev avsendt herfra 70 kasser skrei ivinter.

Ishuset ligger hændig til ved sjøen og like ved isdam. Da klimaet er mildt herute blir ikke altid isen god og omkostningerne er forholdsvis store, da istagningen ofte sker i den travleste tid og arbeidslønnen derfor er stor. Isen sælges for 1 øre pr. kg. Foruten til ferskfiskforsendelse er ishushet til stor nytte derved, at fiskerne kan ise ned sit agn.

Ishuset er 8 × 8 alen indvendig maal og er konstruert av fiskerforeningens formand (J. Olsen). Det ansees som meget praktisk og jeg skal derfor beskrive det litt nærmere.

Det underste gulv ligger paa 9" planker sat paa kant og saa et gulv derover. Mellem begge gulve er sagmug fylt. De 3 vægger hvor solen tar mest er 18" mellemrum fylt med sagmug.

Den indre væg mot svalegangen er 10" mellemrum og her er dører anbragt. Gulvet er lagt saadan, at dette kan repareres uten at sagmuggen i væggene falder ned. Den ytre paneling er pløiede bord.

Lokaldamper (Helgelandske) anløper stedet 2 ganger ukentlig. Telefonen her gaar over Trænen.

I Myken er ingen telefon, men 2 ganger ukentlig lokalbaat (Saltenselskapet).

5. Forslag om fyrbelysning og merker for seillads med bemerkninger om havneforholde og fortøyningsringe væsentlig omhandlende strækningen Vikten—Trænen,

indsendt til Fiskeridirektøren og fremlagt for Fiskeriraadet 1913 samt utdrag av foredrag for Fiskeriraadet.

„ Jeg har her forsøkt paa at lave et indlæg om de spørsmaal om fyrbelysning og havneutbedring som jeg paa min tur i vinter er blit opmerksom paa og jeg skal her forsøke at gi et kort utdrag av det indlæg.

Det er fyrbelysningen paa kyststrækningen Vikten—Trænen, som jeg særlig har gjort bemerkninger om, det vil si om de strøk, jeg har overkommet at undersøke iaar.

Enhver vil paa et nogenlunde godt sjøkart se, hvor yderst vanskelig denne kyst er med alle de masser av grunde og skjær, saa tæt besaadd langs kysten, at der kun meget faa steder er mulig seillads ut og ind fra havet.

Dette at denne kyst er saa vanskelig at navigere, sammen med de ofte uheldige veirforhold paa dette strøk, har været en væsentlig aarsak til at fiskerne herfra har søkt andre landsdele for sit fiskeri i skreitiden og at bankerne utenfor ikke har været utnyttet som de burde ha været.

Fiskerne fra Helgelands og Namdalens kyst har, der hvor de under like forhold har konkurrert med andre landsdeles fiskere, været anset blandt de kraftigste og bedste baatfiskere, men nu naar bedriften i den senere tid er omlagt med større og kostbarere fartøier, har disse fiskere, som ikke har kunnet følge med i anskaffelse av moderne baater, mere og mere blit fortrængt fra de større skreidistrikter og har maattet søke tilholdssteder paa sin egen kyst.

Der er utført ikke saa litet fra Statens side i det sidste med havner, sjømerker og fyrbelysning paa denne kyst, men kysten er aldeles enestaaende selv for Norge, saa der trænges saa særlig meget her for at tilveiebringe nogenlunde rimelige tilstande for fiskerne“

„Under mit ophold i vinter paa Helgelandskysten, hvor jeg ledet Statens forsøksfiske efter skrei utfor Ytterholmen, fik jeg anledning til at sette mig ind i forskjellige forholde, som det vil være fiskerbefolkningen paa omhandlede kyststrækning av særlig betydning at faa rettet paa.

Jeg skulde ha ønsket mere tid og gunstigere veirforhold til at utføre arbeider av denne art end tilfældet gav mig, ti veirforholdene var særdeles hindrende for al slags arbeide paa sjøen iaar.

Fyrbelysningsspørsmaal.

1. Kartplaten nr. 56 — fra Tjøtta til Dønno.

I min indberetning „Undersøkelser og fiskeforsøk i det nordlige Norge og Østhavet 1907“, indtat i „Aarsberetning vedkommende Norges fiskerier“

6te hefte 1907, har jeg blandt andet ogsaa behandlet fyrbelysningen paa Helgelandskysten og samtidig med, at jeg sterkt anbefalte opsat fyr paa Ytterholmen, gjorde jeg opmærksom paa, at der maatte opsættes en mindre fyr eller sterk lygte paa Steinene, forat leden ind ved Ytterholmen skulde bli tilfredsstillende belyst.

Paa Ytterholmen er nu opsat en kystfyr med 2 lynblink hver 15de sekund og i samme taarn er desuten installert et bifyr under hovedfyret. Bifyret lyser utover med en klippende hvit sektor, 1 rød og 1 grøn sektor for at varsko for urent farvand indenfor disse sektorer. Desuten lyser bifyret med en hvit sektor indover for at lede ind mellem Steinene og Flæsan, men paa Steinene er intet opsat.

Muligens har man tænkt sig, at dette bifyr skal være tilstrækkelig eller iallefald til nytte for seiladsen indenfor Ytterholmen. — Imidlertid har jeg iaar hat leilighet til at prøve dette bifyr, og denne prøve viste, at bifyret saadan som det nu er arrangert ingen nytte gjør indenfor Ytterholmen, og utenfor tror jeg ogsaa at nytten nu er meget liten, men formentlig kan de svakheter, som nu er tilstede, i en væsentlig grad fjernes.

Det er nu nemlig saa, at bifyret meget vanskelig kan skjernes fra selve hovedfyrets lys, ogsaa mellem blinkene, idet hovedfyrets lys er saa sterkt og saa nær bifyret, at begge lys gaar sammen for øiet. Det vil altsaa være nødvendig, at lyset mellem blinkene blir reducert meget betydelig, og for Ytterholmlødens vedkommende bør efter min opfatning hovedfyret helt skjermes indover, forat bifyret helt skal komme til sin ret.

Men selv om bifyret blir rettet paa, saa at det for effertiden fungerer efter bestemmelsen, er dog langt fra Ytterholmløden tilstrækkelig oplyst for almindelig benyttelse. Man kommer efter min bestemte opfatning umulig utenom den utgift at opsatte fyr paa Store Steinen, ti bifyrets eneste nytte i leden er kun at lyse klar Steinene og Flæsan. Fra Porsskallerne og utover, som netop er det farligste og vanskeligste farvand, har man ingen anden retledning end selve den store Ytterholmfyr gir, og det er absolut utilstrækkelig. Som forholdene nu er, er det yderst risikerlig og vanskelig at navigere om natten ind Ytterholmløden, hvor alle holmer og skjær er saa usedvanlig lave og vanskelig at faa øie paa.

Jeg er av den opfatning, at denne hittil litet paaagtede og litet benyttede led kan og snarest bør gjøres seilbar om natten baade for fiskefartøier og handelsfartøier, ti denne led er en av de faa paa Helgelandskysten, som det er mulig at faa gjort seilbar som tryg indseilingsled fra havet.

Idet jeg henviser til vedlagte kart nr. 56, hvor jeg har skissert op den fyrbelysning, som jeg anser nødvendig, skal jeg yderligere rede-gjøre for forslagene.

Indseilingen fra havet til indre led.

Et fyr (ikke lygte) med ca. 14 kvartmils lysvidde bør opsættes paa St. Steinen med 1 fast hvid sektor mellem Kastsveet og Baksveet, 1 toklip hvid sektor (som under almindelige omstændigheder kan seiles i) fra Baksveet til Langfaldet, 1 klippende hvid sektor fra Langfaldet til Lyngholmen. 1 hvid sektor i sydøst retning for at lede ind Husvær-fjorden. 1 hvid sektor i nordøst retning for at lede ind Gaasvær-fjorden, 1 rød sektor for at skjærme over Svartskjær og Lyngholmen og en grøn sektor vestenfor saaledes avskjærmet at skillet kan benyttes til at ta op baathavnen i Ramø.

Tænker man sig, at seiladsen fortsættes fra Husvær-fjorden forbi Stappen og Trætholmen og ind til den indre led gennem Alterfjorden, saa vil det vistnok bli nødvendig at flytte den nuværende lygte paa Trætholmen enten længere vest paa holmen, som min skisse viser, eller over paa Dragans nordpynt samt opsætte en ny lygte paa pæler paa Seisholmtaren. — Flytningen av lygten paa Trætholmen har jeg fundet nødvendig av 2 grunde, nemlig dels for at kunne faa den til at skjærme klar av den 6.5 m. grund, som ligger syd for Stappen og dels fordi strømmen i sundet mellem Trætholmen og Dragan er meget sterk, og lygten bør derfor staa strandlinjen nærmest mulig. Forøvrig vil lygten, om den flyttes kunne avskjærmes væsentligst som tidligere. Lygten paa Seisholmtaren maa ha en sektor, som lyser ut mellem Dragan og Trætholmen og en sektor, som lyser østover Alterfjorden. Muligens kan et skille mellem 2 sektorer være til nogen nytte sydover Skaalværleden, som antydnet paa kartskissen.

Med denne ovenfor paapekte fyrbelysning mener jeg, baade fiskefartøier og handelsfartøier kan navigere ind til den indre led om natten. At bringe den ytre led nordover Odfjorden, østenfor Skibaasvær og Aasvær, seilbar for natseilads, blir vel et fremtidskrav, likeledes vil vel engang krav komme om lygte paa Moholmen vest for Aasvær for seiladsen nordover i forbindelse med Trænfjordens belysning for natseilads.

Foruten de her nævnte fyr og lygter vil jeg paa det bedste anbefale en lygte opsat paa Suderholmen udelukkende for fiskeribedriftens skyld, idet sundet ved Kalven nu benyttes som havn i adskillig utstrækning av fiskefarkoster med fangstfelt omkring Ytterholmen — Skissen paa kartet viser lygten sat paa selve Ytterholmen, men det er mulighet for, at den likesaagodt kan sættes paa Helløens vestpynt eller paa skjæret syd for Singsdraget. Det er i de sidste 15 aar, at Inderholmen er benyttet som skreifiskevær, og belægget har tildels været op i ca. 50 baater. Iaar var fisket yderst slet, og belægget var litet. I storsildtiden (syttiaarene) blev farvandene omkring Indreholmen benyttet

i stor utstrækning, og her foregik et rikt garnfiske, og der er endnu spor efter salteboder paa Singsdraget og Kalven. Kartet og de med grønt avtegnede leder, som nu benyttes av fiskerne, viser tydelig nok farvandets vanskeligheter.

Indseilingsleden til Flovær.

Jeg besøkte i vinter Flovær, da der er oppe ønske om at faa fyrbelysning, som ogsaa kan lede ind fra havet.

Det er Vestleia som ønskes belyst, men denne led er særdeles smal og maa efter min opfatning forsynes med 2 overetlygter, forat den skal kunne benyttes om natten. Antagelig maatte den ene placeres paa stolper paa nordøstpynten av Tenskjæret og den anden sættes paa sydsiden av Flovær. Disse lygter vil ingen anden nytte kunne gjøre end netop at lede ut gjennom Vestleia, og ellers være til orientering for fiskere paa sjøen. Skarvskjærflua ligger midt i seillinjen, men folk paa stedet oplyste, at dette ikke burde ha nogen avgjørende indflydelse paa spørsmålet om opsætning av lygter, ti det var kun Vestleia, som det er av særlig vigtighet for dem at komme gjennom. Naar de først var saa langt ind som til Skarvskjærflua, vil de altid finde ind. Belysningen av Vestleia vil særlig være av betydning for baater, som driver fiske om høsten, men selvfølgelig vil den ogsaa være til nytte om vinteren i skreitiden for de faa baater, som driver dette fiske. Om høsten ror av og til optil 30 baater fiske med Vestleia som utseilingsled. Disse baater hører hjemme fra de omliggende øer Laanan, Sørvær, Omnø, Skogsholmen, Kilvær, Bokøen, Olderøen, Sysøen, Nautøen og Flovær. Som havn brukes Laanan, og Flovær. Tildels kan disse steder ogsaa bruke Maasflæsleia og Storballeia.

Endskjønt jeg finder, at det er en betydelig utgift at opsætte 2 lygter for at belyse en led, som er saa vanskelig, at den umulig kan benyttes av andre end lokalkjendte folk, saa vil jeg allikevel anbefale denne foranstaltning, ti hele kystens beskaffenhet paa denne del av Helgelandskysten er saa uhyre vanskelig at navigere i for fiskerne, og jo bedre kysten her blir navigerbar, jo mere kan fiskefeltet utenfor bli nyttiggjort.

Dagseilmerker.

Paa vedlagte kartplate 56 har jeg med rødt avmerket de forskjellige dagmerker for seilads, som jeg er blit opmerksom paa bør opsættes.

Jeg har foran nævnt, at alle holmer og skjær paa denne ytre kystdel er forholdsvis lave, og skjærene ligger for det meste netop i vandflaten, synlig eller usynlig. Under seilads er det meget vanskelig at skaffe sig gode let synbare med. Seiler man i disse farvande ved lav-

vande, sees tangklædte skjær overalt, hvor øiet falder, mens paa samme steder ved høivande i stille veir kun et og andet lavt skjær stikker op.

Under fiskeforsøket i vinter benyttet jeg i stor utstækning Ytre Flæsan som havn og Krapskjærleden indover til Husvær, hvor hovedkvarteret var, som seilled. Fiskerne benytter ogsaa i almindelighed Krapskjærleden, naar de seiler ut og ind fra Husvær til sjøs til Flæsan eller til Indreholmen istedenfor at benytte selve fjorden. Dette gjøres, fordi at Krapskjærleden er kortere distanse, men særlig fordi man ønsker at beholde smult vand.

Jeg har paa kartet avsat endel dybder, som viser, at leden er dyp nok, og at kartet tildels er misvisende og unøiagtig oploddet. Hvad jeg paa kartet har avtegnet av merker, er vistnok alle ønskelige, men jeg anser dog, at i første række maa de merker komme, som jeg har sat en grøn ring rundt, og av en særlig betydning er en varde paa Vestleiskjæret utfor Floholmen, ti dette skjær er meget lavt, og allikevel det eneste optakmerke man har for at kunne komme ind til Flovær. Ialt er avmerket paa kartet 4 varder og 9 søiler som ønskelige i farvandet ved Indre og Ytre Flæsan og 1 varde ved Flovær.

Kartplate nr. 58. Fra Skibaasvær til Aasvær og Trænen
(se ogsaa kart 56).

I Skibaasvær blev der i skreitiden utdelt 146 baatnummer og i Sandsundvær ca. 90 nummer (dette er opgave fra fisker).

Disse to værs fiskere bruker samme hav og samme utseilingsled. Paa grund av de naturlige forholde er fiskeriet fra begge disse vær meget slitsomt og farefuldt. Sandsundvær er landskjendt fra den store stormflo, som bortrev 34 mand i 1901. De fleste av disse folk blev skyllet væk, fordi de intet fæste hadde at holde sig til, idet landet er saa lavt, at sjøen brøt over. Nu er der bygget en stor og kostbar molo, men der er de som tviler paa, at denne molo vil redde fiskernes farkoster under lignende forholde som i 1901. I Skibaasvær er havnen sikker og god, men adkomsten vanskelig, paa grund av magelfuld fyrbelysning. Ogsaa for Sandsundvær er fyrbelysningen mangelfuld som den nu er, ti Skarholmlygten maa nærmest betragtes som en orienteringslygte; den benyttes omtrent ikke for indseiling, da omtrent alt utro foregaar forbi Naava baade for baater fra Sandsundvær og Skibaasvær.

Paa grund av forholdene er jeg klar over, at det er vanskelig at faa opsat lygter som helt tilfredsstillende, og naar jeg i kart nr. 58 har skissert, hvordan jeg har tænkt mig belysningen ordnet, er det under den forutsætning, at lygter paa Kompalen og Naava kan bygges saa solide og høie, at de vil staa i stormflo, men om muligheten herav tør jeg ikke ha nogen bestemt mening. Lygten, som er skissert paa Mærna, er der

saavidt jeg har kunnet se ingen vanskelighet med. Skarholmlygten blir efter denne plan naturligvis overflødig og kan benyttes paa et av de foreslaatte steder.

Naar jeg henviser til kartskissen, er det unødig her at forklare i detaljer, hvordan jeg har tænkt mig lysvinklerne anordnet, og da det som nævnt er et spørsmål om planen kan realiseres grundet mulige praktiske uovervindelige vanskeligheter, saa vil jeg her kun anbefale, at planen blir nærmere undersøkt av hr. Fyrdirektøren.

Fiskeværerne utfor søndre Vikten.

Efter avsluttet fiskeforsøk utfor Ytterholmen paa Helgeland besøkte jeg en kort tid de søndre fiskevær i Vikten, hvor jeg blandt andet blev gjort opmerksom paa en del spørsmål vedrørende fyrbelysningen.

Sørgjæslingerne er som bekjendt et meget betydelig skreifiskevær. Efter opgaver paa stedet var der iaar samlet ca. 1200 fartøier og baater med 4000 mand.

Indseilingslygterne formenes ikke at være tilstrækkelig under de nuværende forhold, og jeg var i den anledning ute og iagttok leden.

Jeg fandt ogsaa den nuværende belysning utilstrækkelig, især naar der tokes hensyn til fiskeværets størrelse og betydning. Den nuværende lygte paa Steinholmen er ikke tilstrækkelig og er uheldig anbragt, idet den lyser over en grunde som ligger midt i seilløpet (grunden sydøst av Nonsholmen). Det er rigtignok forbundet med vanskeligheter at faa denne led godt belyst paa en billig maate, men saavidt jeg kunde bedømme, er der dog en mulighet, nemlig den, at flytte Steinholmslygten til sydøstsiden av søndre Skarvskjær, derved vilde man sandsynligvis kunne faa en smal sektor ut mellem Storfaldene og Dørbraken, saaledes avskjermet at staken utfor Nonsholmen kom vestenfor. I forbindelse med denne lygte maatte der opsættes en ny lygte paa sydvestpynten av Heimvær, som kunde lede ind i havnen.

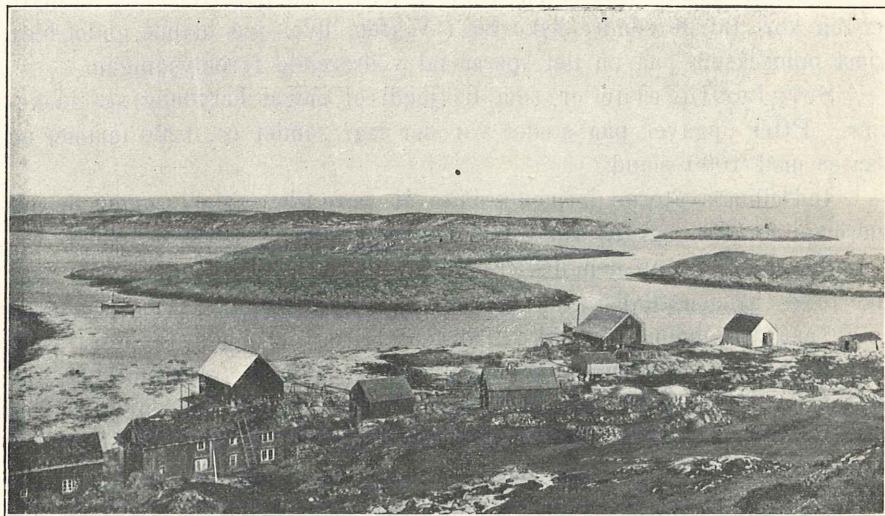
Sørøerne har 2 fastboende naboer. I skreitiden ifjor blev været benyttet av 13 baater og iaar av 8 baater, hvorav 4 motorbaater, 1 smaadækker, 1 firroring og 2 halvfemterømminger.

Dette vær har gode skreigrunder utenfor som ogsaa benyttes foruten av baat fra Sørvær ogsaa av baater fra Bendø og Bondø, men dette hav vilde utvilsomt kunne benyttes i større utstrækning fra Sørøerne, ifald det ikke faldt saa særdeles tungvint at fiske fra dette vær, ti havnen er temmelig daarlig, der er yderst daarlig drikkevand, der er ingen telefon eller dampskibsforbindelse, ingen fyrbelysning og der er ingen kjøpere av fisk.

Sørværfiskeren maa, naar han kommer ind fra sjøen, avhænde sin fangst og kjøpe sit agn i Sørgjæslingerne og seile tilbake til Sørvær igjen.

Denne lange seillads og det tidsspilde som dette foraarsaker, gaar ut over selve fiskeriet, idet han derved kun kan bruke et begrenset antal redskaper. Hvad beboerne paa stedet særlig mente var magtpaaliggende for dem, var at faa en lygte som kunde lede dem til og fra Sørgjæslingerne, ti som forholdene er blir det ofte sent ut paa aftenen og i mørke at de kan komme sig hjem til Sørøerne igjen.

Jeg undersøkte betingelserne for en lygte og fandt at der maa være mulighet for at sætte en lygte paa Leiholmen med blank sektor mellem Kraaka og Storslua, idet den paa kartet avmerkede 7 m. grund, som kommer til at ligge indenfor denne sektor, efter kjendtfolks uttalelse

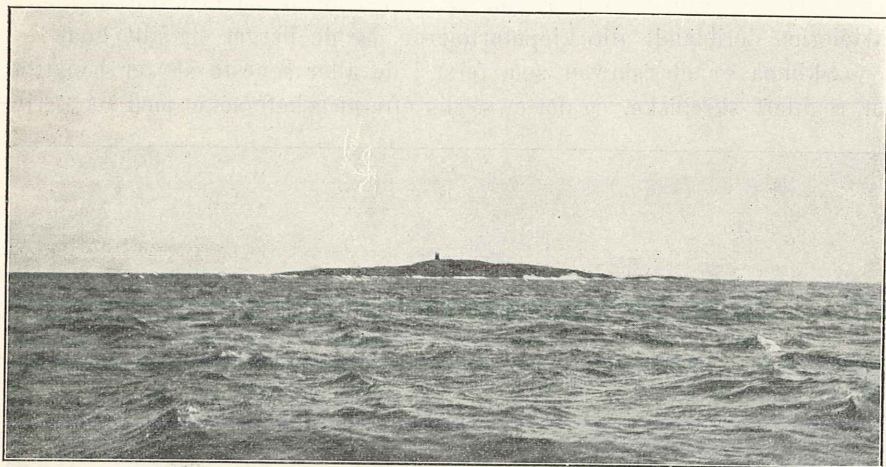
Sørøerne.

aldrig er til hinder for seilladsen. Muligens vil ogsaa denne lygte kunne utrustes med en blank sektor for at lyse mellem Hylfaldskjær og Lønfaldene, men denne led fik jeg ikke anledning til at seile op. Jeg anbefaler paa det bedste denne lygte, som i en væsentlig grad vil lette Sørøfiskernes meget tunge arbeidsvilkaar.

Kya i Foldenfjord. Der er nu blandt befolkningen i Namdalen et stort ønske om opprettelse av fyr paa Kya.

Endskjønt dette fyr maaske væsentligst vil være av interesse for kystfarten i sin almindelighet, saa vil det dog ogsaa fra fiskerisynspunkt være særdeles ønskelig at faa et fyr paa denne ensomme lille holme, der med sin beliggenhet midt i seilleden 5 kvartmil fra nærmeste holme i skjærgaarden er en fare for alle slags fartoier i mørke. Der er ønske oppe om fiske med drivgarn efter storsild i Foldenfjorden, og der er tro paa at silden ialfald til sine tider er tilstede, men jeg har selv erfaring

for, at rationel drivning med tågarn om vinteren er særdeles vanskelig i dette farvand, hvor strømmen er enestaaende sterk og hvor man altid maa ta sine forbehold mot at drive paa Kya i nattens løp. Holmen er liten og lav og fyret blir i utgift antagelig omtrent som for fyret paa Svinøen paa Søndmør, og kanskje vel saa det, saa det blir meget kostbart, men man bør vistnok allikevel ikke opsætte med at bygge det, fordi alene kystfarten kan gjøre fordring paa sakens hurtige fremgang.

Kya i Foldenfjord.

Aaensire (Lister og Mandals amt). Under et fiskeforsøk, som jeg iaar utførte paa sydkysten, blev jeg opmerksom paa, at Aaensire, som er et meget betydelig fiskevær paa sydkysten, har meget vanskelige indseilingsforholde, idet utløpet er meget grundt og trangt, og det stadig utgaaende ellevand besværliggjør i høi grad fiskebedriften fra stedet. Det vil være av stor betydning for stedets fiskere om munden av Aaensire blev forsynt med en lygte, hvilket i betydelig grad vil lette seilladsen i mørket. Jeg anbefaler derfor paa det bedste en saadan lygte opført.

6. Havnespørsmål.

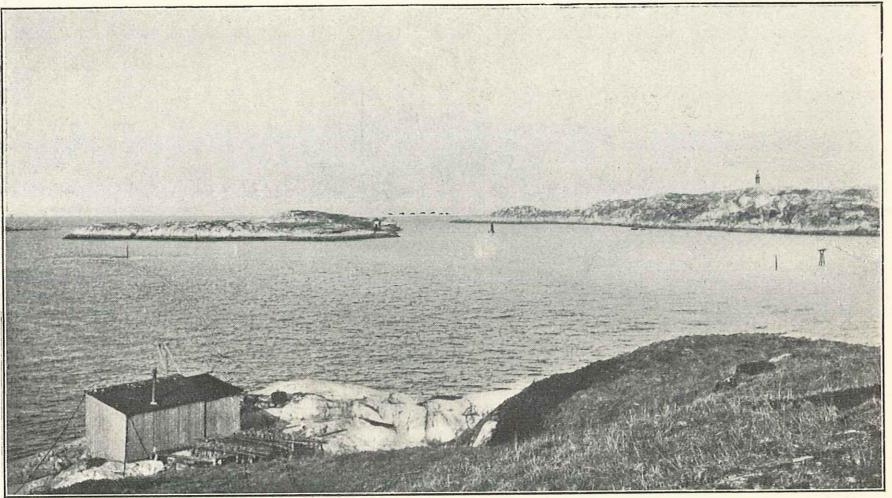
Sklinna.

Der er spørsmål oppe om bygning av moloer paa Sklinna, et spørsmål som er diskutert i pressen, særlig efter ulykken i dette fiskevær i vinter, da 5 fartøier forliste paa havnen i stormveir. Av disse 5 fartøier

var 3 motorfartøier, 1 storlistring og 1 dækskøite. Disse fartøier laa tilankers ved Haarholmen (mellem Tenskjær og Haarholmen). Samtidig bjerget de andre fartøier sig, nemlig 4 motorbaater, 1 storlistring og flere smaabaater, men motorbaatene maatte tildels andøve med motoren igang under ankrene.

Under Stovvær laa 6 aapne baater, som berget sig. Mellem Heimø og østre Nonskjær laa 3 fartøier, som tok grund idet ankrene droges. Under Hansholmen mellem Heimø og Hansholmen laa den største del av fartøierne, deriblandt alle kjøpefartøierne, og de berget sig alle godt.

Sklinna er et fiskevær som først i de aller seneste aar er benyttet for regulert skreifiske, og det er særlig efterat fiskeforsøket med s/s „Fri“

Sklinna.

for offentlig regning i 1904 blev utført, at Sklinna er blit et kjendt og betydelig fiskevær i skreitiden og ogsaa i andre aarstider. Antallet av deltagende baater har i den seneste tid øket aar for aar, og eftersom deltagelsen har øket er flere og flere rorboder opført. I 1908, da jeg senest besøkte Sklinna, var der kun en à to rorboder, mens der nu er en hel bebyggelse av rorboder rundt omkring. Efter opgave paa stedet deltok iaar ca. 80 farkoster med ca. 400 mand i skreifisket. Av disse farkoster var 12 motorbaater, 5 smaadækkere og resten ottringer og listringer. Sklinna har sikkerlig muligheter for betydelig yderligere utvikling, og havnen, som den nu er, er langt fra tryg og god.

Efter hvad der blev mig meddelt er der forslag oppe om 4 moloer, nemlig:

1. Molo fra Haarholmen til Skarholmen. Sundet er $17\frac{1}{2}$ m. dypt.
2. Molo fra Skarholmen til Stovvær. Dybde 33—34 m. og adskillig bredt.

3. Molo fra Varskaflet mot Tusholmen. Dybden ujevn og grund, men moloen maa være lang.
- 4 Molo fra Hansholmen til Enakken (Heimø). Dybde ca. 10—12 m. Sundet smalt.

Alle disse moloer ønskes helst, men da det her dreier sig om 4 moloer formodentlig à ca. kr. 2—400 000 pr. stykke, er der blandt fiskerne drøftet hvad der i første række maa gjøres, og de har, efter hvad jeg har erfart, kommet til, at den rækkefølge som jeg ovenfor har benyttet er den rigtige.

Jeg er uenig i denne fiskernes opfatning, idet jeg formener, at den molo, som i første række er paakrævet, maa være molo nr. 4. Molo fra Hansholmen til Enakken. Den naturlige havn i Sklinna er under Hansholmen og den alt overveiende del av rorboderne er derfor ogsaa opført her, likesom den største del av fartøierne søker dit. Det blir derfor efter min opfatning av størst betydning at faa sundet mellem Hansholmen og Heimø beskyttet med molo paa nordsiden, hvorfra den værste tungsjø falder ind, saaledes at denne havn kan bli tryggere og bli utvidet, hvilket den i saa fald vil bli i meget betydelig grad. Gjennem Hansholmsundet gaar nemlig opgang under storm av nordvest, vest og sydvest. Sjøen fra sydvest stryker østenom Heimø og svinger rundt ind sundet nordenfra. I vestenstorm er det ganske stille under Hansholmen.

I sydvestvind blir der under Hansholmen vindsjø i en avstand fra Nonskjærene. Samtidig med molo over Hansholmsundet bør en mur bygges paa den smale og lave bergryg, som forbinder Tusholmen med Hansholmen, idet nemlig sjødrag gaar over denne ryg i storm og dette drag bringer forstyrrelse indenfor i havnen, men denne mur vil være en forholdsvis ubetydelig utgift.

Jeg er av den opfatning, at i tilfælde man skulde vælge forslag 1 saa vil det sikkert vise sig, at ogsaa forslag 2 og 3 maa følge efter, ifald man skal faa en ordentlig og rummelig havn. Selvfølgelig er jeg enig i at alle 4 moloer vil være det ideale, men da jeg har vanskelig for at tro, at der kan skaffes penger til alle disse moloer, maa jeg bestemt anbefale molo nr. 4, som jeg tror vil bedre havneforholdene i den utstrækning som stedet endnu har krav paa, men da der allerede nu av fiskerne er opført flere rorboder paa de steder, som ønskes beskyttet ved molo nr. 1, 2 og 3, kan det være et spørsmål om ikke Staten samtidig med at molo nr. 4 blev besluttet bygget ogsaa paatok sig den utgift at flytte de rorboder, som der blev ansøkt om at faa flyttet. Foruten disse moloer blev der fremført ønske om at faa gravet en brønd paa Hansholmen, da forholdene nu kræver dette. Likeledes ønskedes et baatoptræk paa Heimø, væsentlig for at kunne faa reparert havarerte baater.

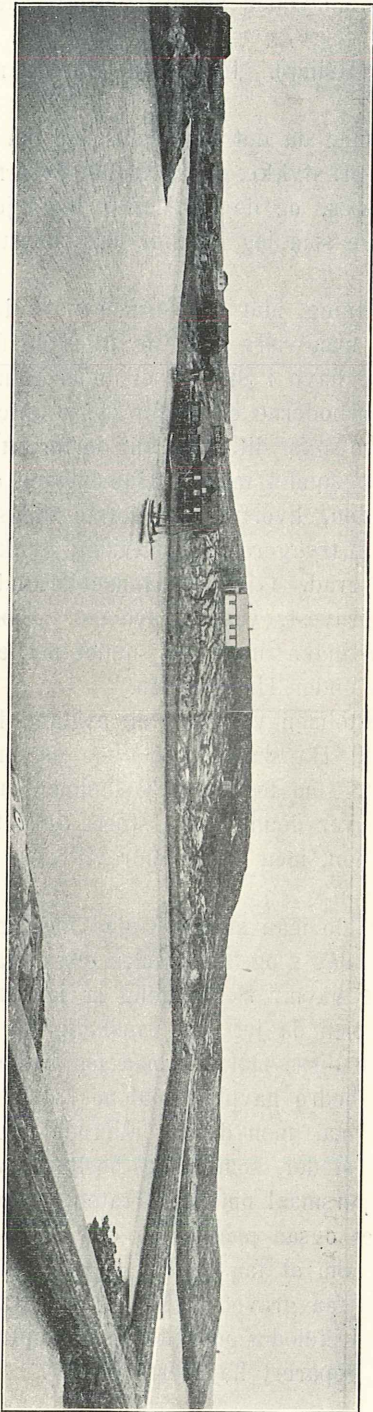
Havneforholdene i Sørøerne (Vikten).

Havneforholdene i Sørøerne er meget daarlige, idet havnen er altfor grund og der gaar adskillig sjødrag ind i storm.

Mellem Heimvær og Gjeitholmen er en liten fordypning, likeledes mellem Heimvær og Korsholmen utfør salteriet, og det er i disse fordypninger fiskefartøierne holder til. Utseilingen foregaar væsentlig mellem Gjeitholmen og Korsholmen, men i stor flosjø er den smale rende, som fører ut gjennom dette sund saa grund, at baatene ikke kommer ut. Langs Korsholmen gaar en meget smal rende sydover og ut tilsjøs. Selve havnen, som altsaa ligger mellem Heimvær, Gjeitholmen og Korsholmen, falder i stor utstrækning tør i fjæresjø, likeledes Malsundet mellem Heimvær og Gjeitholmen.

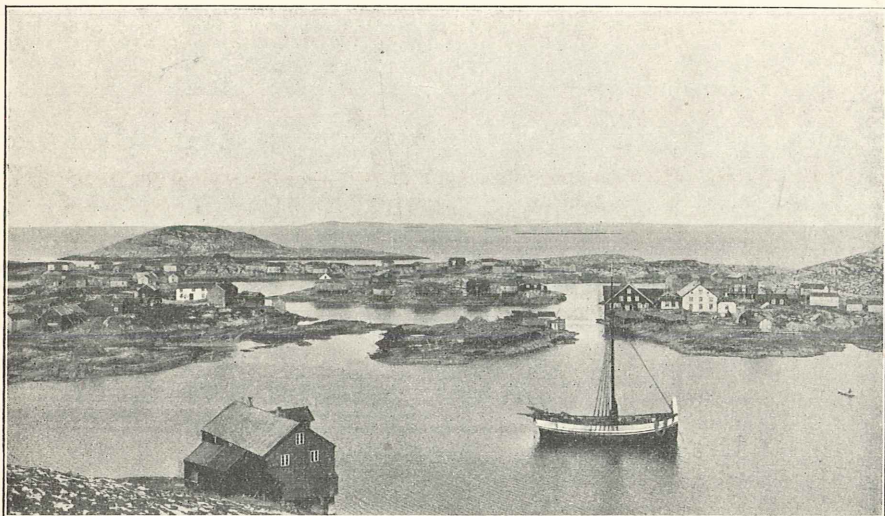
Befolkningen uttalte ønske om utdypning av havnen og jeg vil anbefale at spørsmålet blir undersøkt, da Sørøerne ligger heldig til som fiskevær, men det kan neppe benyttes i nogen stor utstrækning som forholdene nu er, dog tør jeg ingen bestemt mening ha om stedet egner sig til at lave en større og kostbar havn utav. De erfaringer som er høstet fra Nordøerne, hvor et stort og kostbart anlegg er utført, tror jeg neppe er meget lovende. Men hvad jeg paa det bedste tør anbefale er, at Sørøerne blir forsynt med godt drikkevand ved gravning av brønd, ti efter de uttalelser, som jeg har hørt herom, er forholdene nu meget slette og bør rettes paa.

Nordøerne.

Nordøerne er som bekjendt blit utstyrt med en meget stor og kostbar molo mot nord, men erfaringer fra i vinter viser, at havnen endnu langt fra er sikker og god.

Iaar deltok ca. 30 farkoster i fisket, hvorav 14 motordæksbaater og resten aapne listringer og ottringer. Det blev fremholdt for mig, at havnen aldrig vil bli tryg forinden Sørsundet blir helt gjenmuret, ti det viste sig iaar at sjødraget var saa sterkt at 1 dæksbaat blev slitt løs, endskjønt solid fortøiet, og blev ødelagt, likesom 5 andre fartøier fik større og mindre skade. Men gjenmures Sørsundet, saa tapes selvfølgelig den store fordel fiskerne nu har ved at kunne benytte dette sund til utrorsled

Sjørgjeslingerne.

og muligens vil da et nyt spørsmal komme op, nemlig at utdype sundet mellem Odholmen og Fyrholmen.

Fortøiningsringer og fæstigheter.

Ytre Flæsan (Helgeland). Ankeragen i Flæsan ligger nordenfor Middagsflæsan og Joskjær. Havnen er god, men for større benyttelse bør opsættes følgende fæstigheter:

1 ring paa Joskjæret, 2 ringer paa Durmaaflåsa, 1 ring paa Middagsflæsa, 1 ring paa Silveflæsa, 1 fortøiningstalle paa Kjelskjærgrunden, 2 bolter paa Kjelskjærets vestre side og 1 bolt paa nordodden av Flæsan.

Indreholmen (Helgeland). Ankeragen ligger mellem Singsdraget, Kalvøen og Heløen.

Anbefaler ringer paa følgende steder: 3 ringer foruten de som er paa Singsdraget, 2 ringer paa Kalven og 2 ringer paa Heløen.

Sørgjæslingerne (Vikten). Havnen i Sørgjæslingerne som bestaar av mange sund har allerede nu en mængde ringer, men da baatantallet i de sidste aar har steget i saa høi grad, er nu allikevel antallet utilstrækkelig. Jeg kan ikke anbefale bestemte steder, men kun uttale, at ringenes antal idethele maa forfleres snarest mulig.

Brislingundersøkelser 1913.

(Ved Thor Iversen).

1. Brislingundersøkelser paa sydkysten utført av administrationen.

I juli maaned indtil første dage av august blev der utført orienterende fiskeforsøk paa sydkysten. Disse undersøkelser lededes av konsulent Thor Iversen.

Undersøkt blev:

1. Vestenfor Lindesnes: Helvikfjorden i Lyngdalsfjord, farvandene omkring Farsund, Rosfjorden, Grønfjorden, Lenesfjorden.
2. Østenfor Lindesnes: Ramslandsvaagen, Kirkevaagen, Njervefjorden, Insasund, Remesfjord, Syrdalsfjord, Snigsfjord, farvandene omkring Kleven, farvandene omkring Skogsø, Trysfjorden, farvandene omkring Flekkerø, Topdalsfjorden og farvandene omkring Kristiansand.

Undersøkelseerne gav kun det resultat at der sikkerlig ikke fandtes brisling av betydning paa dette kyststrøk i det tidsrum uder-søkelseerne blev foretat, men at der overalt var en særdeles rik forekomst av vaargytt sildeyngel. Makrel var rikt tilstede i fjordene, men var mange steder ikke gjenstand for fangst paa grund av de litet regnings-svarende priser.

Den 12 juli blev en liten forekomst av brisling observert i Lenes-fjorden og en liten prøve fanget med not. Det viste sig, at det var brisling og sild blandet. Brislingen var 10—12 cm. og silden litt større.

Den 16 juli blev en liten prøvfangst gjort i Næverkilen som er bunden av Trysfjorden. Det var ren brisling 11—12 cm.

19 juli formerkedes brisling sammen med sildeyngel i Topdalsfjorden og den 26 juli formerkedes litt brisling paa garn i Helvikfjorden.

2. Brislingforsøk utført av A/S Sørlandets Snurpenotlag.

Fiskeforsøket blev paabegyndt 15 august og avsluttet i midten av oktober.

Som leder av forsøket var ansat en erfaren notbas fra Stavanger Johan Engø og til utførelse av forsøkene blev en moderne vestlandsk snurpenot med motornotbaat benyttet likesom ekspeditioner var utrustet med laasnøter.

Strækningen fra Kristiansand til Lindesnes blev først undersøkt uten noget resultat.

Den 21 august til 1 september blev Rosfjorden undersøkt og her blev der gjort stæng paa flere smaaslumper som tilsammen utgjorde 117 skjegger brisling som blev avhændet for kr. 6 pr. skjeppe.

Efter 1 september blev igjen strækningen østenfor Lindesnes undersøkt.

11—18 september var Trysfjorden gjenstand for fiskeforsøk men fik kun en slump paa 12 skjegger, endskjøndt der var adskillige stimer tilstede og flere bomkast blev gjort.

Efter en tur til Topdalsfjorden blev atter Trysfjorden besøkt som senere blev hovedfeltet for forsøkene.

Den 29 september fangedes i Trysfjorden 112 skjegger à kr. 6 pr. skjeppe.

3 oktober fangedes likeledes i Trysfjorden 18 skjegger og 10 oktober 10 skjegger à kr. 6 pr. skjeppe.

Journalen viser at der var meget sildeyngel og makrelyngel i fjorden, men at brisling kun var tilstede i ringe mængde som ovenstaaende oplysninger ogsaa gir billede av.

Hr. notbas Engø bemerker blandt andet følgende:

„Jeg skulde ha fisket storartet derøst hvis jeg havde hat en hensigtsmæssig not, altsaa en kastenot med 50 fv. brislingbænd i midten og 25 favner med 46 omfar bænd paa hver ende og ca. 40 alen dyp.“

Han begrunder dette med at der i Trysfjorden var adskillige slumper med baade smaa og stor brisling av udmerket kvalitet som kunde være avhændet mot høie priser, men den stod bestandig paa saadanne lokaliteter at den ikke lot sig fange med den dype vestlandske snurpenot, fordi dybden var for liten og bunden var for uren til at kunne bruke snurpenoten, men likeledes hadde han ikke store nok landnøter til at faa tak i den, da den stod for dypt for de landnøter som ekspeditionen var utstyret med.

Som det vil fremgaa av de 2 forannævnte undersøkelser var der særdeles liten brislingforekomst paa kysten Farsund—Kristiansand fra juli til midten av oktober, men dog maa et indsig av brisling ha fundet sted ut paa eftersommeren i Rosfjorden og indsig har formodentlig ogsaa fundet sted i Trysfjorden eftersom der blev observert adskillig brisling i sidstnævnte fjord utpaa høstparten, men for Trysfjordens vedkommende kan det muligens ha været en sterkere samling av fjordens

bestand som hadde fundet sted, ti i denne fjord blev der ogsaa obser-
veret forekomster i juli maaned om end den var liten.

3. Brislingundersøkelser paa Vestkysten utført av administrationen.¹⁾

Paa grund av de iaar saa høist usedvanlige forholde paa Vestlandet idet brislingfisket blev helt mislykket, fordi der ingen eller liten forekomst var i de almindelige fangstfelter henstillet Vestlandske hermetikfabrik-
kanters forening til administrationen at utføre undersøkelser for om mulig at skaffe sikrere klarhet om brislingen opholder sig i dypet eller utenfor de vanlige steder og over aarsaken til brislingens uteblivelse.

Undersøkelser blev utført i slutten av august og første halvdel av september ledet av Oscar Sund og Thor Iversen.

Som redskaper blev benyttet fintraadede brislinggarn utsat som drivgarn i forskjellige dyp og til studiet av temperatur og plankton blev benyttet vandhenter og silkehover.

Undersøkelser blev foretat i Tofteviken, Hauglandsosen, Buknfjorden, ved Fjeldø, Nerstrandsfjorden, Sandeidfjorden, Jøsenfjorden, Tisterfjorden, Høgsfjorden, Frafjorden, Bømmelfjorden, utfor Kvitsøy og Aakrefjorden.

Resultatet av disse undersøkelser var i korthet følgende:

Med undtagelse av Frafjord, hvor ogsaa snurpenotfiskeri foregik blev ingensteds brisling observert, hverken i de øvre eller de dypere vandlag uten enkeltvise eksemplarer. De interesserte maatte derfor være forberedt paa, at brislingfisket iaar vilde bli mislykket med mindre nye innsig fra havet fandt sted. Den almindelige aate (næring) for brislingen manglet. Teperaturerne var overalt litt høiere end vanlig paa denne tid.

¹⁾ I „Norsk Fiskeritidende“ 9de hefte 1913 er indtat en artikkel om disse undersøkelser ved Oscar Sund.

